PAZAR
9
İKİNCİKANUN
1938

TANEVİ
İstanbul. Ankara Caddesi
TELEFON : 24318, 24319, 24310
TELGRAF : TAN. ISTANBUL
ÜÇÜNCÜ YIL — No. 969
5 KURUŞ

TAN

BAŞMUHARRİRİ: AHMET EMİN YALMAN

Çocuk Ansiklopedisi

Bu iki büyük ciltlik eser her evde bulunması lâzım bir kütüphanedir. Çocuğunuzu bundan mahrum bırakmayınız. Tam eserin fiyatı 7 liradır.

Devlet Ziraat İşletmeleri

Ahmet Emin YALMAN

Kamutay evvelki gün çok mühim bir kanunun ilk müzakeresini yapmıştır. Bu kanunun adı Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu kanunudur. Başlıca hedefi de inkılâp ruhunu zirai istihsallerimize sokmak ve ziraatteki ileri hareketlere mihver olmaktır.

Bugüne kadar sanayi hayatımızda iyi tecrübelerden geçen bir takım prensipler ve usuller var. Bütün bunlar yeni kanun mucibince bir takım zirai faaliyetler hakkında da tahakkuk ettirilecektir.

Fakat, kanunun bu maksatla vücude getireceği kurum, faaliyetine eliften başlıyacak değildir. Atatürk, varlığımızın en mühim sahası olan zirai istihsalde de millete ışıkla rehber olmağa tâ ilk günlerden başlıyarak teşebbüs etmiştir. Atatürkün canlı alâkası altında Türkiyede on üç senedenberi inkişaf eden bir takım çiftlikler ve ziraat hizmetlerine ait atelyeler vardır ki şekil bakımından hususî birer iktısadî teşebbüs mevkiinde kalmışlardır. Fakat, hakikatte bunların hepsi sırf umumî menfaate ait bir takım hazırlıkları ve tecrübeleri tahakkuk ettirmekle mesgul olmuşlardır.

Bu arada en canlı vazifeler gören Ankara Orman Çiftliği, Ankara halkı için bir hızır rolü oynamıştır. Bu çiftlik bir taraftan civar çiftçileri için çalışma örneği olmuş, bir çok yeni usullerin muhitte yayılmasına hizmet etmiştir. Ayrıca 2700 kadar genci tarla ve atelye [illegible] yetiştirmiştir.

Bir taraftan da Ankaraya ucuz, temiz ve sıhhî gıda temini hususunda büyük bir boşluk doldurmuştur. Fiyat ve kalite bakımından da Ankarada nâzım bir rol oynamıştır.

Diğer mühim bir hizmeti, Ankaralıların hava almacak ve tenezzüh edilecek bir yere olan ihtiyacını esaslı bir surette karşılamasıdır.

Ankara Orman Çiftliği çorak bir tabiatla azim ve bilgi sayesinde ne kadar muvaffakıyetli bir mücadele yapılabileceğine canlı bir örnektir. Sebeden seneye geçirdiği inkişaf iftiharla karşılanacak safhalarla doludur.

Gerek bu teşebbüs ve gerek zirai sahaya ait olan diğer teşebbüsler, dolgun ve mükemmel bir seviyeyi bulunca, Atatürk 11 haziran 1937 tarihli bir mektupla bunları millete tebrii ettiler. Bu suretle hazineye dört milyon 800 bin lira değerinde bir maddî kıymet geçmiş bulunuyordu. Fakat çiftliklerin zirai istihsal hayatımızda uzun ve verimli bir hazırlık ve tecrübe devresi teşkil etmesi bakımından mânevî kıymeti bundan kat kat üstündür.

Atatürk 1 İkinciteşrin tarihli program nutuklarında, örnek mahiyetindeki bu çiftliklerin devlet ziraat işletmelerinin hareket noktası haline getirilmeleri hakkında mühim irşatlarda bulundular.

Evvelki gün Kamutaydan geçen kanun, proğram nutkundaki mühim esaslardan birinin fiile çevrilmesi demektir. Bu kanun mucibince devlet ziraat işletmeleri kurumu 15 milyon liralık bir itibarî sermaye ile işe başlıyor. Kuruma devredilen çiftliklerin kıymetinden, devletin yapacağı yardımlardan ve sermayeye binecek safi kârlardan mürekkeptir. Sermaye iki misline çıkarılabilecektir.. Kurum, bu sermayenin yarısına tekabül etmek üzere her ihtiyaç göreceği şekilde tahvilât çıkarabilecek ve devlet bunlara kefil olacaktır. Kârlar, sermaye ve ihtiyat muayyen bir hadde gelinceye kadar sermayeye binecek, bundan sonra, kârın muayyen bir kısmı devlet hazinesine gelir olacaktır.

(Arkası 10 uncuda)

Çin - Japon Boğuşması

Harp Dört Sene Sürecekmiş!

Şanghayda Vahim Hâdiseler Oldu, Çinliler, Bütün Cephelerde Çetin Bir Mukavemet Gösteriyorlar

Japon istilâsından kaçan Çinliler

Şanghay, 8 (A.A.) — Şanghayda vahim hâdiseler biribirini takip etmektedir. Bir Çinli kadına taarruz eden bir Japon askerine karşı koyan bir Rus, Japon askerleri tarafından tabancalarla tehdit olunmuştur.

Bunun üzerine vukubulan mücadeleye Fransız polisi ile birkaç Rus gönüllüsü iştirak etmişler ve Japonlar üzerlerine mitralyözlerinin ağzını çevirmişlerdir. Fransız makamları hâdiseyi şiddetle protesto edeceklerdir

Diğer bir hâdise de şudur: Japon bahriye silâh endazları beynelmilel mıntakadaki Yeni Asya adını taşıyan İngiliz otelini işgal etmişler ve İngiliz bayrağını atarak Japon bayrağını çekmişler ve bazı eşyayı alıp götürmüşlerdir.

İngilizler zabita memurlarının uğradığı muameleyi şiddetle protesto etmiş bulunuyorlar.

Londra gazetelerine göre bu hâdise yüzünden Tokyoya şiddetli bir nota gönderilmesi beklenebilir.

Dört senelik bir plân

Tokyo, 8 (A.A) — Başvekil Prens Konoye kabineye dört senelik bir plân tevdi etmiştir.

Bu plândan maksat, milli membaları inkişaf ettirmektir. Çünkü sureti umumiyede, Çin harbinin dört sene daha devam edeceği ve Çin

(Arkası 8 incide)

Otobüs Tahkikatı Bitirildi

Mülkiye müfettişleri, otobüs yolsuzluğuna ait tahkikat fezlekesini hazırlamıya devam ediyorlar. Dün öğleden sonra dairelerin tatil olmasına rağmen, Vilâyette kendilerine ayrılan kısımda kalarak çalışmışlardır. Müfettişlerin fezlekeyi bitirmek için bugün de çalışmaları muhtemeldir. Eğer yetiştirilirse, tahkikat evrakı bu akşam Ankaraya gönderilecektir.

Dahiliye Vekâleti muhasebe müdürü Edip, dün sabah şehrimize gelmiş, vilâyete uğrıyarak uzun müddet teftiş heyeti reisi Tevfik Talâtla konuşmuştur.

Otobüs fezlekesi gönderildikten sonra, müfettişlerin işi bitmiş olmıyacaktır. Kendileri daha bir müddet burada kalacaklar ve belediyenin diğer işlerinde de yolsuzluklar olduğu hakkındaki şikâyetleri tetkik edeceklerdir.

B. Yusuf Ziya Öniş, Denizbank U. Müdürü Oldu

B. Yusuf Ziya Öniş

Ankaradan telefonla aldığımız habere göre, Denizbank Genel Direktörlüğüne Türkiye İş Bankası Istanbul Şubesi Direktörü B. Yusuf Ziya Oniş, tayin edilmiştir. Bu tayin, gerek Ankarada, gerek şehrimizde büyük bir memnuniyet uyandırmıştır.

B. Yusuf Ziya Oniş, Istanbul İş Bankası Direktörlüğünde ve ondan evvel bulunduğu diğer vazifelerde kendisini bilgisi, enerjisi ve verimli çalışma kudretiyle göstermistir. Denizbank Genel Direktörlüğünde de Türk denizciliğinin inkişafı için aynı şekilde hayırlı faaliyet göstermesini bekler ve kendisine muvaffakıyetler dileriz.

Yusuf Ziya Öniş, evvelki akşamki trenle Ankaraya hareket etmiştir Bir iki gün kaldıktan sonra Istanbula dönecektir.

Istanbul İş Bankası Direktörlüğü için henüz takarrür etmiş bir isim yoktur.

Gayrimübadil İşleri İçin Kanun Projesi

Ankara, 8 (TAN Muhabirinden)— Gayrımübadillerin ellerinde bulunan bonoların itibarını muhafaza etmek ve bono sahiplerinin günün birinde müşkül vaziyetlere düşmelerini önlemek maksadiyle Maliye Vekâletince bir kanun projesi hazırlanmaktadır

Bundan başka Meclise Türk gayrımübadil'erine tahsis edilen gayrımenkul malların vergisi hakkında bir kanun projesi verilmistir. Bu son kanuna göre, devlet, gayrı mübadillerin ellerindeki malların birikmiş vergileri ile bu malları satacakları tarihe kadar birikecek vergileri affetmektedir. Her iki kanunun da bu sene Meclisten çıkacağı anlaşılmaktadır.

Her Tarafta Karakış

Biga Çayı da Taştı, Bir Köy Su Altında

Birçok Gemiler, Limanlara Sığındılar, "Neveser" Kalamışta Karaya Oturdu

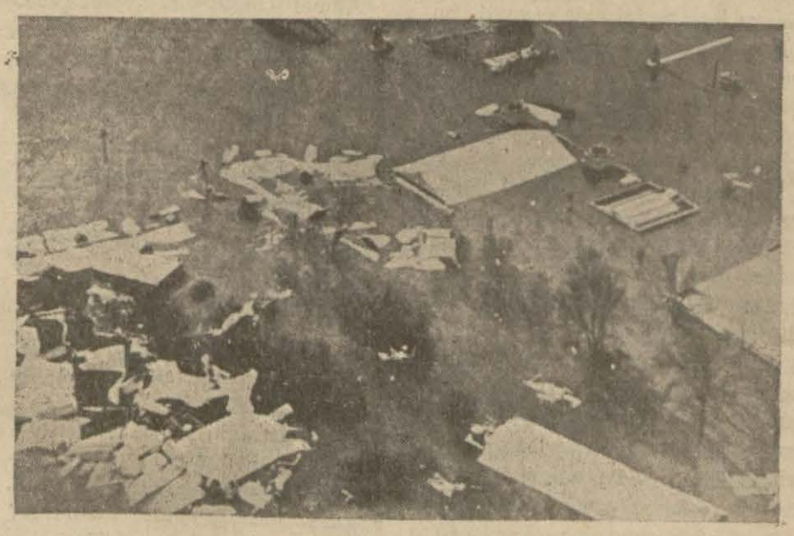

Sellerin istilâsına maruz kalmış bir kasaba

Istanbulda ve yurdun diğer taraflarında, şimdiye kadar az görülmüş soğuklar devam ediyor. Dün, şehrimizde, fasılalı bir şekilde, akşama kadar kar yağmıştır Hararet derecesi sıfırdan aşağıdır. Rüzgâr Şimalden ve saniyede 10 metre süratle esmektedir. Istanbulda devamlı ve fazla miktarda kar yağması ihtimali vardır.

Havaların fevkalâde kışlaması üzerine, belediye de harekete geçmiş, bütün belediye şubelerinde temizlik amelesinin adedi artırılmış, kar temizleme âletleri dağıtılmıştır. Meşhur kar temizleme makinesi de, her ihtimale karşı hazırlatılmıştır.

Hava rasat istasyonuna gelen malûmata göre, yurdun diğer taraflarında

(Arkası 8 incide)

Dün Gece Taksimde Bir Boyahane Tamamen Yandı

Dün gece, Taksimde bir yangın çıktı ve bir boyahane tamamen, bir tamirhane de kısmen yandıktan sonra söndürüldü. Tafsilâtını veriyoruz:

Taksim kışlasının Panorama bahçesine bakan kısmında Mihran ve ortağı Hakkıya ait bir basma boyahanesi vardır. Ateş, saat 22.30 da buradan çıkmış ve mahalle bekçisi tarafından görülerek itfaiye haberdar edilmiştir.Boyahanede birçok parlayıcı maddeler bulunduğu için yangın, çabucak bütün binayı sarmış ve bitişiğinde bulunan Lâtifin tamirhanesine de sirayet etmiştir.

Ateş, boyahane tamamen, tamirhane kısmen yandığı halde yetişen itfaiyenin gayretiyle saat 23,30 da söndürülebilmiştir.

Zabıta, derhal tahkikata başlamıştır. Yangının sebebi henüz belli değildir. Binanın ve boyahanenin sigortasız olduğu tespit edilmiştir. Boyahanenin sahipleri, dün gece geç vakit zabıtaca buldurulmuşlar ve malûmatlarına müracaat edilmiştir. Tahkikatın neticesi bugün anlaşılabilecektir.

İspanyada Hükûmetçilerin Zaferi

Terueldeki Asilerin Kumandanı Bütün Kuvvetile Teslim Oldu

Gıdasızlıktan Bitkin Bir Hale Gelen 500 İspanyol Kadını Şehirden Çıkarıldı

İspanyadaki kanlı boğuşmanın matemini tutanlar

Londra, 8 (TAN) — Barselonadan haber verildiğine göre, Teruelde Francocuların garnizonu kumandanı Rey, 1700 kişi ile beraber hükûmet kuvvetlerine teslim olmuştur. Bunlar Teruel vali konağının sukûtundan sonra yer altındaki iniere ve kenar bir köşeye dağılmış olan asilerdi.

Barselonadan verilen bir habere göre, Frankistlerle Cümhuriyetçiler arasında süren iki saatlik müzakereden sonra Teruel'de kalan kadın, çocuk ve ihtiyarlar tahliye edilmiştir. Evvelâ gıdasızlıktan bitkin bir halde bulunan beş yüz kadın çıkarılmış ve muharebe yalnız tahliye ameliyesi yapılan mıntakada durmuştur. Şehri tahliye edenler arasında 1400 asker bulunduğu tasrih olunuyor.

Teruel muharebelerinin başlamasından beri ilk defa olarak siyah oklarla diğer İtalyan kıtaları muharebeye iştirak etmiştir.

Hükûmet kuvvetleri, bugün yeni mühim mevkiler elde etmiştir. Diğer taraftan Salaman

(Arkası 8 incide)

İtalyanın Çekilişinden Sonra

Milletler Cemiyeti Ayın 18 inde Toplanıyor

İngiltere ve Fransa, Cemiyeti Canlandırmak İçin Bütün Gayretlerini Sarfedecekler

Cenevre, 8 (A.A.) — Havas ajansının diplomatik muhabirinin öğrendiğine göre Fransa, Ingiltere ve belki Sovyetler Birliği Milletler Cemiyetinin 17 sonkânun tarihinde açılacak olan içtima devresinde sansasyonel beyanatta bulunacaklar ve İtalyanın Cemiyetten çekilmesine bir cevap teşkil ve küçük devletleri temin etmek üzere Milletler Cemiyetile mukavelenamesine karşı sarsılmaz sadakatlerini teyit edecekler dir.

Ingiltere ile Fransa Milletler Cemiyetini tekrar canlandırmak için gayret sarfetmeğe karar vermişlerdir.Bu devletler ezcümle seri halinde beynelmilel konferanslar tertip etmek tasavvurundadırlar.

Milletler Cemiyetinin umumî kâtibi Avenol Fransız ve Ingiliz ricalile bu meseleleri tetkik etmektedir.

B. Delbos

MİTHAT PAŞANIN OĞLUNUN HATIRALARI

Yazan:
Ali Haydar Mithat

[Tercüme ve iktibas hakkı mahfuzdur,]

Hüseyin Tosun Bey Erzurumda Abdülhamide Karşı Bayrak Açıyor

No. 40

Abdülhamit, benimle Habeş Tosun Beyi Cenevreden çıkarmak maksadile İstanbul Reji Nazırı Ramberiyi elde etmişti. Bu adam aslen Cenevreli idi. Cenevreye kadar gelerek Kantonun ileri gelenlerile müzakerelerde bulundu ve İsviçre hududundan çıkarılmamızı temin etti.

Bunun için bulabildikleri yegâne vesile, polisten ikamet tezkeresi almamış olmamızdan ibaretti. Cenevre polis müdürü Odiyenin 8 ağustos 1906 tarihile bana gönderdiği tezkere şu idi:

"İşarlarımıza rağmen ikamet tezkeresi almadan Cenevrede yaşamakta devam ediyorsunuz. Size son defa olarak ihtar ediyorum: 31 Ağustosa kadar kanuna itaatle ikamet tezkeresi almadığınız halde cebren hudut haricine çıkarılacaksınız.,

İkamet tezkeresi almak için konsolos Haydar Beye müracaat ederek Türk tabiiyetinde olduğumuzu tasdik ettirmek icap ediyordu. Buna da imkân olmadığı için ikamet tezkeresi almanın imkânı tamamile kapalı idi. Bu takdirde hudut haricine atılmak bir zaruret haline giriyordu.

Yapılacak şey, gazetelerde kıyamet koparark emri geri aldırmaktı. Konsolos ile davam henüz İsviçre mahkemeleri huzurunda görülürken ben nasıl İsviçreden çıkarılabilirdim?

Bu düşüncelerle vakit geçirirken, bir taraftan da Cenevre kantonunun en büyük memuru olan Henry Pazyiyi görmiye gittim. Mülâkatımızın neticesi hakkında gazetelere bir şey söylememek şartile Cenevrede bir ay daha kalmama müsaade etti. Cenevrede yalnız gündüzleri bulabilecektim. Gece son Akdeniz konferansı münasebetile şöhret alan Nyon kasabasında yatacaktım. Burası Cenevreden bir çeyrek saat uzakta olmakla beraber başka bir kantona tâbi bulunuyordu. Polis müdürü bu kararı tasdik etti.

Bu ay içinde davamı kaybettim. Müddet te bitince İsviçreyi bırakarak Parise döndüm. Arkadaşım Hüseyin Tosun Avrupadaki Jon Türk kuvvetlerinin hareketsizliğinden usanarak Abdülhamide karşı tek başına isyan bayrağını açmıya karar verdi.

Doroşak komitesine müracaat ederek onların gösterdiği kolaylıklarla Kafkasyaya gitti. Orada hududu geçti, Erzuruma vardı. Başka bir ad altında bir dükkân açarak halkla temas imkânlarını hazırladı. Bir sene müddet yaptığı telkin ve teşviklerle etrafına epeyce adam topladı. Günün birinde isyan bayrağını açtı. Fakat Abdülhamidin gönderdiği kuvvet karşısında mağlûp olarak elinde silâh olduğu halde esir düştü. Tevkifhanede kendisine işkenceler ettiler ve asıl adını öğrendiler.

Abdülhamit Hüseyin Tosunun kim olduğunu öğrenince İstanbula gönderilmesini emretti. Orada ayaklarına demir vurdurarak hapishaneye attı.

Bu haberleri alınca Fransa Başvekili Klemonsoya müracaat ederek kurtarılmasını diledim. Fakat Fransa sefiri Constant vasıtasile aldığı haber, silâhla isyan bayrağını açtıktan sonra ele düştüğünü gösteriyordu. Klemanso yapılacak teşebbüsün tabiî bir akamete uğrıyacağını bana anlattı.

1906 senesinde Parise gelince şu manzaralar karşısında kalmıştım: Prens Sabahattin, Belin sokağında 8 numarada bir yazıhane tutmuş, etrafına bir çoklarını toplamıştı. Terakki adında bir gazete çıkarıyor ve ademi merkeziyet propagandası yapıyordu.

Ahmet Rıza Bey Meşveret gazetesinden başka Prens Mehmet Ali, Fazıl, doktor Bahaettin Şakir ve doktor Nâzım ve Sezai Beylerin yardımile türkçe Şûrayı Ummet gazetesi neşrediyordu. Bu zatlar Osmanlı Terakki ve Ittihat cemiyetini de kurmuşlardı.

•

Paristeki Ermeniler Piyer Giyrin ilaresi altında Pro-Armeno gazetesini çıkarıyorlardı.

Rumların Adosidis Beyin idaresi altında çıkan Helenizm adında bir gazeteleri vardı.

O sırada Makedonya Bulgarlarının Pariste fahrî bir avukatı vardı. B. de Belliyi adındaki bu zat, Fransa hariciyesinde memurdu. Bir düzüye Bulgarları müdafaa ediyordu. Kendisile uzun mülâkatlarda bulunarak Makedonya işlerinin iç yüzünü anlatmıya çalıştım. Fakat hiçbir neticeye varamadım. Bulgar işlerinde mütehassıs görünmeyi ve Bulgarlara kendini sevdirmeyi aklına koymuştu. Nitekim sonradan Fransanın Sofya sefiri oldu.

(Arkası Var)

Dün Balık Tutulamadı

Dün havanın tipili geçmesinden balıkçılarımız denize açılmamışlardır. Kıyı sularında bile balık tutulmamıştır. Evvelki gün gelen fazla miktarda hamsi, tuzlayıcılar tarafından satın alınmıştır. Havanın bozuk devam etmesi yüzünden, evvelce tutulup buzhaneye konulan balıklar dün piyasaya çıkarılmıştır.

Yalancı Şahitlikten Takibat Yapılıyor

Hasköyde kahvecilik yapan Erzincanlı Dursun komşusu ve meslektaşı Ilyayı öldürmek maksadile yaraladığı için asliye birinci ceza mahkemesinde muhakeme ediliyordu. Şahitlerden Mordehay ilk tahkikatta Ilyayı yaralıyanın Dursun olduğunu söylediği halde mahkemede hiçbir şey bilmediğini anlatmıştır. Mahkeme, yalan yere şahadet ettiği iddiasile Mordehay hakkında takibat yapılmasına karar verdi. Ve kendisini müddeiumumiliğe teslim etti.

Kırılmaz Cam Konulacak

Otobüs ve otomobil camlarının kırılmaz çeşitleri ile değiştirilmesi hakkındaki karar şubattan itibaren tatbik edilecektir. Şoförlerin yaptıkları müracaat belediyece yerinde görülmemiş ve reddedilmiştir.

Yok Yere Suç Uyduran Genç Yakalandı

Fındıklıda oturan Abdullah ismin de bir genç, zabıtayı iğfal suçile mahkemeye verilmiştir. Abdullah, amcasına ait sekiz lira parayı arkadaşlari le beraber yemiş ve sonra da, kara kola müracaat ederek:

— Gece yarısı önüme iki kişi çıktı, paramı aldı, diye bir suç uydurmuştur.

Kabataş Lisesi Mezunları Birliği Kongresi

Kabataş lisesi mezunları birliği, dün saat on dörtte Eminönü Halkevinde senelik kongrelerini yapmışlardır. Kongrede idare heyeti ve hesap müfettişleri raporları okunmuş ve umumî heyetçe kabul ve tasdik edilmiştir.

Yeni idare heyetine doktor Süreyya Kadri, avukat Muzaffer, Hüseyin. Sadi ve Talât secilmislerdir.

İlk Kadın Hukuk Doktoru

Hukuk Fakültesinde doktora sınıfları açıldıktan sonra ilk defa olarak Bayan Bedia Yörük adında bir kadın hukukçumuz doktorasını vermiş ve bunda muvaffak olarak "hukuk doktoru,, ünvanını almıştır.

Bayan Bedia Yörük doktora tezi olarak "idarî kaza,, mevzuunu seçmiş ve bu tezini dün hukuk fakültesi âmme hukuku Ordinaryüs profesörü Krozanın başkanlığında profesör Muammer Raşit ve Sıddık Samiden mürekkep bir jüri heyeti huzurunda müdafaa etmiştir.

Bedia Yörük, tezini iki kısma ayırmış, birinci kısımda "Şûrayi Devletin lüzumunu,, izah etmiş, ikinci kısmında ise, devletin mesuliyeti kusur ve hasar nazariyelerine istinaden verilmiş olan kararları ele alarak adlî mahkemelerin, idarî ihtilâflara faz la karışmalarını şiddetle tenkit etmiştir. Bu arada, bizde Şûrayi Devlet kararlarının zayif olduğunu iddia ederek bunun sebebini, 93 Kanu Esasisinde idarî ihtilâflara adliye mahkemelerince bakılması hakkında konmuş olan bir maddenin hâlâ devam edegelen tesirinde bulmuş ve bizim Şûrayi Devlet kararlarile Fransanin kileri mukayese etmiştir.

Genç hukukçu, jüri heyetinin sorduğu muhtelif suallere de cevaplar vermiş ve tezi kabul edilerek muvaffak olduğu kendisine bildirilmiştir.

Bedia Yörük, bu suretle hukuk tarihimizde kadınlar arasında ilk defa olarak "Hukuk doktoru,, ünvanını almış oluyor.

İki profesörümüze tevcih

Atina üniversitesinin yüzüncü yıl dönümü münasebetile profesör Akil Muhtarla Fuat Köprülüye fahrî profesörlük pâyesi tevcih edilmiş ve bu tevcihe ait şehadetnameler dün Atinadan gönderilmiştir.

Anket hazırlıkları için

Iktısat Vekâleti, memleketteki hayat ve geçinme seviyesi ile aile bütçeleri etrafında bir anket açmış ve bu anketi Iktısat Fakültesine havale etmişti. Bunun etrafındaki çalışmalara başlanmakla beraber vekâletle bazı hususlar hakkında temas etmek üzere üniversite içtimaiyat profesörü Kessler ve Iktısat Doçenti Muhlis Ete dün Ankaraya gitmişlerdir.

Ecnebi, Ekalliyet Mektepleri Teftiş Ediliyor

Maarif Vekâleti, şehrimizdeki yabancı ve azlık okullarını esaslı bir teftişten geçirmiye karar vermiştir. Bu maksatla, vekâlet umumî müfettişlerinden Halil Vedat ve Mehmet Kadri Istanbula gelmişlerdir. Umumî müfettişler, her mektebi ayrı ayrı gezecekler ve teftiş edeceklerdir. Tetkikler etraflı yapılacak, müfettişler, her müessesede bir kaç hafta kalacaklardır. Şimdiye kadar hiçbir cidî teftişten geçmiyen bu mekteplerin kayıt ve dosya işlerine bilhassa ehemmiyet verilmektedir.

Bundan başka, bu mekteplerdeki Türk muallimler hakkında da etraflı malûmat edinilecek, vekâlette, noksan olan siciller, müfettişlerin verdikleri raporlarla tamamlanacaktır. Her muallim, için, vekâlette müspet ve mufassal bir dosya bulunacaktır. Şimdiye kadar, bu mekteplerde çalışan muallimler hakkında, vekâletin kanaati noksandı. Bu yüzden, emektar ve kıymetli birçok muallimler, senelerce mağdur bir vaziyette kalmışlardır.

Vekâlet, bu mekteplerdeki muallimler için mühim bir karar daha vermiştir. Şimdiye kadar olduğu gibi, mektep idareleri, Maarif müdürlükleri, yabancı ve azlık okulları muallimlerinin vazifesine istedikleri zaman son veremiyeceklerdir.

Bu muallimlerin de emniyetle vazife görebilmelerini temin için, tıpkı tayininde olduğu gibi, vazifeye son verme kararını da, Maarif Vekâleti, elindeki mütemmim dosya ve sicillere göre, tayin edecektir.

Bu mekteplerde uzun seneler ve liyakatle vazife görömüş muallimlerin terfii için, Vekâlet yakında bir formül bulacaktır.

Prost Tekrar Geliyor

İmar Projesine Göre Şehrin Şimdiki Hali Hayli Değişecek

Yeni projeye göre, Boğaz sahilinde bir örnek inşaata müsaade edilecek

Şehircilik mütehassısı Prost, Istanbul ve Beyoğlu yakalarının avan projelerini bitirdiği için bu defa şehrimize geldiği zaman bir taraftan o vakite kadar formalitesi bitirilecek olan bu projelerin esas plânlarına ait hazırlıklara başlıyacak, diğer taraftan da Üsküdar, Kadıköy ve Boğaz ve Adaların avan projelerini yapacaktır. Esasen bundan evvel şehrimizde bulunduğu sıralarda Prost, bu mıntakalarda iptidaî mahiyette tetkiklerde de bulunmuştur.

Bu defa son bir etüt yapacak ve [illegible] projeyi hazırlıyacaktır.

Adalar ve Boğaziçi

Ilk adımda Prost bütün adaları Fener - Kalamış ve civarı gibi şehrin birinci sınıf sayfiye yeri olarak kabul etmiştir. Ancak buralarının ada olması itibarile ayrı hususiyetleri bulunacağından bir müddet daha tetkikler yapılacaktır. Boğaziçinde Prost yalnız sokaklar açmak, rıhtımlar yaptırmak, bazı mıntakalarda binaları deniz kıyılarından onar metre içeriye almak gibi ikinci derecede bazı imar işlerine girişilmesini muvafık görmektedir. Bir de Boğazda yapılacak evler muayyen bir tipte olacak ve bu tip Boğazın Rumeli ve Anadolu kıyılarında değişecektir.

Eyüpte amele mahalleleri

Istanbul yakasının avan projesine gelince, burada göze batan yeni likler arasında şunlar vardır. Eyüp mıntakasındaki mezarlıkları kaldırarak bunların yerine küçük sanayide çalışan amelelere mahsus sıhhî otorma yerleri yaptırmak, Eyübün aşağı ve türbe kısmını bir âbide halinde muhafaza etmek, Bahariyeyi Karaağaç ve Silâhtarağadaki müessese ve fabrika erkânına mahsus oturma yeri haline sokmak, Eminönü - Eyüp caddesini 25 metre genişliğinde aç - mak, iki köprü arasında rıhtım yaptırmak, ve bu kısmı hal, soğuk hava depoları gibi şehrin istihlâk maddeleri merkezi haline getirmek, Unkapanından Eyübe kadarki kısımda küçük sanayiin kurulmasına izin vermek.

Genişletilecek yollar

Diğer taraftan, tren yollarının etrafı otuz metre açılacaktır. Denizden itibaren ana cadde doğru binalar anfiteatr şekline sokularak bütün binalarda halkın denizi görmesi temin edilecek, Sirkeci - Alemdar - Sultanahmet - Beyazıt - Aksaray ve Beyazıt Fatih yolları otuzar metre genişliğin de birer ana cadde haline getirilecektir. Yenikapı - Unkapanı Cami bulvarının açılması, Istanbulun muhtelif yerlerinde park ve bahçeler tesisi Cerrahpaşa, Topkapı cihetlerinin ıslahı, şehrin ikinci derecedeki caddelerinin yirmi, üçüncü derecedekilerinin on beş ve onar metre genişliğinde açılması Eminönü meydanına Sirkeci yolundan başka Beyazıttan diğer doğru bir yol tespiti, Unkapanına inen caddenin otuz metre genişliğinde yeni baştan inşası gibi mühim esaslara da projede yer verilmiştir.

Denizden Çıkan Ceset

Hüviyeti Anlaşılıncıya Kadar Teşhir Edilecek

Uç gün evvel Halıcıoğlu iskelesinde dalgaların arasından çıkarılan cesedin üstündeki esrar perdesi, dün de çözülememiştir. Müddeiumumilik ve polisin iki taraflı tahkikatı henüz vaziyeti aydınlatmıya kâfi değildir. Dün ve evvelki gün kayboldukları için aranan beş, altı kişinin tanıdıkları, akraba ve taallûkatı morga çağırılarak ceset kendilerine gösterilmiştir. Fakat, hiçbirisi de bunu tanıyamamıştır.

Iri adaleli, 35, 40 yaşlarındaki bu dinç adamı acaba kim öldürdü?

Bu dakikaya kadar bu bir tılısımlı sır halindedir. Morg, ceset üzerinde otopsi yapsa belki vaziyet biraz aydınlanacaktır. Fakat, otopsi ile cesedin başı ve yüzü, midesi ve ahşası açılacağı için tanınmıyacak, bir hale gelecektir. Bu takdirde hüviyetini tespit etmiye imkân kalmıyacaktır. Işte, çehre hatlarını bozmamak için morg hüviyeti anlaşılıncıya kadar otopsi yapmamıya karar vermiştir.

Dün de yazdığımız gibi otopsi bu adamın su içinde mi boğulduğunu, yoksa hariçte oldürülerek mi su içine atıldığını göstereceği için polise mühim ip uçları verecektir.

Bu adamın caketi, yeleği nereye gitmiştir Soğuktan korunmak için üst üste fanile giyen bir adamın caketini ve yeleğini çıkararak gezmesine ihtimal verilememektedir. Elbisesinin muntazam oluşuna göre, bir zengin olması da bir ihtimal olarak gözönünde tutulmuştur. Pantalonunun cebinde, yeni giydiği ve yeni satın aldığı anlaşılan gömleğinin henüz açılmamış iki yakası da bulunmuştur. Bu ceset bir müslümana aittir. Bekâr olduğu da karinelerden anlaşılmaktadır. Polis, cesedin fotoğrafını çıkartmıştır. Bunu civar vilâyetlere de gönderecek soruşturmalar yapacaktır.

Türkçe Konuşmıyan Satıcılar

Türk vatandaşlarının yabancı dil le konuşmamaları hakkında meclise bir kanun teklifi yapılması, belediye yi de harekete geçirmiştir. Bu arada belediye zabıta talimatnamesinde bulunan, fakat şimdiye kadar lâyikile tatbik edilemiyen bir maddenin derhal ve ehemmiyetle tatbiki için şubelere emir verilmiştir. Bu emre göre, şehrin hiçbir tarafında hiç bir satıcı, gerek umumî yerlerde gerek mağaza ve dükkânların içinde türkçeden başka dille konuşarak alışverişte bulunamıyacaktır.

Sivil veya resmî bütün belediye ve zabıta memurları bu emrin yerine getirilip getirilmediğine dikkat edecekler ve aksi harekette bulunanları şiddetle cezaya çarptıracaklardır.

Bu ceza, gezici, durucu esnaf, dükkâncı ve toptancıdan başka bu gibi kimseleri yabancı dille konuşturmıya mecbur eden alıcıya da tatbik edilecektir.

İlk Otomobilli Müfreze Kuruldu

Emniyet ikinci şube müdürlüğünde bir otomobilli müfreze teşkil edilmiştir.. Bu teşkilâtın emrindeki otomobillerde daktilolara mahsus yer, memurların ve suçluların oturmaları için mahaller vardır. Otomobilli teşkilâtla, herhangi bir hâdise daha süratle takip ve tahkik edilebilecektir.

İhrakiye Kaçakçılığı mı?

"Nihat,, vapurunda ihrakiye kaçakçılığı yapıldığı iddiasile tahkikata başlanmıştır. Türk kara suları dahilinde transit ihrakiyelerin kullanılması memnu olduğu için geminin sahibi ve acentası Nihat, asliye beşinci ceza mahkemesi müddeiumumiliğinde sorguya çekilmiştir. Tahkikata devam edilmektedir.

Bomonti Bira Fabrikasının Mukavelesi Bitti

Bomonti bira fabrikası, mukavele [illegible] imalâtını durdurmuştur. Fabrika diğer ispirtolu içkilerle gazoz imalâtına devam edecektir.

Türk Tıp Cemiyetinde

Türk Tıp Cemiyeti umumî toplantısını yapmış ve yeni sene idare heyetini şu şekilde seçmiştir: Riyasete Doçent Fahri Arel, ikinci reislikre Ahmet Şükrü Emed, ve Kâzım Nuri Içgören, umumî kâtipliğe Hüseyin Kenan Tunakan, muhasebeciliğe Fethi Erden, Mecmua kâtipliğine Osman Şerafettin Çelik ve Ethem Bakar, kitap muhafızlığına da Doçent Hazım.

BİRKAÇ SATIRLA

Bu ay sonuna doğru Beyoğlu ve Istanbul yakalarındaki geçit yerleri çivilerle işaretlenecektir,

•

Galatasaraylılar Cemiyetinin senelik kongresi, ekseriyet olmadığından bu ayın 29 una kalmıştır,

•

Halkevleri sosyal yardım şubeleri menfaatine dün gece Tokatlıyanda bir balo verilmiştir,

•

Fransanın İstanbul başkonsolosu Henriot iki ay mezuniyetle memleketine gitmiştir,

•

Evvelki gece, Rumeli Kavağında, balıkçı Şükrüye ait kayık meçhul eller tarafından çalınmıştır, Kayığın içinde bir miktar balık ve ağlar vardı,

TAKVİM ve HAVA

YURTTA HAVA VAZİYETİ

9 İkincikânun 1938
PAZAR

Yurdumuzda hava tamamile kapalı ve yer yer yağışlı geçmiştir, Yağışlar Zonguldak, Kayseri ve Konyada yağmur, Çanakkale, Balıkesir, Kocaeli, Eskişehir ve Ankarada kar şeklindedir,

Rüzgârlar şimalden, Trakya, Karadeniz kıyıları ve Marmara havzasında kuvvetli, Egede kuvvetlice, yurdun diğer yerlerinde ayni istikametten orta kuvvette esmiş, şarki Anadoluda sakin kalmıştır,

Şehrimizde Hava

İstanbulda tamamile kapalı geçmiş ve kar yağmakta devam etmştir, Öğleden sonra kar durmuş. rüzgâr şimalden şarkî yede 8 ile 10 metre hızla esmiştir,

Saat 14 te barometre 755,5 milimetre idi. Hararet en çok 0,6 ve en az 0,0 santigrat olarak kaydedilmiştir, 24 saat zarfında yağan karın metre murabbama bıraktığı su miktarı 200 gramdır.

1 inci ay	Gün: 31	Kasım: 63
Arabi: 1356		Rumi: 1353
Zilkade: 7		Birncikânun: 27
Güneş: 7,27	— Öğle:	12.21
İkindi: 14,47	— Akşam:	16.58
Yatsı: 18,35	— İmsâk:	5,39

SON HABERLER

Van Zeeland, İngiliz Başvekili İle İstişarelerini Bitirdi

Almanya ve İtalyaya Kredi Açılması Yolunda Bir Teklif Münakaşa Edilmiş

Londra, 8 (A.A.) — Chamberlain ile Van Zeeland arasında dün yapılan görüşmeler esnasında İtalya ve Almanyaya kredi açılması için beynelmilel bir altın sermaye ihdası teklifi bilhassa münakaşa edilmiştir.

İyi haber alan mali mahfeller Van Zeelandın Amerika da dahil olmak üzere ihtiyat akçesi bulunan bütün memleketlerin milli bankalarındaki ihtiyat altınlarından ve kambiyo müvazene sermayelerinden yüzde bir ini mezkûr sermayeye yatırmalarını teklif ettiğini beyan etmektedirler.

Bu suretle meydana gelecek olan meblâğ yalnız beynelmilel kambiyo sermayesinin müvazenesini temin etmekle kalmıyacak ayni zamanda iktisadî otarşiden vazgeçmeleri şartiyle İtalya ve Almanyaya kredi açılmasına yarıyacaktır.

Mali mahfeller İtalya ile Almanyanın böyle bir pazarlığa girişeceklerinden şüphe etmektedirler..

Londra, 8 (A.A.) — Van Zeeland istişarelerini bitirmiştir. Londradan ağlebi ihtimal yarın hareket edecektir.. Van Zeeland'ın görüşmeleri hakkında henüz malûmat alınmamıştır.

B. Van Zeeland

Yeni Romen Kabinesi ve Macaristan

Peşte, 8 (TAN) — Roma protokolarının toplantısı sırasında Macaristanı en çok meşgul eden mesele, Romanyadaki hükûmet tebeddülü ve yeni hükûmetin siyasetidir. Bununla beraber konferansta yalnız iktısadî meselelerin konuşulacağı söylenmektedir. Çünkü Roma protokolu iktısadî kuvvetini hayliden hayliya kaybetmiş bulunuyor.

Gazetelerin mütaleaları

Pariste çıkan Epoke gazetesi bu münasebetle yazdığı bir yazıda diyor ki:

"Dünyada biribirine rakip olan iki devlet varsa Almanya ile İtalyadır. Almanya, Avusturyanın üzerine gözünü dikmiş bulunuyor. Toplantı arifesinde Almanya ve Avusturya gazeteleri arasında münakaşa başlamıştır. Almanya ile İtalya Orta Avrupayı nüfuz mıntakalarına ayırmayı konuşmuşlar ise de bu mıntakalara riayet edememişler ve nihayet iki memleket arasında rekabet başgöstermiştir.

Eco Nouvelle gazetesine göre, Roma protokolu devletlerinin konuşacakları en mühim mesele İtalyanın Avusutrya ve Macaristan ile aktetmiş olduğu ticaret mukavelesidir. İtalya bu mukavele ile Avusturya ile Macaristana çok mühim menfaatler temin ediyordu. İtalya bu mukaveleleri feshetmek mecburiyetindedir. Bu da Viyana ve Peşteyi mühim zararlara uğratacaktır. Elhâsıl Düçenin Orta Avrupayı terketmesile onun yerini Berlin işgal edecektir. Ve bu suretle, Berlin - Roma mihverini Berlin lehine faal olacaktır.

AMERİKA:

İngiltere İle Yeni Ticaret Anlaşması

Vaşington, 8 (A.A.) — Cordell Hull yakında bir ticaret muahedesi aktedilmek üzere İngiltere ile müzakerelere başlanacağını bildirmiştir.

Derpiş edilen tarife tenzilâtı neticesinde zarar görebilecek alâkadar Amerikalılar tarafından yapılacak itirazlar tetkik edilmek üzere 4 şubatta aleni celselere başlanacaktır.

ARABİSTAN:

Kral İbnissuudun Cülûsu Yıldönümü

Kahire, 8 (TAN) — Bugün Suudi Arabistan hükümdarı Abdürrahman oğlu Melik İbnissuudun Suudî Arabistan tahtına geçmesinin yıldönümü idi. Bu münasebetle bütün Arabistanda ve bütün Arap dünyasında şenlikler yapılmıştır. Melik İbnissuud 1926 da Hicaz tahtına oturmuş ve bu suretle Suudî Arabistan Necit, Hicaz ve mülhakatını ihtiva etmek üzere teşekkül etmişti. Kral İbnissuut devrinde Arabistan birçok ileri adımlar atmış, memlekette emniyet ve âsayiş sağlamlanmış ve iktısadî faaliyet başlamıştır. Kral İbnissuud. bugün Arap istiklâlinin en sağlam direği ve en kuvvetli mesnedi sayılıyor. Kralın tahta çıkışı bugün bütün Arap memleketlerinde kutlandığı gibi her yerde Kralın şerefine kutlulama merasimi yapılmıştır.

Kralın Londra sefiri Hafız Vehbi Londra radyosu ile bir nutuk söylemiş ve İbnissuudun hükümdarlık ünvanını tanımadığını, memleketinde şef diye tanındığını, bu münasebetle yapılan merasimin sırf zamane adetlerine uygun gitmekten ibaret olduğunu anlatmış, daha sonra Kralın demokratlığını sadeliğini ve temiz yaşayışını anlatan menkıbelerden bahsetmiştir.

Dünya Gazetelerinin Birinci Sayfa Haberleri

ROMANYA

Başvekil, Prag ve Belgrada Gidiyor

Bükreş 8 (A.A.) — Dün akşam Hariciye Nazırı Miesco, yanında elçiler heyeti azaları olduğu halde, yabancı diplomotlar şerefine bir av eğlencesi vereceği Arad'a hareket etmiştir.

B, Miesco, oradan cumartesi akşamı Praga doğru yola çıkacak ve Prag dan Belgrada ve oradan da Cenevreye gidecektir.

Hükûmet partisinde

Bükreş 8 (A.A.) — Ziraat Nezaretine tayin olunan Joanitzesco müfrit sağ cenah partisi olan, demir muhafızlar,, partisinin genel sekreteri bulunuyordu. Şimdi mezkûr partiden ayrılmıtşır.

Diğer taraftan "Romen cephesi,, nin mühim vilâyet teşekkülleri de hükûmetin "Nasyonal - Hıristiyan,, partisine iltihak etmişlerdir.

ALMANYA:

Yeni Balon Temmuzda İşlemiye Başlıyor

Berlin, 8 (A.A.) — Yeni 130 I Z balonu önümüzdeki temmuzda işlemiye başlıyacaktır. Bu balon kırk yolcu ve Hindenburg balonu kadar da mürettebat taşıyacaktır.

131 I Z adında ikinci bir balon da ha sipariş edilmiştir. Bu balon 130 I. Z den 16 metre daha uzun olacak ve yüz kadar yolcu taşıyacaktır. Birincisi şimal Amerikasına ve ikincisi de cenup Amerikasına sefer yapacaktır.

İtalyanın Yeni Deniz İnşaat Programı Nasıl Karşılandı?

Vaşington, 8 (A.A)— Salâhiyettar Amerikan mahfelleri yeni İtalyan deniz programının Amerikan inşaatına tesir etmiyeceğini çünkü Amerikanın ecnebi inşaatına her gemiye karşı bir gemi ile mukabele etmek niyetinde olmadığını bildirmektedirler.

Bu mahfeller Italya tarafından ittihaz edilen kararın Amerikan bahriyesinin takviyesi lehinde olarak Roosevveltin mevkiini sağlamlaştıracağını iddia etmekte, buna mukabil Italyan deniz inşaat programmın İngiltere - nin Akdeniz de fazla gemi bulundurmak endişesile Uzak Şarktaki vaziyetini zayıflatmasından korkmaktadırlar.

Berlin, 8 (A.A.) — Deniz mahfellerinde söylenildiğine göre İtalyanın son kararı Alman deniz inşaat programmda hiçbir değişiklik husule getirmiyecektir.

Bu mahfeller Almanyanın 1935 tarihli İngiliz - Alman itilâfının ahkâmına uyarak programm - İngiliz deniz inşaatına göre tanzim edeceğini ilâve etmektedirler.

Zikredilen itilâfa göre İngilizlerin inşa edeceği her 100 tona mukabil Almanların 35 ton inşa etmiye hakları olduğu malûmdur.

Londra, 8 (A.A.) — İtalyanın deniz inşaat programı hakkında tefsiratta bulunan Times gazetesi, bu programın en dikkate değer tarafı denizaltı gemilerinin çoğaltılması olduğunu ve şimdi Akdeniz gibi nispeten mahdut denizlerde dahi bu gemilerin safı harp gemilerine müzaheret için olan lüzumunun tahakkuk etmiş bulunduğunu yazıyor.

KISA HABERLER

* Melburn'da Almanya, Amerika ve Avusturya arasında yapılan tenis maçını Almanya kazanmıştır,

* Yiyecek mağazalarının binlerce memuru, Pariste gürültü ve nümayiş yapmışlardır,

* Ruen'de on beş gündenberi devam eden deniz amelesinin grevi nihayet bulmuştur,

* Stanpa ve Del Dopolo isimlerindeki İtalyan gazetelerinin Fransaya girmesi menedilmiştir:

* Eski boks dünya şampiyonu Schmeling. şubatta Amerikalı. Macar Etien Dudes ile karşılaşacaktır:

YUNANİSTAN

Yunanistanda Büyük Şenlikler Yapılıyor

Atina, 8 (Hususî) — Veliahtın nişanlısı Prenses Fredrika için her yerde tezahür yapılmaktadır. Fransa Cümhurreisi Sevre mamulâtından bir masa tezyinatını hediye olarak göndermiştir. Atinadaki elçiler heyeti kıymetil bir hediye vereceklerdir.Her taraftan, Yunanistanın her taraftaki kolonilerinden hediyeler gelmektedir. Hediyeler arasında kartal yavrusu adını taşıyan bir turizm tayyaresi, yelkenli bir yat ve lüks piyano vardır. Kent Dükası ve Duşesi İngiliz Kralının hediyelerini getirmişlerdir Sarayda Prenses şerefine ziyafetler verilmektedir. Veliaht ile nişanlısı dün şehirde gezmişler ve her yerde alkışlanmışlardır. Romanya Veliahtı maiyeti ile beraber gelmiş ve fevkalâde merasimle karşılanmıştır.

Başvekil Metaksasın isim gününde

Atina, 8 (A.A.) — Atina Ajansı bildiriyor:

Başvekil Metaksasın isim günü münasebetile birçok sendikalar ve teşekküller her tarafta birçok dinî ayinler tertip etmişlerdir.

Atina büyük kilisesindeki dinî ayini, Başvekil Kefalonyalı olduğundan, Kefalonyalılar birliği tertip etmiş ve bu ayinde bütün hükûmet erkânile büyük bir halk kütlesi bulunmuştur.

Halk, Başvekilin evinde açılmış olan defteri imzalamak üzere sokakta sıra beklemektedir. Kral ve kral ailesi efradı, Başvekile hararetli temennilerde bulunmuşlardır.

Başvekil bu münasebetle kabine âzasından, Belediye reislerinden, cemaat reislerinden, eski muharipler cemiyetinden ve işçi kövlü sendikalarından birçok kıymetli hediyeler almıştır.

Uzak Şarkta Sulh Teşebbüsü

YAZAN: ÖMER RIZA DOĞRUL

Uzak Şarkta harbi sulhe çevirmek için en çok çalışan ve bu işle en çok alâkadar olan devlet Almanyadır. En son haberlere göre Almanyanın Çin sefiri, bu yoldaki teşebbüslerini ilerletmek için çalışıyor ve bu yolda mühim bir faaliyet gösteriyor. Almanyanın Uzak Şark sulhü ile bu derece alâkadar olmasının sebebi, yalnız Japonyanın Çin ticaretini kendine hasretmesi ve Almanyanın Uzak Şark piyasalarından bir kısmını kaybetmesi ihtimali değildir. Ayni derecede mühim bir sebep Japonyanın Çin içlerine dalarak başladığı işin içinden çıkamıyacak hale gelmesi endişesidir. Çünkü bu takdirde Almanya, icabında Sovyet Rusyaya karşı kullanacağı bir kuvveti kaybediyor ve Sovyet Rusya Japonya ile harbe tutuşmak ihtimalini bertaraf ederek Avrupada daha iyi bir vaziyet almak imkânını buluyor. Economist gazetesinin dün neşrettiğimiz uzun bir yazısında bu noktalar mufassal bir surette izah edilmiş olduğundan bu noktaları tekrar tavziha hacet yoktur. Fakat Almanyanın Uzak Şark sulhü ile canlı alâkasının eksilmemesi, bir siyaset değişmesinden evvel, Uzak Şarkta her çareye başvuracağını gösteriyor.

Çin Türkistanı:

Çin sahillerinden mühim bir kısmının Japonlar tarafından abloka altına alınmış bulunması ve Japonların Çin limanlarını ellerine geçirmek için uğraşmaları için yakın zamanda denize doğru bir mahreç bulmasına mâni olacaktır. Çin, buna karşı dünya ile bağlantısını ve temasını muhafaza için Orta çağlarda kullanılan bir yoldan istifadeye ehemmiyet vermiye başlamıştır. Bu yol Orta Asya yoludur ve bugün Sulkiang adıyla tanılan Türkistanı Sovyet Rusya hududuna bağlamaktadır.

Çini dünya ile bağlamak bakımından en büyük ehemmiyeti haiz olan bu yol dolayısiyle son günlerde Türkistanın bugünkü vaziyeti ile alâka yeniden uyanmış ve ona dair neşriyata tesadüf edilmiye başlanmıştır. Son yıllar içinde Türkistan bir sürü karışıklıklara sahne idi. Dunganlar adını taşıyan Çinli Müslümanlar ile Turki kabileler arasında sonu gelmiyen muharebeler vuku buluyor ve kâh bir taraf kâh diğer taraf galebe çalıyordu. Bugün de bu havalide ayrılık ve karışıklığın hüküm sürdüğü anlaşılmaktadır.

(Taymis) in verdiği malûmata göre Dunganlar Kâşgariyede hâkim bulunuyorlar. Ve Çin Türkistanının en büyük kısmı General Şeng adını taşıyan bir Çin kumandanının elindedir. Çin hükûmeti bilhassa bu generalden istifade ederek bu havalideki hâkimiyetini sağlamlamak istiyecek ve bu ülkenin temin edeceği yol ile dünya ile alâka ve temasını kaybetmemiye çalışacaktır.

Filistin meselesi:

Filistin meselesi, İngilterenin bu memelekete yeni bir komisyon göndermesi üzerine yeniden canlandı. Bu münasebetle İngiltere hükûmeti tarafından beyaz bir kitap neşrolunmuş ve bu kitapta komisyonun teknik mahiyeti anlatılarak onur tavsiyesine ve raporuna göre İngiltere hükûmetinin Filistini taksim işinin adalet ve ameli kıymet bakımından tavsiyeye değer olup olmadığına karar vereceğini anlatmıştır.

İngiltere hükûmetinin taksim projesine katiyetle taraftar olduğu ötedenberi söyleniyor ve bu da Filistin Araplarını nevmidane hareketiere sevkediyordu, Çünkü Filistin Arapları yurtlarının taksimine ve bir kısmının Yahudilere verilmesine, bir kısmının kendilerine bırakılmasına şiddetle muarızdırlar. Filistinde vuku bulan bütün karışıkılkların ve kanlı vakaların hedefi bu muhalefeti anlatmaktır.

Son vaziyet ise İngiltere hükûmetinin taksim projesi üzerlerinde kati bir karar vermemiş olduğunu gösteriyor. Bunun da İngiltere kabinesinden mühim bir kısmın taksim projesini ortadan kaldırmıya taraftar olduğundan ileri geldiği, bazı İngiliz gazeteleri tarafından ileri sürülmektedir.

İngiltere hükûmetinin bu vaziyeti alması Filistinde taksim projesine karşı hissolunan derin nefreti az çok yatıştıracak mahiyettedir. Fakat diğer taraftan Siyonistlerin Filistinde daimi bir ekalliyet halinde yaşamak istemedikleri ve Britanya İmparatorluğuna dahil ve müstakil bir Yahudi devletinin kurulması lehinde olduklarını bildirmeleri ve bu yolda teşebbüslere başlamaları, Arap — Yahudi davasını sulh yoluyla halletmenin hiç te kolay olmıyacağını gösteriyor.

Bu gidişle karışıklığın uzun süreceği anlaşılmaktadır.

FELEK

Yazı Merakı!

[Yazan: B. Felek]

Ötedenberi şikâyetçisi olduğumuz kırtasiye hastalığının hükûmetçe şifasına doğru gidileceği müjdesini aldığımdanberidir ki; bu yoldaki mesaimi biraz daha teksif ediyorum.

Mübarek şey de öyle geniş ki; her gün yazsanız, size hergün üstünde işlenecek mevzu bulunabilir.

Bir ufak vaka, hiçbir şey değil. Sade bizde kâğıt üzerine yazı yazmak tiryakiliğinin ve her işi mutlaka kâğıtlara bağlamak, kâğıtlarla sağlamak ananesinin hepimizde yarattığı insiyaki itiyatlardan biri.

Her sabah işinin başına vaktinden erken gelecek kadar muntazam olan bir arkadaşım bir sabah biraz geçikince doğrusu merak ettik ve yirmi dakika sonra gülerek gelmesi hepimizi sevindirdi. (Uzerine alınmasın: Nasreddin Hocanın dediği gibi Allah fıkarayı sevindirmek isterse eşeğini kaybettirir, tekrar buldurur muş)

— Hayırola! Vapuru mu kaçırdın? Dedik. Çünkü uzakta bir varoştan gelir.

— Yoook! Fakat Köprüde biraz kalmak icap etti de.... Diyerek müphem bir cevap verdi. Soyundu. Tabii hepimiz, bu kadar muntazam bir adamı Köprüde alıkoyan şeyin ne olabileceğini merak ediyorduk. O bizim bu merakımızı anladığı için fazla bekletmeden anlatmıya başladı:

— Hiç başıma gelmemişti. Bu sabah biletimi kaybettim. Lâkin tam vapurdan çıkarken. Memurun önünde bir müddet araştırdım, düşürmüş olmalıyım ki; bir türlü bulamadım. Çıkardım karnemi. Yeni bir yaprak kopardım, memura verdim.

Memur, bileti almak istemedi. Asıl biletimi aramamı söyledi. Kenara çekilip biraz daha aradım. Herhalde düşmüş olacak; bulamadım.

"— Bulamadım! Yenisini vereyim!,, dedim.

"— Alamam! Sonra mesul oluruz. Sizin de karnenizi alırlar.,, dedi.

Şaşırdım. Ben memur karnesi kullanıyorum. Kopardığım yaprak kayboldu, yenisini veriyorum. Ziyan eden benim. Ne diye elimden karnemi alsınlar diye sordum.

— Belki düşürdüğünüz bileti başkası bulur da kullanırsa aynı torbada aynı numaradan iki bilet bulurlar. Işin içinde dalavere var sanırlar. Hem biz mesul oluruz, hem siz:

Cevabını aldım.

— E ben ne yapacağım şimdi? diye elimde karne hacet penceresi önünde dua eder gibi kapıda dikeldim. Memur bir müddet düşündükten sonra:

— Yukarıda falan memura tasdik ettirin! Dedi.

Neyse oraya çıktık. Kapıyı vurduk. İçeri girdik. Derdimizi anlattık, yeni bileti verdik. Adamcağız sözümüze inandı da biletin üzerine meşruhat verip imza etti. Oylece yakamı kurtardım. Yoksa ceza vermekten başka çare yoktu. Hele ikinci yaprağı kimse görmeden koparıp ta memura vereydim, kaybettiğim bileti de birisi bulup kendi hesabına harcasaydı da kontrol esnasında bir karneden iki bilet koptuğu anlaşılmış olsaydı, derhal karnem istirdat edilecek bir daha da tenzilâtlı karne alamıyacaktım. Ustelik memur olarak bilet alıp ucuz biletten istifade hakkı olmıyanlara bilet satıyorum diye adım çıkacaktı.

Hep birden:

— Geçmiş olsun! Dedik ve ben düşündüm ki; böyle tenzilâtlı bilet alıp başkasına satan ve binde bir tesadüfü muhtemel olan bir düşkün için haysiyet ve namus sahibi doğru dürüst adamlar zorluğa uğramaktadır. Dürüst olmak için bunlara tahammül gerekiyor. Ne yapalım!

Ankarada Bir Çocuk Çiğnendi ve Öldü

Ankara, 8 (Tan muhabirinden) — Bugün şehrimizde beş yaşlarında Neriman adlı bir kızın ölümü ile netice lenen bir otomobil kazası oldu. Şoför Şükrünün idaresindeki otomobil Samanpazarında Nerimana çarpmış ve hastaneye kaldırılan çocuk ölmüştür. Kaza, şoförün kabahati yüzünden olmuştur. Şükrü yakalanmıştır.

Göçmenler Gönderilemedi

Nazım vapurile birkaç gün evvel şehrimize gelen göçmenler, dün Tekirdağına sevkedilecek iken, havanın bozukluğundan dolayı kalmıştır. Hava açılınca sevkiyat yapılacaktır.

Mahkemelerde

Bigadiçteki Cinayet

İstanbul Adliyesi de Tahkikat Yaptı

Ağustosun sekizinci günü Bigadiçte tüyler ürpertici bir cinayet işlenmiş, muallim Nazif'n 3 yaşındaki kızı İlter kuzu gibi boğazlanarak öldürülmüş ve sokağın ortasına bırakılmıştır. Dün, İstanbul Müddeiumumiliği, bu facianın İstanbula akseden bir safhasını tetkik etmiştir:

Bigadiç müddeiumumiliği, Halil Cellât adlı birisile Kasım ismindeki arkadaşını suç'u olarak tevkif etmiştir. Iddiaya göre, bunlar hâdiseden bir gün evvel çocuğu evlerine kaçırmışlar ve babasından intikam almak için de yavrucağızı boğazlamış'ardır. Cinayetin işlendiği gece eskiden orada doktorluk etmiş olan Hüsnü Adısağalamın kızı Nebahat te Kasımın evinde bulunmuştur. Bigadiç müddeiumumisi Nebahatin de suç ortağı olarak dinlenmesine karar vermiş fakat kız, hasta olduğu için getirilememiş, hâdiseden bir ay sonra da Istanbula gelmiştir.

Ikinci sorgu hâkimi, dün Nebahati çağırtarak ifadesini almış ve hâdise zamanında kızın farik ve mümeyiz olup olmadığını ve kendisinde akıl hastalığı bulunup bulunmadığını, tabibiadillere göndererek tespit ettirmiştir. Dün bir muharririmiz, tesadüfen bu kızla görüşmüştür. Nebahat, şunları söylemiştir:

"— Ben de bunu işittim. Fakat benim boğazlamak işile hiç alâkam yok. Ben, horoz bile kesilirken gözümü kapatırım. Nerede kaldı ki, çocuğu boğazlıyacağım.,,

Istintak hâkimi, sorgusunu ve aldığı raporları dün Bigadiç müddeiumumiliğine göndermiştir

—o—

Bir İhtilâs Davası Son Safhada

Dün ağır ceza mahkemesinde, emlâk ve eytam bankasında yapılan 3250 liralık bir sahtekârlık davasına bakılmıştır. Suçlu olarak bankanın eski kontrol memuru Saim bulunmuştur. Iddia edildiğine göre, Saim mevhum dul, yetim ve mütekaitler adına sahte vesikalar uydurarak bankanın bu kadar parasını ihtilâs etmiştir.

Suçlu mahkemeye Ayşe, Adviye, Ferhunde, Rükiye, Şahur, Şükriye, Müeyyet, Mecit, Nimet, Neyyir adlı on da şahit göstermiş ve adreslerini vermiştir. Dün bu şahitler dinlenecekti.,

Mübaşirler bütün celpnameleri bu adreslerde böyle kimselerin oturmadıklarını ve bazı sokakların bile mevhum olduğunu derkenarlıyan yazılarla mahkemeye iade etmişlerdi.. Reis her celpname için verilen şerhleri ayrı ayrı okudu. Sonra suçluya:

— Bunların hiçbirisi bulunamıyor, dedi. Saim:

— Bay Reis, ben bu şahitlerin adreslerini 933, 934 senelerinde bankaya verdikleri noterlikçe musaddak senetlerden çıkardım, demiştir. Bundan sonra müddeiumumî Sadun iddiasını söylemiş ve emlâk ve eytam bankası iskonto servisinde çalışan Mustafa ile dava mevzuu olan evrakı tediyeden evvel tetkik eden kontrol memurlarının ve kredi işleri üzerinde alâkaları olan veznedarların çağırılmasını ve adresleri bulunamıyan şahitlerin çağırılmasından vazgeçilmesini istemiştir, mahkeme de, ayni şekilde karar vermiştir. Bu sırada bankanın avukatı mahkemeye sahtekârlığı tespit için 14 kişilik bir şahit listesi göstermiştir. Reis, gelecek celsede nazarı itibare alınmak üzere listeyi avukata iade etmiştir.

Falcılıktan Yine Tutuldu

Beyoğlunda oturan Madam Sürpik geçenlerde iki defa falcılık yaparken cürmümeşhut halinde yakalandığı için asliye birinci ceza mahkemesi tarafından 4,5 ay hapse ve yüz lira para cezasına mahkûm edilmişti.. Sürpik bu hükümden sonra tekrar falcılık yaparken yakalanmıştır. Dün asliye birinci ceza mahkemesinde davasına başlanacaktı. Fakat suçlu gelmediği için mahkeme, ihzaren getirilmesine karar verdi.

Marifetli Hırsızmış!

Kavaklarda ve Üsküdarda birkaç evi soyan Üsküdarlı Ismail ismindeki sabıkalı hırsızın, yeni bazı marifetleri daha meydana çıkarılmıştır. Bi müddet evvel Göztepede Ziya Paşa köşkünden 100 parça kıymetli eşya çalan meçhul hırsızın da Ismail olduğu anlaşılmıştır.

BUGUN
Melek
Sinemasında
Nefis ve şahane bir film sizi bekliyor:

Fransızca sözlü. Rejisörü:
ERNST LUBITSCH
Seanslar: 2—4,15—6,30—9 da
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Barutgücü Alanında

Bakırköy Barutgücü alanında bugün Anadolu Gençlerbirliği futbol, voleybol takımları ile Barutgücü takımları karşılaşacaklardır.

TÜRK ERTUGRUL SADIK TIYATROSU
YARIN GECE
KADIKOY SUREYYA
ITAAT ILAMI

ÖLÜM

Millî Müdafaa Vekâleti deniz müsteşarı albay Sait Halman'ın annesi Bayan Fahriye vefat etmiştir. Cenazesi, bugün Kadıköyünde Yoğurtçu da Şefikbey sokağındaki evinden saat 11 de kaldırılacak ve Eyübe gömülecektir.

B. Fazıl Ahmet Aykaç'ın Teşekkürü

Oğlum Esat Mukadderin ölümü üzerine bana kerim gönüllerini bir kere daha açmış olan büyük kalpli dostlarla alicenap okuyuculara sonsuz teşekkürlerimi bildirmek isterim. Çocuğumun genç tahsil arkadaşlarına uzun ömürler dilerken kendilerinin anayurdumuza birçak hizmet etmiye muvaffak olmaları temennisi gönlüme en gerçek teselli oluyor. Bütün ailemin ve naçiz şehsımın hakkımızda gösterilen necabet karşısındaki şukranını tekrar hurmetle anarım.

Fazıl Ahmet Aykaç

İSTANBUL BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROLARI
Tepebaşında
DRAM KISMI
ERKEK ve HAYALETLERİ
İstiklâl Caddesinde
KOMEDİ KISMI
Satılık-Kiralık
HER YER 50 KURUŞ

EMIL JANNINGS

Bugün İPEK Sinemasında
İKİ BÜYÜK FİLM BİRDEN
1- Güneş Batarken
Hissî, Muazzam, ve Mükemmel şaheser. Baş rolde:
EMİL YANİNGS
2- LOREL - HARDİ ve İKİZLERİ
TURKÇE SOZLU BUYUK KOMEDI
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün SARAY Sineması
"BAKIR DELIKANLI,, ve BUFFALOBIL,, filmlerini yaratan
GARY COOPER'in
GEORGES RAFT ile beraber çevirdiği EN GUZEL FILMI
DENİZ KAHRAMANLARI
FRANSIZCA SOZLU şaheserini takdim ediyor. Aşk filmlerinin en ihtirasîısı, görülmesi tahayyül edilebilen macera ve sergüzeştlerle dolu ihtirasli bir filmi. Ilâveten: FOX JURNAL dünya havadisleri.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

BETHOVEN'in ilâhi müzigi... TOLSTOY'un en güzel eseri...
Kadın ve erkeği alâkadar eden mevzu
Güzel bir kadının ıstırabı
Seven bir erkeğin kıskançlığı
Bir gencin aşkı
Mevsimin en muhteşem filmi
Ilâveten: EKLER JURNAL
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine
KREUTZER SONAT
Fransızca
LIL DAGOVER PETER PETERSON
JOHANES HEASTER
Türk sinemasında

SAKARYA Sinemasında
Yıldızların en nefis ve en sevimlisi
DANIELLE DARRIEUX'nün
İkinci muvaffakıyet haftası olan
Suiistimal Davası
filminde gören erkekler ihtiras duyuyor... Kadınlar hayrette kalıyor.. Genç kızlar heyecana düşüyor.. Genç erkekler gaşyoluyor.
Dikkat: Bu film Pazartesi günü son matinesine kadar gösterilecektir.

SENENİN en büyük Fransız filmi, François Coppeé'nin şaheseri
MÜCRİM
Baş rolde: PİERRE BLANCHARD
Bu Çarşamba akşamı SÜMER sinemasında

HIÇKIRIK

YAZAN: KERİME NADİR

— 46 —

Ve bu sevgine benim de karşılık vermemi istiyordun... Kenan! Seni sevmiş olduğumu söyler sem acaba bana inanacak mısın?.. Amma ister inan, ister inanma!.. Daha uzun zaman yaşayacağımı bilseydim, şimdiye kadar gizlediğim bu itirafı geciktirirdim. Fakat mademki yakında öleceğim, ve belki de seni bir daha görmeden öleceğim; susmakta ne mâna var?..

Gittiğin günden sonra deli gibi oldum. Sana gönlümü vermekle iyi etmedim. Biliyordum. Fakat elimde değildi. Ne yapabilirdim? Böylece uzun bir sene geçti. Bazı günler, kendi kendime Şeyh Kudsinin kulübesine giderdim. Orada, üzerine yanyana oturmuş olduğumuz sedire ilişir, şeyhe keman çaldırırdım. Bu saatlerde duyduğum acı hazzı sana anlatmak imkânsız dır Kenan!...

Mektupların geldikçe, hasta olsam da, biraz iyileştiğimi hissederdim. Senin bir parça sesin, bir parça ruhun, demek olan bu yazılar günlerce bana şifa verirdi.

Seni sevmekten başka hiçbir günahım yoktu Kenan!. Ben bu günahımı bile affedilmiyecek kadar büyük buluyordum. Kocamın ve çocuğumun yanında aşkımdan utanıyordum. Zaten bu iki insan için, sana karşı sonsuz bir zâfım varken, kollarımın arasından sıyrılmıştım...

Kenan! Bütün bunların karşılığı ne oldu biliyor musun? Dinle anlatayım:

Ilhami Bey yine bir teftiş seyahatinden dönmüştü. Bir akşam üzeri, odamızda oturuyorduk. Hava serindi. Dışarda toz gibi ince bir yağmur yağıyordu. O günlerde biraz fazlaca öksürdüğüm için arkama kalın bir atkı alarak geniş bir koltuğa yaslanmıştım. Bu sırada postacı senden bir mektup getirdi. Ustü bana yazıldığı için, doğrudan doğruya mektubu elime verdiler. Fakat daha zarfı yırtmadan Ilhami Bey atılıp elimden kaptı:

— Ben okuyayım, sen dinle! dedi.

İçimde en küçük bir şüphe ve korku yoktu. Zaten senden gelen mektupların bazılarını babam ve Ilhami Bey okumuşlardı. Kocam zarfı yırttı. İçinden mektubu çıkardı. Fakat yüksek sesle: "Nâlân!,, diye okumıya başladığı halde hemen sustu. Ben:

— Okusana!. dedim.

Cevap vermedi. Yüzü o kadar karışmıştı ki, şaşırdım. Bu sefer merakla:

— Canım ne oldun? Şunu hızlı okusana! diye tekrarladım.

Ilhami, yine cevap vermeden bütün mektubu okudu. Tekrar tekrar her tarafına göz gezdirdi. Sonra başını kaldırarak yüzüme kızgın baktı:

— Bu ne?

Bir şey anlamadığım için büsbütün şaşırdım.

— Ne demek istiyorsun Allah aşkına? dedim, ver bana şu mektubu!

Benim şaşkın bakışlarıma ehemmiyet vermiyerek mektubu fırlattı:

— Mutalea buyurunuz da.. görüşelim.

Kâğıdı titriyen parmaklarımla açtım, okumıya başladım. Ah Kenan! Sen neler yazmıştın? Büyük bir soğuk kanlılık göstermek için kendimi zorlıyarak:

— Allah, Allah, dedim. Kenan çıldırmış mı acaba?

— Hayır!. Kenan çıldırmamış.. Kenan, benim burada olmadığımı hesaplıyarak sana gizli bir mektup göndermiş Şimdi söyle bana: Bu herif senin kardeşin değil miydi?

Yalan söylesem, belki Ilhami hakikati başka taraftan öğrenecekti ve o zaman daha fena olacaktı.

— Hayır! dedim, fakat...

— Hayır ha! Bu derece biribirinize niçin düşkün göründüğünüzü şimdi anladım. Alçak karı!

Gözlerim karardı. Öyle bir vaziyete düşmüştüm ki..

— Yanlış anladın Ilhami, dedim; Kenan öz kardeşim değildir amma, yanımızda büyümüş zavallı bir çocuktur.

Kocam ayağa kalktı Karşıma gelip dimdik durdu. Gözleri âdeta ateş saçıyordu:

— Bu güne kadar aldatıldığım yeter! Şimdi bana cevap ver: Handanın babası kimdir?

Yarabbi! Tavanlar başıma çöküyor, sonsuz bir karanlığa yuvarlanıyordum. Çenemi güçlükle açarak:

— Vallahi aldanıyorsun Ilhami, dedim, bana inan! Kenanla hiçbir münasebetim olmadı Onun bana fazlaca düşkünlüğü vardı. Bunu inkâr edemem.. Fakat o benim için sadece bir kardeşti. Ben namussuz değilim. Yavrumuzun günahına girme!

O nazik, munis adam karşımda bir canavar kesildi:

— Sus! diye haykırdı. Işte mektup ortada..

Elimden mektubu tekrar kaptı ve haykırarak okumıya başladı.

Son kelimeler kulaklarımın uğultusu arasında çınlıyordu. Gözlerim yaş içinde doğruldum:

— Ilhami, dedim. Bu işte bir yanlışlık var.

Ilhami üzerime eğildi:

— Bana bak! dedi. Yalanlarına inanacak göz var mı bende? Söyle diyorum.. Söyle, Handanın babası o mu, ben mi?

— Yarabbi, nedir bu başıma gelen? Diye hıçkırmıya başladım. Kolumu şiddetle sarsarak bütün kuvvetile haykırdı

— Söyle diyorum sana! Çabuk cevap ver!

Ağlıyarak:

— Handan senin kızın! dedim.

Ilhami asabi adımlarla odada bir aşağı bir yukarı gezinmiye başladı. Hırsından dudaklarını kemiriyor, kaşını, gözünü oynatıyordu.

Başımı bileğime dayayarak hıçkırıyordum.

Düşünüyordum. Hiçbir kurtuluş yolu yoktu. Yarabbi suçlu olmadan mahkûm edilmek! Çıldıracaktım. Ben kocama sadık kalmak için neler etmemiştim? Bunları düşündükçe kendi kendime kızıyor ve bu adamı aldatmış olmadığıma âdeta üzülüyordum.

Gittikçe artan hıçkırıklarıma öksürükler de katılmıştı. Her öksürüşte ciğerlerim parçalanıyor, yüzüme alevle çıkıyordu Nihayet mendilim kana boyandı. Kocama bunu göstererek inledim:

— Bak Ilhami.. Bunlar günlerimin sayılı olduğunu anlatıyor. Yakında öleceğim. Eğer kabahatli olsaydım senden ne olursa olsun af diler ve gözlerimi rahat yumardım. Kabahatli değilim. Nasıl olsa rahat can vereceğim. Bana inanmanı istiyorum.. Çocuğum bir gün, annesinin fena bir kadın olduğunu duyup bu iftiraya kanmasın! Mademki bana acımıyorsun, kendine ve evlâdına acı!

(Arkası Var)

TAN

Gündelik Gazete

TAN,ın hedefi: Haberde, fikirde, her şeyde temiz, dürüst, samimî olmak, kariin gazetesi olmiya çalışmaktır.

—ABONE BEDELI—

Türkiye	Ecnebi
1400 Kr, 1 Sene	2800 Kr,
750 » 6 Ay	1500 »
400 » 3 Ay	800 »
150 » 1 Ay	300 »

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için 30, 16, 9, 3,5 lira dır: Abone bedeli peşindir, Adres değiş tirmek 25 kuruştur, Cevap için mektup lara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır,

GÜNÜN MESELELERI

İtalya Donanmasını Niçin Kuvvetlendiriyor ?

[Yazan: M. Zekeriya]

Italya Akdenizde hâkim olmıya karar verdikten sonra, herşeyden evvel hava kuvvetlerini arttırmıya ehemmiyet verdi. İtalyan donanmasının Akdenizde İngiliz ve Fransız donanmalarına karşı gelemiyeceğini biliyordu. Bu noksanı hava kuvvetlerinin üstünlüğü ile telâfiye çalıştı.

Fakat Japon — Çin harbi ortaya yeni bir hakikat çıkardı. O da şudur: Uzak Şarkta başgösteren tehlike karşısında İngiltere şaşırmış bir vaziyettedir. Çünkü Japonyaya karşı tek başına denizlerde boy ölçüşebilecek vaziyette değildir.

Bunu rakamlarla izah edelim:

En son istatistiklere göre dünyanın en büyük üç devletinin deniz kuvvetleri şudur: Amerikanın 1,083,000 ton hacminde 325 harp gemisi vardır.

Adetçe İngiliz donanması ikinci gelir. İngilterenin 285 harp gemisi vardır. Fakat tonca İngiliz donanması üstündür. Çünkü donanmasının hacmi 1,716,000 tondur. İngiliz donanmasının başlıca kuvvetini büyük gemiler, hafif kruvazörler teşkil eder. Halbuki Amerikan donanmasında daha ziyade küçük ve seri kruvazörlerle, destroyerlere ehemmiyet verilmiştir.

Vaşington deniz anlaşması mucibince hallıbaşlı devletleri tahdit edilmiş ve her devletin sahip olabileceği gemi ve ton miktarı tespit olunmuştu. Bu tahdidata göre Japon donanması 745 bin ton hacminde 200 gemiden ibaret olacaktı. Fakat Japonya bu anlaşmayı bozarak gizli inşaat yaptı. Bunlar arasında sekiz yeni kruvazör, 15 denizaltı gemisi ve iki büyük tayyare gemisi yaptırmıştır ki, resmî listede bunlar görünmez.

Bu sebeple Amerika ve İngiltere Japonyanın bugünkü hakiki deniz kuvvetine vâkıf değildirler.

Bundan başka Uzak Şarkta Japon gemileri kendi sularında harp edeceklerdir. Halbuki Amerikan ve İngiliz donanmaları deniz üslerinden uzaklarda bulunacaklardır. Fazla olarak İngiliz donanması Akdenizde, Şimal denizinde ve Şimal Atlas Okyanusunda da bekçilik vazifesini yapmıya devam edecektir.

İşte bu vaziyet dolayısiyledir ki İngiltere tersaneleri yeni harp gemileri yapmakla meşguldür. Amerika Cümhurreisi donanmayı arttırmak için kongreden tahsisat istemiştir. Amerikan tersanelerinde yaptırılmakta olan Sovyet harp gemilerinin bir an evvel bitirilmesi için lâzım gelenlere emir verilmiştir.

Uzak Şarkta bir deniz harbi vukuunda İngiltere Akdenizdeki filosunu da çekmek mecburiyetinde kalırsa, o vakit demokrasiler blokuna dahil bulunan Fransa Akdenizin bekçilik vazifesini üzerine almıya mecbur olacaktır. Fransanın Akdenizle Atlas Okyanusunda bulunan donanmasının yekûnu 220 parçadan ve 721,000 tondan ibarettir. Yeni inşaatla bu miktar 850 bin tona çıkacaktır.

İşte İtalyayı donanmasını kuvvetlendirmiye sevkeden bu hususi vaziyettir. İngiliz donanması çekildiği takdirde, Fransaya karşı Akdenizde hâkim vaziyete düşmektir. Ayni zamanda başında Uzak Şark belâsı bulunan İngiltereyi biraz düşünmiye sevketmektir. Bugünkü vaziyette Japonyaya karşı bahri bir nümayiş yapmıya bile cesaret edemiyen İngiltere nin, yarın Akdenizde kuvvetli bir İtalyan donanması karşısında daha ihtiyatlı bulunmıya mecbur olacağı tabiidir.

Romanya Büyük Harpten evvel İtalyanın Avrupada oynadığı role benzer bir oyunun başlangıcında mıdır? Onun zimamdarları, ötedenberi, siyasette ustalıklarını isbat etmişlerdir. Balkan Harbi sırasında, oynadıkları rol ile memleketlerine Garbî Dobrice ile birlikte Balkan hegemonyasını, adeta masrafsız, zahmetsiz ve zayiatsız kazanmışlardı.

Onlar o zaman hesaplı bekleme yi ve ordu ile tam vaktinde işe girişerek ve ağır yaralı Bulgaristanı arkadan vurarak hazıra konma yı mükemmel becermişlerdi.

Büyük Harpte de Romanyayı ayni usta rolünde görürüz. Fakat bu sefer evdeki pazarlık çarşıya uymadı. Gerçi, Romanya, yine mu hariplerin bütün kuvvet ve takatlerini tüketmeleri için, Büyük Harbin başından itibaren, tamam iki sene, bir ay gibi uzun bir müddet beklemişti; fakat bir hesap hatası ona pek çoğa mal oldu: O zaman umuluyordu, ki bir Rus ordusu Romanya ve bilhassa Dobriçe topraklarına ayak basacak olursa, Bulgar askerleri, eski kurtarıcı Islâv büyük babayı, silâhları aşağıya indirerek karşılıya caklardır.

Ruslar, 28 Ağustos 1916 da, Dobriceye girdiler ve Bulgar hudu duna yürüdüler. Fakat, Islâv olmadıklarını ve Tatar, Macar, Fin ler gibi onların da, Turanlı, Ural ve İtil evlâdı Türk olduklarını çoktan idrake ve kendilerinde Islâvlık yerine Bulgar millî vicdanının doğduğunu hissetmiye başlıyan Bulgarlar sendelemediler, Rus lara karşı yürüdüler, ve mertçe döğüştüler.

Yine, hiç hesaba batılmıyan Türkiye, Romanya harekât sahasına üç fırkalık bir kolordu göndermekle hesapları altüst etmiş ve nihayet kuvveti, zannolunduğu kadar, tükenmiyen Almanya yeni bir ordu ile Transilvanyadan Romanyanın içine yürüyerek neticede Romen ordusu dört ay içinde dağıtılmış ve bütün memleket müttefiklerce işgal ve istismar edilmişti; fakat, ve her şeye rağmen, görüldü ki, Romanya yine beklemesini ve neticede galip gelecek tarafa katışmasını bilmiştir.

Romanya, müstesna coğrafî durumu, mahsuldar toprakları, zengin petrol kaynakları 19 küsur milyon nüfusu, bir küsur milyonluk ordusu ve 400: 500 harp uçağile, Balkanlarda olduğu kadar Orta ve Şarkî Avrupada, her vakit nafiz bir rol oynıyacak bir durumdadır. O, küçük itilâfa, büyük harbin neticesinde Rusya ve Macaristandan aldığı toprakları korumak için girmiştir. Keza, Balkan ittifakında âmil oluşunun bir sebebi de Bulgaristana karşı Dobriçeyi müdafaadır.

O zaman Almanya zayıf, Rusya da birçok iç gailelerle meşgul dü, zaten fütuhat ve tecavüz bolşeviklik prensiplerine uymuyordu. Bu şartlarla, küçük itilâfın ceman Fransa ordusu kadar kuvvetli olan askerî kuvvetleri, muahede ve hudutları tashih etmek iddia ve arzusunda bulunan, Avusturya ve Macaristan devletlerinin bir küsur milyon tutan ordularına karşı, Orta Avrupada barış nizam ve intizamını kurmıya yetiyordu. Hele, Fransanın bu itilâfa katışması ayni zamanda Almanyayı da sindiriyordu.

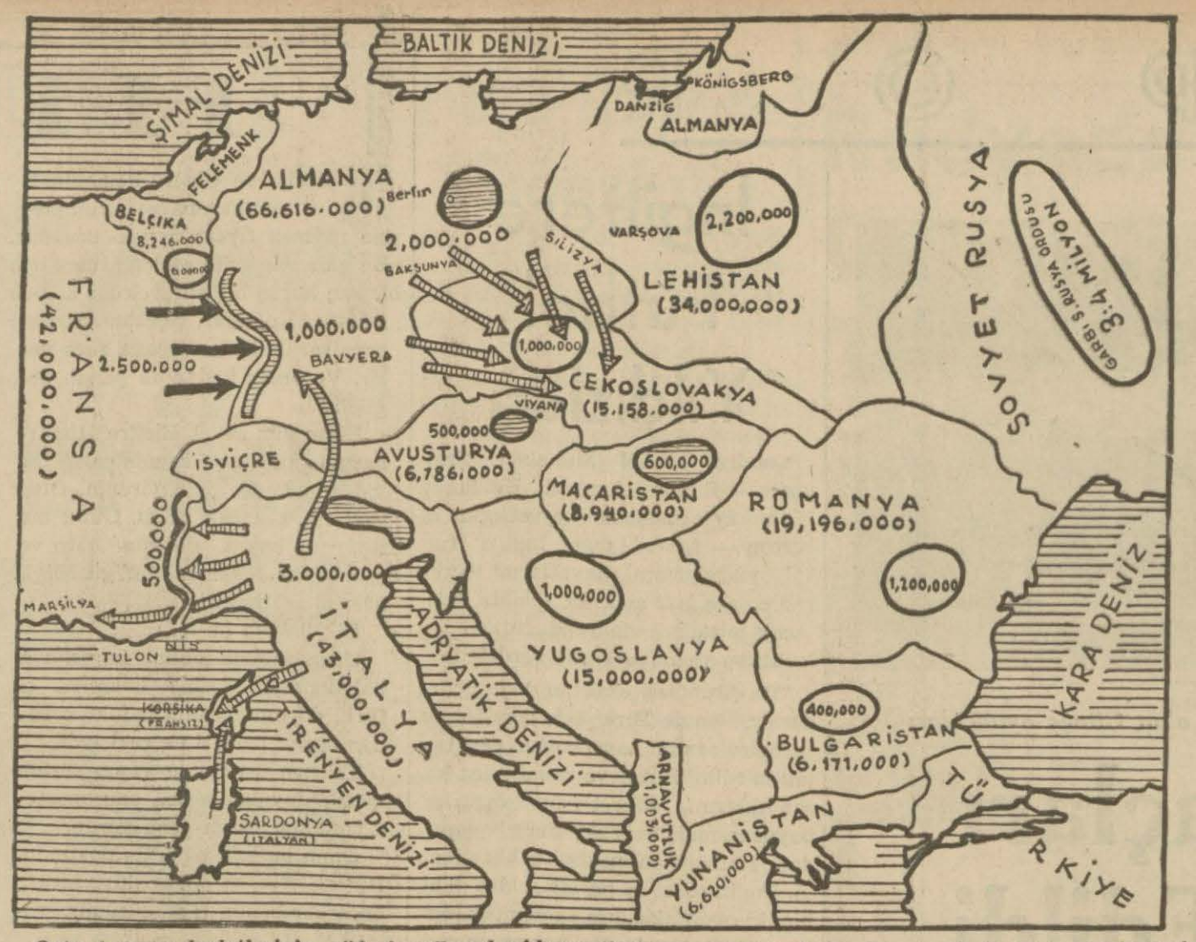

Orta Avrupa devletlerinin nüfusları ile askeri kuvvetlerini ve muhtemel bir harpte ilk taarruz hareketlerini ve bitaraf kalacak devletleri gösterir kroki. (Başlangıçta bitaraf kalarak beklemek siyasetini takip etmeleri muhtemel devletlerin askeri kuvvetleri içi beyaz yuvarlaklarla gösterilmiştir.)

Romanya ve Küçük Itilâf

Yazan:

General H. Emîr

Fakat iki senedenberi askerî ve siyasî vaziyet ehemmiyetli surette değişmiştir: Evvelâ, Versay bağlarını kırarak ayağa kalkan ve gayri askerî Ren mıntakasını işgal etmekle garp hudutlarının askerî emniyet ve müdafaasını yoluna koyan Almanya, ordusunu görülmemiş bir sürat ve faaliyetle, alabildiğine, tensik, tevsi ve takviye etmektedir. Saniyen, tepeden tırnağa kadar müsellâh bir millet halini alan İtalya ile Almanya Avrupada el ele vererek takriben 110 milyon nüfuslu muazzam bir blok vücuda getirdiler ve Avusturya ile Macaristanı nüfuzları altına aldılar. Salisen, bu Avrupa emperyalist bloku, Uzak Şarkın haris ve büyük bir devleti olan Japonya ile ittifak etmiştir; bu ittifak bütün İngiliz donanmasını Avrupaya bağladığından ve Birleşik Amerika devletleri donanması, toplu ve kuvvetli Japon donanmasile, Uzak Şarkta, tek başına başa çıkamıyacağından, Japonlar Çinde istedikleri gibi harekette serbest kalmışlardır. Bu üç emperyalist totaliter devletin ittifakından doğan diğer bir neticede, Rusya ile İngilterenin Avrupa da çok uslu ve sabırlı davranmaları olmuştur;; Çünkü, Rusya ve İngiltere şimdiki halde bir Avrupa harbine giriştikleri takdirde Uzak Doğudaki memleket ve müstemlekelerini kaybetmek vaziyetine düşebilirler.

Almanya kuvvetlendikten ve Roma - Berlin bloku meydana geldikten sonra küçük itilâfın vaziyeti zayıflamıştır;; çünkü onun karşısında, yalnız Avusturya ve Macaristan ve zayif bir Almanya değil; şimdi bir Roma Berlin ittifakı, yani Avusturya ve Macaristanla birlikte 126 milyon nüfusa sahip bir orta Avrupa kütlesi vardır. Küçük itilâfa Fransayı da katacak olursak ancak 76 milyon nüfusluk bir kuvvet yaparlar. Gerçi Fransanın arkasında bir Rusya ve bir İngiltere vardır ve ayrıca bir Lehistan ortada duruyor. Fakat, bütün bunları harekete getirmek bir meseledir.

67 milyona yakın bir nüfusa malik olan Almanya kara, deniz ve hava kuvvetlerini nüfus ve servetinin müsaadesi nisbetinde son hadlere vardırmakla meşguldür.

Tahmin olunur ki, iki veya üç sene sonra Almanya bir harpte, 150 fırkalık, yani 4,5 milyonluk bir kara ordusu ile 3000 kadar harp tayyaresi ve İngiltere donanmasının üçte birine muadil bir donanma çıkarabilsin. Fakat, bugün bunlar için lâzım olan subay, assübay ve sair her türlü usta personel ile silâh, teçhizat, vesait ve mühimmata kâfi derecede malik değildir; çünkü, Versay muahedesi, 17 sene müddetle Almanyayı âdeta silâhtan soymuş ve ona bütün harp hazırlıklarını menetmişti. Fakat hazırlığını henüz bitirmesine rağmen bugün İtalya ve Fransa derecelerinde bir kara ordusu ile 2000 kadar harp uçağını sefer edebileceğini kabul etmekle büyük bir hata etmiş olmayız.

Bir sene evvel İtalya Habeşi yutmuştu; şimdi de Japonya Çini parçalayıp yemekle meşguldür, o halde sıra üçüncü müttefikin yani Almanyanındır; fakat nerede, kimin sofrasına konacak?

Bu, uzun ve dipsiz bir metodun tezidir. Onun için biz yine Romanya ile küçük itilâfa dönelim ve okuyucuları aydınlatmak için, Almanyanın, kalbine doğru uzanmış olan Çekoslovak yumruğunu yemekle işe başlıyacağı, ihtimalini ele alalım; hakikaten bugün küçük itilâfın en zayif yeri Çekoslovakya olduğu için Avrupada bir harbin buradan başlıyabileceğini düşünebiliriz.

Farzedelim ki, mütebaki kuvvetlerini Fransa ve Lehistan hudutlarında bıraktıktan sonra Almanya, 2 milyon asker ve 1500 kadar uçakla Çekoslovakyaya taarruza karar vermiştir. Böyle bir taarruz tabiatile Silezya, Saksunya ve Bavyeradan Bohemya ve Moravyaya doğru, biribirine gittikçe yaklaşan hatlarla yapılır ve neticede Çekoslovakyanın bir milyonluk ordusile 600, 700 kadar tayyaresi altı haftada ihata ve if na edilebilir. Yine kabul edelim, ki, Japonyanın Uzak Şarkta yapacağı tehdit ve tazyik ile Rusya ve İngiltere kıpırdamasınlar. Lehistanda, gerek Rusyanın bir harekete geçmemesi, gerek Almanyanın memlekette bıraktığı ihtiyat kuvvetler sebebile bitaraf kalsın ve İtalyanın 3 milyonluk ordusunu arkasına düşürmek istemiyen Yugoslavya da yerinde dursun. Bu şartlarla Romanya, tek başına Çekoslovakyanın yardımına koşmak ta Macaristana bir taarruz fırsatı vermek istemiyeceğinden o da bitabi yerinde kalıp bekliyecektir. Fakat Fransa, ayni zamanda Rusya, Lehistan ve İngiltereyi tahrik etmek maksadile Çekoslovakyanın yardımına koşacaktır. Bu takdirde, Almanyanın müttefiki olan İtalyanın da bir taraftan Yu -

(Arkası 10 uncuda)

★MUVAFFAK ★★★ ★OLMANIN SIRRI★

Niçin Muvaffak Olamayız ?

Muhakkak bir muvaffakıyeti akamete uğratmak için sarfettiğimiz zaman ve enerjiyi iyi kullanmasını bilseydik muvaffak olmamak için sebep kalmazdı.

Lâf, diyeceksiniz. Lâf değil, maalesef ukalâlık sayılacak kadar basit bir hakikat.

Bir adamın, farzediniz ki iki saatlik bir yerde bir randevüsü vardır. Ve oraya vaktinde varırsa refaha, servete ve huzura girecektir, oraya varmak için de ancak vakti vardır. Acele etmesi ve vakit kaybetmemesi lâzımdır. Fakat bu kararla yola çıkan adam köşe başında rast geldiği dostuna iki lâf söylemek, bir dükkândan bir noksanını tamamlamak, veya yolda herhangi bir ihmal yüzünden gideceği yere vaktinde yetişemez. Bütün ümitler suya düşer.

Bu adamın yaptığı budalalıktır, diyeceksiniz, fakat unutmamız ki çoğumuz bu adam gibi hareket ederiz. Zaman ve enerjimizi yerinde sarfetmez, onun lüzumsuz birtakım teferrüat yüzünden kaybolmasına göz yumarız.

Muvaffakıyetsizlik, enerjinin yanlış bir kanala döküldüğüne delâlet eder. Çünkü muvaffakıyetsizlik te bir enerji sarfını icap ettirir.

Kıymetli zamanımızı, vakit öldürmek için icat ettiğimiz gülünç yerlerde israf ettiğimizi düşünürseniz, kaybolan zaman ve enerjinin ne kadar büyük olduğunu anlamakta gecikmezsiniz.

Şu halde kendi kendinize şöyle bir boş yere israf ettiğiniz vakit ve enerjiyi hesap ediniz. Bunu hakiki kanalma dökmek suretiyle elde edebileceğiniz muazzam neticeyi düşününüz. O vakit anlıyacaksınız ki, bugünkü hayatınız ve mevkiiniz, sizin hakikatte ermeniz lâzım gelen hayat ve mevki değildir. Siz daha yükseğine, daha mükemmeline lâyıksınız. Fakat zaman ve enerjinizi rasyonel bir tarzda kullanmak şartiyle.

Çalıştığını zanneden, vakitsizlikten şikâyet eden kimselerin bile, sonunda muvaffakıyetsizliğe gittiğini görürseniz şaşmayınız. Çünkü bunlar çalışmasını bilmezler. Sağa gidecek yerde sola gider, yolda gördükleri işaretlere bakmıyarak yanlış yola sapar, ve bu suretle hareket halinde göründükleri halde oldukları yerde sayarlar.

Bunlar hep kaybolmuş zaman ve enerjidir. Ve muvaffakıyetsizliğimizin en büyük sırrı buradadır. Herşeyden evvel vaktinizi ve enerjinizi organize ediniz.

Psikoloğ

Hırçın KÖŞE

Vatandaş Türkçe..

Konuş Demeden Önce Azıcık Realist Olamaz mıyız ?

— 3 —

[Yazan: Aka Gündüz]

Ülküdaşım Bay Toprak,

Vaktinizi alıyorsam, biraz bunaltıyorsam kusura kalmayın, hoş görün.

Gelelim Türkiye Rumlarına.

Yedi: Rum vatandaşlardan da istediğimiz, beklediğimiz, özlediğimiz budur. Fakat bunu nasıl bir cümle ile daha iyi ifade edebiliriz? (Vatandaş, Türkçe konuş!) cümlesiyle mi iyi ifade edebiliriz, yoksa (vatandaş, Türkçe bil!) cümlesile mi?

Bence realiteye en uygunu ikinci cümledir.

Biz tarih yapmış, sanat yapmış, kültür yapmış, devir yapmış bir milletiz. Milliyetçiyiz. Milliyetçiliğimiz baştan başa mukaddeselerle doludur. Başta dil gelir. Mukaddeselerimize karşı nekadar vefalı, sadık ve titiz isek, başka milletlere karşı da okadar hakşinas ve saygılıyız. Kendi milletimize reva görmediğimizi başka millete de reva görmeyiz. Rum, Helen aile şeceresinin ana dallarındanbiridir. O da tarih yapmış, sanat yapmış, kültür yapmış, devir yapmış bir millettir. Onun da mukaddeseleri vardır. Başta dil gelir.

Bırakınız Lozanı, mozanı, ekalliyeti makalliyeti, politikayı molitikayı, Hayatı ve realiteyi ele alalım. Bu böyledir. Mademki bütün icapları, vazifelerile milliyetçiyiz. Vatandaş Rumdan Türkçe istediğimiz kadar ana dilini de bellemesini ve konuşmasını isteriz.

Bizi tarih bir vatanda birleştirmiş ve en büyüğümüz Atatürk bir tarih içinde mesut etmiş.

Rum, Türkçeyi öğrenmiye tabiatile, hayati zaruretile mecburdur. Amma umumi hayatta Türkçeden başka bir dil konuşmuyormuş, bu onun tek ve şerefli bir bayrak altında yaşamasının zevkini, faziletini göstermesi demektir.

Rum; Yunus Emreyi, Faruk Nafizi nekadar bilecekse Homeri de okadar bilmelidir. Yahut Rum; İskenderi, Termopili nekadar biliyorsa, Atatürkü ve Çanakkaleyi ondan çok bilmelidir.

Ilmî, tarihî, hayatî anlamiyle bir millet olan Türk başka milletler için de ancak böyle düşünür.

Iskender geçti; Bizans göçtü; müebbet Istanbul, müebbet Türk bayrağının altında yaşıyor. Rum bunu pek güzel bilir. Fakat bunu bilmesi milliyetinden ayrılması demek değildir. Böyle birşey iddia ederse küçüklük etmiş olur.

Türk vatandaşı olmak ta Rumu milliyetinden ayırmaz.

Müstakil devlet mi? Kuvvetli, şerefli, hür ve âdil devlet mi? İşte biz! İşte mertçe açılmış kucağımız. Buna karşı istediğimiz nedir? Sevgi ve dil bilgisi. O kadar kolay iki şey ki üstünde fazla durmıya değmez. Ben soyadlarının bile yerli yerinde kalmasını diliyenlerdenim. Meclis arkadaşım Bay Istamat Zihni'nin neden Özdamar, Bay Keresteciyanın niçin Türker olduklarına bir türlü akıl erdiremiyorum. Bence sayın doktorumuz Bay Taptasın, Taptas kalışı daha çok realiteye uygundur.

Temiz ve öz vatandaş Petro da kalsa temizdir, Karabet te kalsa temizdir, Mehmet te kalsa temizdir. Bulanık vatandaşa pırlantalı kostüm de giydirsek, incili boncuklu soyadı da taksan bulanıktır.

Eskiden başka unsurlardan olup hiç te iyi vatandaşlık etmiyen Edip'ler, Kemal'ler, Zeki'ler, Ferit'ler çıkmadı mı?

Bu realite Ermeni milletine mensup Türkiye tebaası vatandaşlarımız için de böyledir.

Gelelim Musevî vatandaşlara.

İşte, burada is değişir.

Bu yârenliği de yarına bırakalım.

—VARINA—

SPOR

Bugün Vefa ile karşılaşacak olan Güneş oyuncuları

Şilt Maçları Tehir Edildi

Fakat, Güneş - Vefa Maçı Bugün Oynanıyor

İstanbul Futbol Ajanlığı tarafından tertip edilen ve bugün üç stadda birden oynanacak olan Galatasaray - İstanbulspor, Hilâl - Beylerbeyi, Doğanspor - Beşiktaş, Anadoluhisar - Davutpaşa, Süleymaniye - Fenerbahçe şilt maç'arı havaların bozuk gitmesinden ve iki gündenberi yağan karın statlarımızı ovnanamıvacak bir hale get'rmesi yüzünden tehir edilmiştir.

Yalnız Futbol Ajanlığının yukarda yazdığımız maçları teh'r etmek için gösterdiği sebepler Güneş — Vefa karşılaşması için varit değilmiş gibi bu maçın yapılmasında ısrar edilmiştir.

Malûm olduğu üzere, l'g maçlarının son karşılaşması Güneş — Vefa takımları arasında yapılacak ve ancak bu maçtan sonra takımların puvan cetvelindeki vaziyetleri meydana çıkacaktır.

Dün sabahtan beri mütemadi surette yağan karın bu maçın yapılmasına imkân verip vermiyeceğini katî surette bilmemekle beraber Ajanlığın hava vaziyetini ileri sürerek şild maçlarını bir gün evvelden tehir ederken bu karşılaşmanın yapılması için alâkadarlara tebligat yapmasını bir türlü kavrıyamadık. Eğer hava ve statlarımız maç yapılmasına müsaitse şilt karşılaşmaları neden tehir edildi? Eğer hava ve statlar, maçları bir gün evvelden tehir ettirecek derecede bozuksa yalnız bu maçı yaptırmaktaki sebep nedir?

Hangisi kazanacak?

Bütün bunların cevaplarını bir tarafa bırakarak her iki takımın bugünkü vaziyetlerini tahl'l etmiye çalışalım:

Geçen hafta yağmur yüzünden yarıda kalan bu karşılaşmanın puvan cetveli üzerindeki rolü, yalnız Güneş tak'mının ala'ı derece üzerinde mühimdir. Vefa için böyle bir düşünce mevzuu bahsolamaz. Üç hafta evvel millî kümeye tefrik edilecek takımlar belli olunca zaten maçların entere sesi nihayet bulmuş vaziyette idi.

Güneş takımı şampiyonluk yolunda Beşiktaş ve Fenerle omuz omuza gelmiş bir vaziyettedir.Parlak galebelerle sonuna kadar getirdiği lig maçlarının bu son maçını da bir galebe ile kapamak istiyeceği tabiîdir.

Ve halen iki kl'bün arasında paylaşılmakta olan şampiyonluk tacına kend sinin de el uzatmıya hakkı olduğunu ispat etmek için Vefayı kazanmıya bütün enerjisi ile çalışacaktır.

Beşilberiazlılar ise, Beşiktaş karşısında göstermiye muvaffak oldukları canlı ve enerjik oyunlarını Güneş takımı önünde de çıkarmıya çalışacaklarından maçın çetin bir çekişme halinde devam edeceği tahmin edilebilir.

Fakat biz, Vefanın ihmal edilmiyecek bir kuvvet olduğunu kabul etmekle beraber maçı Güneşin kazanacağını ümit ediyoruz.

Futbol Antrenörü Meselesi

Başantrenör diye getirtilerek savulan Boots

Bizim spor âleminde bir hareket yapmış olmak için başvurulan çarelerin başında antrenör getirtmek işi gelir.

Bu sırada Türkspor Kurumunda da Türkiyeye futbol antrenörü getirtmek fikri tekrar uyanmıştır. Öğreniyoruz ki; Avusturya Federasyonunun tavsiyesi üzerine oradan memleketimize b.r başantrenörle Ankara mıntakasına mahsus bir de alelâde antrenör geliyormuş. Mademki; futbolde antrenöre lüzum vardı. Ingiliz Futbol Federasyonunun tavsiyesiyle seçilip Türk'yeye getirilmiş olan Ingiliz antrenörler.ni neden savdık?

Avusturyalıların Ingilizlere daha faik oldukları için mi? Yine öğrendiğimiz şeyler arasında gelecek olan bu Avusturyalı antrenör Türkiyede teessüs edecek futbol sistemini tespit edecekmiş.

Biz bu rivayeti mütehassıs bir heyetin kanaati olarak kabul etmemeyi tercih ederiz. Çünkü bir memlekete gelen bir tek adam memleketin futbol sistemini tespit edemez. Zaten her millet kendi mizacına uygun bir sistem tatbik eder. Ve bu sistem istenildiği zaman değiştirilemez. Zaten bizim futbolde ecnebilere karşı muvaffak olamayışımızın sebepleri futbol sistemimizin fenalığından değildir.

Eğer, antrenörler getirtmek meselesinde behemehal ısrar edilecekse, hiç olmazsa bu işi faydalı bir şekle sokmak üzere mıntakalar yerine klüplere antrenörler getirtmek lâzımdır.

Bu takdirde klüplere antrenör hususunda yardım edileceği bildirilir, hattâ antrenörlerin seçimini de Kurum yapabilir.

Yoksa mıntakalara veya bilhassa millî takımlara gelen antrenörlerin fayda vermediğini tecrübelerimizle biliyoruz.

İngiltere Futbol Yıldızları

Londra, (TAN Muhabiri Yazıyor) — Bugün Arsenal Klübünün Highbury sahasında seyrettiğim Everton — Arsenal maçı, Ingiliz futbol yıldızlarının hayatlarını bizim sporculara çok açık bir şekilde anlatacak misallerle dolu olduğu için şu nektubu yazmıya karar verdim.

"Davulun sesi uzaktan hoş gelir,, derler. Ben de Türkiyede iken Ingiliz futbolcularının hayatlarına uzaktan imrenirdim. Kolay ve rahat para kazandıklarını, şöhretlerini ömürler boyunca muhafaza ettiklerini sanırdım. Halbuki bu maçta şahit oldum ki, Ingiltterenin en parlak yıldızı dahi bir iki oyun aksadığı zaman, idareciler ve halk tarafından hemen unutulmıya mahkûmdur. Iki hafta evvel bir oyuncunun manevralarını hayranlıkla seyreden ahali, on beş gün sonra o futbolcuyu sahada görmeyince klübünün bile tahammülünü aşacak bir vaziyete geldiğini anlar.Yahut makul bir mazeretle yerine başkasının konulduğunu dakikasında farkederek meshur oyuncunun yerine getirileni takdir etmiye ve sevmiye uğraşır.

Maçın tafsilâtı

Havanın yağmurlu ve hırçın olmasına rağmen oyuna 40.000 seyirci önünde başlandı. Takımlar sahada dizildikleri vakit gözlerimizle aradığımız meshur oyuncuların hayli değiştirilmiş olduğunu gördük. Arsenalden sağmuavin Crayston yaralı olduğundan onun yerine ihtiyatlardar Cortwright getirilmişti. Merkez muavin Bernard Goy'un yerine Sidey oynuyordu. Arsenalin çok gözde merkez muhacimi Drake'in bacaklarındaki arıza üstelediğinden on yedi yaşındaki Reginald Lewis onun yerini almıştı.

Everton'da ise, Ingiliz millî takımında müteaddit defalar yer almış ve golcülüğü bir zamanlar hayretle seyredilen merkez muhacim Dixie Dean son zamanlarda futbolüne pek ehemmiyet vermediğinden, idmanlarını candan yapmadığından yerinden uzaklaştırılmış ve pek genç, henüz çocuk denecek bir görünüşte olan Lanton takımın merkez muhacim mevkiini işgal etmişti.

Bu mühim değişiklikler önünde seyirciler ufacık bir şikâyet hareketi, bir aranma nidası çıkarmadan maçı tak be başladılar.

Formları çok bozulduğu halde birinci takımlardaki yerlerini klüpleri aleyhine muhafeza etmekte ısrar eden bazı futbol yıldızlarımızın kulakları çınlasın!...

Birinci devrede mevkilerine yeni alınmış olan gençler fevkalâde gayretleriyle eski yıldızları aratmadılar. Ilk devreyi Arsenal 2 — 0 galip bitirdi.

Ikinci devrede Arsenalin oyunu rakibine nazaran gevşedi. Everton bir gol çıkardı. Fakat Arsenal müdafaası çok canlı bir mukabele ile 2 — 1 galibiyeti sonuna kadar elinden kaçırmadı.

Bu münasebetle, Arsenal'in lig maçları bidayetinde pek iyi gitmiyen vaziyetinin daha düzeldiğini, ikinciliğe kadar yükseldiğini ve bu seneki şampiyonlukta hayli şansı olduğunu ilâve edebilirim.

Faruk S. AKÇER

Bugünkü Maç İçin Tebliğ

T. S. K. İstanbul Bölgesi Futbol Ajanlığından:

Muhalefeti hava dolayısiyle 9—1—1938 Pazar günü yapılacak olan bütün Şild maçları tehir edilmiştir.

Imkân bulunduğu takdirde Vefa—Güneş Klüpleri arasında yapılacak olan lig maçı saat 14 te Taksim Stadyomunda yaptırılacaktır.

HiKÄYE

KIRMIZI KEMANIN AŞKI

Théodore de Banville'den

ÇEVİREN:

Faik Berçmen

Kırmızı ve güzel kemanlar!. Güzelliklerine ve şirinliklerine rağmen fiyatları pek ucuzdur. Bir şair bile evini şenlendirmek için bir kaç kuruş biriktirerek bir keman alabilir. Kuklalar, çiçekler ve kabara şarabı kadar insana zevk verir. Ve onlar kadar da pahalı değildir.

Birkç gün evvel, Bicêtre timarhasinde küçük bir keman çalan David adında bir deli gördüm. Otuz yaşlarında ancak vardı. Güzel bir tip, uzun boylu, düzgün hatlı ve çehresinde fevkalâde bir güzelliğin izlerini saklıyordu.

Dik bakışlı idi o....

Uzun zaman onun karşısında bakakaldım. Yüzüne bakmıya bu türlü doyamıyordum; çünkü o kadar cazip, parlak ve çekiciydi.

Tel'erin üzerinden yayın sürünmesile duyulan sesler, onu mestediyor, kendinden geçiriyordu.

Onun bu hali bana da dokundu. Bir artistin en dokunaklı tarafı, önce kendisinin tahassüsüdür.

David'in başına gelenleri öğrenmek istedim:

Bir pansiyonda öksüz olarak büyütülmüştü. Çekingenliği ve cılızlığı dolayısiyle mektepte, diğer talebelerin oyunlarına karışmazdı ve bu paydos zamanlarını kederli kederli dolaşarak geçirirdi. Ormanlara ve hürriyete karşı duyduğu sonsuz sevgiyi kime itimat edip anlatacağını bilemezdi.

Pansiyon sahibinin oğlu koca kafalı tenbel bir şeydi. Bütün vazifelerini Davide yaptırırdı. Bir gün muvaffakıyetlerinin mükâfatı olarak bir yığın hediye bi'e almış tı. Bunların, yani bu hediyelerin içinde bir de kırmızı keman vardı. Bu oyuncağı, kendisine lâyık bulmıyan pansiyon sahibinin koca kafalı oğlu, Davide verdi.

Keman o dakikadan itibaren David'in yegâne dostu olmuştu. Dersten çıkar çıkmaz David kemanını alıp merdiven altına koşar ve çalmağa başlardı.

O vakitler, şimdiki gibi deli olmadığı halde, vine küçük parmaklarının çıkardığı sesleri, kulağına, ihtirasın, güzelliğin şiiri gibi akardı.

David'in ne bağrına basıp okşıyan bir anası, ne kardeşi, ne arkadaşı ve ne de bir köpeği vardı. Sadece bu küçük kırmızı vardı. aSdece bu küçük kırmızı keman onun herşeyi idi..

Pansiyon sahibinin bir hiddeti sırasında vahşiyane bir surette sevgili kemanını parçaladığı güne kadar David mesut yaşamıştı. Artık, onun ne kadar büyük bir yeise düştüğünü siz tasavvur edin!

Yüreği kırık, tek başına ve ümitsiz bir halde, cehennemi, yani pansiyonu bırakıp çıktığı güne kadar David'in şöyle bir rüyası, hulyası ve gayesi vardı: Büyüyünce, ruhundaki aşk, ıstırap ve elem hazinelerini dökebilecek hakikî bir keman sahibi olmak..

Her neyse.. O gün de geldi. Çocuğu pansiyona yerleştiren âlicenap el bu sefer onu Monffetard mahal'esinde bir bakkalın yanına yerleştirdi.

Bakkalın kızı Schubert'in eserlerini piyano ile çalar ve hem de söylerdi. Oğlu ise, komşu damlardaki kedileri sinirlendirerek her gün keman dersi alırdı.

David'in bakkalın oğlunun ahbaplığını kazanabilmek için nasıl esir gibi çalıştığını, nasıl delice sözler söylediğini nasıl adiliklere katlandığını ve nasıl ümitsiz şaklabanlıklar yaptığını nasıl raşeler geçirdiğini, ve nihayet bütün bunlara mukabil hakikî kemana yalnız on dakikacık dokunabilmek için nasıl titriyerek beklediğini anlatmak imkânsız..

Nihayet bütün bu gayretlerden sonra David emeline kavuşmuş... Hergün yarım saat kemaniyle baş başa kalmak bahtiyarlığını elde ediyordu...

David, bakkalın oğluna, kendisine keman öğretmesini rica etmemişti. Esasen de keman öğreneb'leceğine aklı ermiyordu. Yalnız duyuyordu ki, meçhul ve görünmez vasıtaların yardımiyle, altüst olan ruhunun ve taşan kalbinin eninleri ni aksettirebiliyordu.

Uç yıl, başkasının duyamadığı ve kendisi için çaldığı sesleri hissederek vecd içinde yaşamıştı. Bu üç senenin nihayetinde asker oldu.

Askerliği sırasında David, alayın içinde bir tariki dünya gibi en tahammülsüz mahrumiyetlere katlanır; ve bütün bu müddet zarfında ağzına ne bir damla şarap ve ne de bir damla rakı atar; sadece para toplamıya uğraşırdı!

Uç yıl sonra ancak, kasabanın panayırında külüstür bir keman almıya muvaffak olur ve onu tamir ettikten sonra çalmıya başlar.

Eğer ruh boğulduğu vakit bağırabilirse, hararetle susuzluğun feryadı tespit edilebilirse, eğer aşkla hiddetin ve kıskançlıkların ahengi, sesi varsa onun musikisinin de de böyle bir ses vardı.. Asker çok defa onu büyük bir tecessüsle dinlerlerdi..

David, askerî hizmetini bitirince başkaları gibi bir iş bulmak fikri bile hatırına gelmedi.. Yayan Parise döndü. Ve orada yerleşti.

Civar köylere Boulogne ormanlıklarında dolaşarak güneşin ışığı ile ve tabiatin yeşillik eriyle ruhunu doldurur, sonra Champs — Elysées'ye döner, orada sırtını bir ağaca dayıyarak herşeyi unutup saatlerce keman çalardı...

Bazan geçen yolcular ona birkaç kuruş atarlardı. Çünkü bu yüksek sanatkârın terennümlerini kim anlıyabilirdi?.. Bu paralar, şurada burada karnını doyurmasına ve yattığı odanın kirasını ödemesine yarardı....

Güzel'iği yırtık ve kirli paçavraların altında gizlenmiş Champs — Elysées'nin güzel bir dilenci kızı ona âşık olmuştu. Bu kız cağız da, David gibi çocukluğundanberi yalnızlık ve hulyalar içinde yaşamıştı. Gelir ağacın altında oturur ve David'in kemanını dinlerdi..

Bu iki mah'ûkun nasıl ahbap olup konuştuklarını kimse bilemez.

Nihayet, kız David'le beraber bir odada oturmıya başladı.. Bu odada fareler bile oturmak istemezlerdi. Kız tapınırcasına David'e sevivordu. Delikanlı da, karşısında kendisini anlıyan bir kalb bulduğu için dilenci kıza mütemadiyen keman çalardı!

Geçen Sonbaharda dilenci kız veremden öldü. Kızın ölümünden sonra David odalarına dönmeyi aklından bile geçirmedi.. Geceleri de, gündüzleri gibi Champs — Elyde yaşamıştı. Gelir, ağacın altında mıya başladı!...

Onu serseri diyerek ve elinden kemanını alarak tevkif ettikleri vakit David aklını oynatmıştı. Timarhaneye girdiği zaman, orada da vaktiyle pansiyonda duymuş olduğu sıkıntı ve kâbusları buldu.

O zaman delikanlı doktordan kırmızı bir keman istedi. Doktor da ona böyle bir keman hediye etti. David sabahtan akşama kadar kemaniyle başbaşa kalmıya başladı.

Şimdi, David insanların kötülüklerinden korunacak bir yerdedir, artık hiç kimse onu tevkif etmiyecek ve ölen sevgilisinin aşkını hikâye eden kırmızı kemanını elinden almıyacaktır.. O bu halinden çok bahtiyardır..

Eski Malatyada Belediye Binası

İnşası biten yeni belediye binası

Malatya, (TAN) — Birçok tarihi eserlerle dolu olduğu halde bugün âdeta köy halinde bulunan eski Malatyada, 8 bin liraya yakın bir para sarfile betondan yeni bir belediye binası inşa edilmiştir. Binada birçok dairelerden başka bir salon, bir gazino ve iki mağaza vardır. Binanın bir kısmı, trahom mücadele teşkilâtına tahsis edilmiştir.

SİYASET ÂLEMİ

Japon tecavüzleri önünde Amerika

Çindeki hâdiseler gün geçtikçe kabarıp büyüyen bir tehlike olmaktan uzaklaşmış değildir. Siyasî münasebetleri gerginleştirerek fenalaştıran tecavüzlerin her biri patlamıya hazır bir bombanın fitiline dokunan bir alev gibi felâketi biraz daha yaklaştırmaktan geri kalmıyor.

Japon emperyalizmi, bir yandan Çin gibi koca bir ülkeyi işgal edip dururken bir yandan da sağa sola hiç tereddüt etmeden taarruz ve tecavüz etmekten çekinmiyor.

İngiliz sefirinden sonra harp gemilerine kadar teşmil edilen Japon tecavüzü, halen de durmuş veya durmıya yüz tutmuş görünmüyor. Notalar, tarziye ve teminat, her iki tarafın birbirini oyalandırmak için kullandığı diplomatik oyunlardan başka bir şey değildir.

Hakikat, bugünkü vaziyetin böylece devam edip gideceğidir. Avrupa gazetelerinin bazı muharrirlerine göre, bugün, Bahrimuhitkebir Asya ile Amerika arasında muhtelif sevkeülceyş tecrübelerine sahne olan bir dama tahtası gibidir.

Şimdiye kadar bütün dünya, bu denizin fevkalâde geniş olmasından dolayı iki taraf arasında kati netice verecek herhangi bir muharebenin veya muharebelerin yapılmasına imkân olmadığı kanaatini besliyordu. Bu kanaate Japonya da iştirak ettiği için meydanı boş bulduğuna emniyet getirmişti.

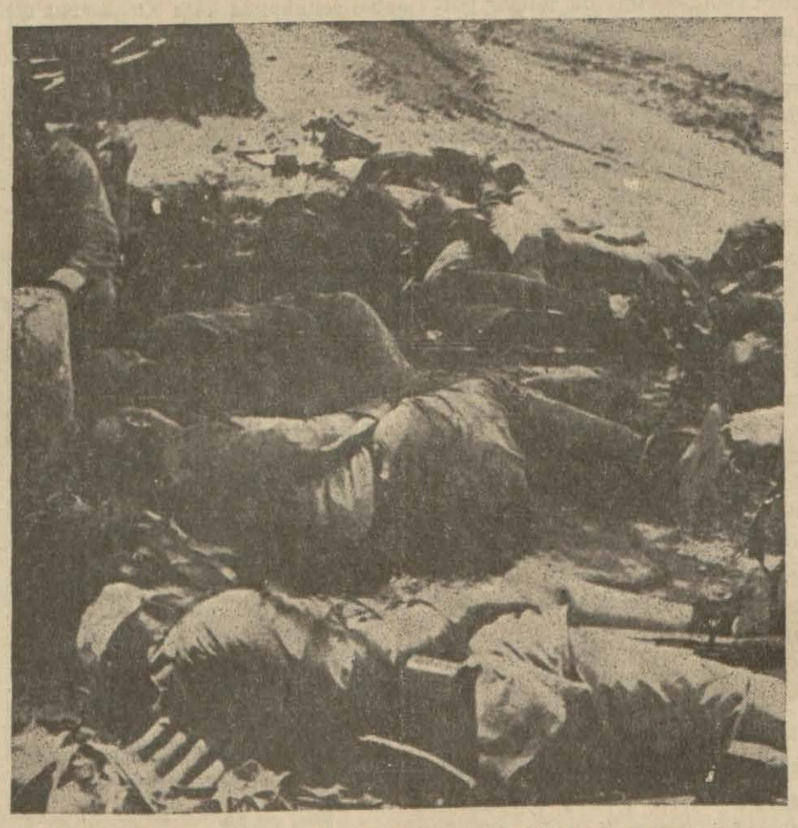

Uzak Şarktaki kanlı boğuşmadan bir sahne

Hakikatte de Amerika ile Asyayı ayıran büyük denizin umumî vaziyetine bakılırsa, içinde serpili küçük adalardan başka herhangi bir kuvvei sefer'iyeye üssülhareke vazifesini görecek mühim bir yer bulunmadığı göze çarpar. Panama kanalı ile Japonya adaları arasını 17.000 kilometrelik bir mesafe ayırır.

Küçük adalarda toplanacak küçük kuvvetlerle Japonya gibi senelerdenberi dişinden tırnağına kadar silâhlanmış bir devletle başa çıkılamıyacağını son hâdiselerin verdiği derslerle anlamış olan Amerika, herhangi bir tecavüz için değil, fakat herhangi bir tecavüzden sakınmak için bu denizde yeni yeni bazı tedbirler almak mecburiyetinde kalmıştır.

Amerika efkârı umumiyesinin ekseriyeti tecavüzü olmaktan uzaktır. Bu demokrat devletin tecavüz ve istilâ fikirleri beslemekte olduğu iddia edilemez. Fakat diğer taraftan Japonya erkânı harbiyesinde öyle bir kanaat vardır ki, Japonlar bir gün Amerikaya hücrete kalkışsalar Behrenk Boğazından daha müsait bir geçit bulamazlar. Şu halde bu müsait geçide atılacak ilk adım üzerinde Kamçatka yarımadası duruyor.

Amerika erkânı harbiyesi kendini hissettirmiş olan bu temayülü, Çin istilâsından daha vahim bir tehlike olarak kabul ettiği için Alaskanın buzlu çöllerinde kaleler kurmuş ve kuvvetli tayyare filolarına mahsus olmak üzere Aleütiyen Adalarında hava üssülharekeleri tesis etmiştir.

Havay Adalarındaki üssülharekeler ile birlikte Filipin yolu üzerindeki Sidvay, Vake ve Guam Adalarındaki üssülharekeler yeniden takviye edilmıştır.

Filipin Adalarındaki vaziyet te bugünkü günde biraz gariptir. Bunlar on sene içinde tam istiklâllerini kazanacak olduklarına göre Amerikalı kalmakta devam edecekler mi, yoksa Japonyanın pek aç gözlü görünen emperyalizmine güzel bir lokma olup gidecekler mi?..

Hulâsa bu muazzam denizin ortasında bugün dönen hâdiseler Çin toprakları üzerinde hüküm süren muharebelerden daha büyük kin ve gayızlar taşıyan içli ve esrarlı tehlikelerden başka birşey değildir.

Tahkim edilmiş bir adaya mukabil öteki taraf on ada tahkim ederek vaziyet alıyor. Ve bu oyun tıpkı bir dama oyunu gibi devam ediyor. Bunların arasında bir oyun daha vardır ki, enteresandır:

Japonya, geçen sene zarfında Amerikaya yalnız 227 milyon yenlik emtia satmış, fakat buna mukabil tam 883 milyonluk eşya almış...

İşte Amerika sulhperverlerinin abandıkları nokta budur. Panay batırıldı ise müvazenei ticariye üzerindeki fazlai ihracatla yerine yüzlerce Panay almak mümkündür. Harp edip lehteki vaziyeti bozmaktansa barışık kalıp ticarette devam etmek elbette hayırlıdır.

Bütün dünya gazeteleri, Amerikanın medeniyet namına herhangi bir enerjik vaziyet alması icap ettiğini söyliyedursunlar, bir tarafın bu işte "dama,, diyeceği muhakkaktır. Bu hangisidir? Bunu hâdiseler gösterecek?

Milyonlarca İngiliz Lirasına Malolan Muhteşem Bir Yıldönümü

Kapurtala mihracesi yıldönümü merasiminde

Avrupa gazeteleri yine Kapurtala mihracesinden bahsetmiye başladılar. Dünyanın en zengin hükümdarlarından sayılan bu zat geçenlerde 60 mcı senei devriyesini kutlamıştır. Hususi hayatının sık sık Avrupa gazetelerine geçmesine sebep, senenin bir çok aylarını garpte, bilhassa Fransada geçirmekte olması, at yarışlarında, oyun yerlerinde şık plâj gazinolarında sık sık gözükmesidir.

Hükümdar 1872 senesinde doğmuş beş yaşında iken babasının varisi sıfatiyle Hint tahtına oturmuştur.

O zamandanberi Avrupa ile memleketi arasında mekik dokuyarak hayat sürmüş, Avrupanın bilhassa Fransanın sanat, siyaset ve fikir âlemine karşı meclûbiyeti ile meşhur olmuştur.

Umumî Harpte Kapurtalada yaptırdığı muhteşem sarayında Fransız işçileri çalışırken kendi tebaasını seferber edip Fransız ve İngiliz davasının kazanılması savaşına göndermişti.

Memleketinde birçok ıslahat ve yeni teşkilât yapmıştır. Bu sefer hükümdarlığının 60 mcı senesi kutlanırken Hintlilerin gözüne sanki bin bir gece masallarından biri gösterilmiştir. Milyonlarla İngiliz lirası, merasimin ihtişamını çoğaltmak için donanma fişekleri haline gelerek ortalığı aydınlatmıştır. Hükümdar ve dört oğlu altın ve elmasla bezenmiş maiyetleri ile dolaşarak göz kamaştırmışlar ve İngiliz davetlilerini eğlendirmek için Hindin en güzel dansözlerine yerli rakılar yaptırmışlardır. Bu seneki merasimde kapurtala mihracesi tebaası için kurulan bir hastanenin resmi küşadını yaptırdığı için nutuklar söylemiş ve bütün bir gece, davetlileri ile birlikte eğlenmiştir.

Şu Garip Dünya:

Para Yiyen Sıçanlar

Hindistanda, Moraabad şehrinde bir zengin, Sterling kıymetinin düşmesi, üzerine bankalara itimadı kalmamış, biriktirdiği 40 milyon lirasını yatağının altına gizlemiştir.

İki sene yatağın altında sakladığı paraları, geçen gün göreceği gelmiş ve sakladığı yerden torbayı çıkarmıştır. Fakat, bir de ne görsün: İki sene içinde, fareler, bağlı buldukları deste deste liraları yemişler, parçalamışlar..

●

Çabuk boşanma rekoru

Viyanalı sinema yıldızlarından Konstans Vort kocadan çabuk boşanma rekorunu kırmıştır.

Kocası, artist Corc Brent aleyhine verdiği istidadan 15 dakika sonra, mahkeme kararını tebliğ etmiş, karı kocayı ayırmıştır.

Boşanmada bu sürat, dünya rekoru olarak kaydedilmiştir.

●

Gelene geçene para doğıtıyormuş

Geçen hafta Selânikte Kosta Kostakopulos namında genç bir kunduracı, Kral Konstantin sokağında, gelip geçenlere para dağıtırken görülmüştür. Kosta polise verdiği ifadede, paraların kendisine ait olduğunu, servetini, dilediği gibi kullanmakta serbest bulunduğunu söylemiştir. Polisin yaptığı tahkikat neticesinde Kosta'nın, sevdiği kızın kendisine yüz vermemesi yüzünden, aklını bozduğu ve bu sebeple bankadan çektiği 2,500 drahmiyi sokakta rastgele dağıttığı tespit edilmiştir.

●

Bir öpücük için üç yıl hapis

Alman mahkemeleri, ahlâka mugayir suç çişliyenleri ağır surette cezalandırmaktadır. Geçen hafta bir deli kanlı, genç bir kızcağızı iki defa öptüğü için üç sene hapse mahkûm edilmiştir. Mahkeme, delikanlının, kızın mümanaatına rağmen öptüğü için değil, 25 yaşında olan delikanlının 13 yaşında bir kızcağızı öptüğü için böyle ağır surette cezalandırmıştır.

●

Kraliçelikten vazgeçmiş

Amerikanın şark sahillerinde bulunan ve Fransız müstemlekesi olan Mohemi, adasının kraliçesi Saliba Mahamba, Paris sergisini ziyarete geldiği zaman, Fransız hükûmeti tarafından kendisine hizmet için verilen jandarma çavuşu Kamil Pol'a âşık olmuş ve bununla evlenmeği kararlaştırmıştır. Fakat bunlardan doğacak çocuğun kanuni veliaht olması için resmen evlenmeleri icap etmiştir. Ancak Fransa hükûmeti bu izdivaca razı olmamıştır. Bunun üzerine Saliba kraliçelikten vazgeçerek yine jandarma ile evlenmiştir.

●

Pamuk tohumundan yemek

Amerikada, Teksas eyaletinde, pamuk tohumlarından, insan gıdası olarak istifade edilmesi için yapılan tecrübeler iyi neticeler vermiştir. Pamuk tohumunun kakao ile karıştırılmasından husule gelen maddenin, kakaodan iki misli mugaddi olduğu anlaşılmıştır. Pamuk tohumunun nahoş kokusu da tedricen izale edilecektir.

●

Gözlük kullananlar klübü

Nevyorkta gözlük taşıyanlar bir klüp tesis etmişlerdir. Birkaç gün içinde, klübe 30,000 âza yazılmıştır. Klüp, bir kütüphane vücude getirmiş ve miyop olanlar için de hususi kurslar açmıştır. Miyopların tedavisi için doktorlar angaje edilmiş ve miyoptan kurtulma çareleri hakkında propaganda yapılması kararlaştırılmıştır. Amerika Cümhurreisi Bay Roosevelt'in karısı da bu klübe yardım etmekteymiş.

●

Roman okuyan mebuslar

Bir Fransız gazetecisi, Fransız mebuslarının ne cins kitap okudukları na dair bir anket yapmıştır. Anketin neticesinde, Fransız mebuslarının en ziyade cinaî romanlar okudukları anlaşılmıştır.

ŞEHİRDEN RÖPORTAJ:

Radyoda Parazitin Önüne Geçmek İçin Tedbirler Alınıyor

YAZAN: Reşat Feyzi

Radyonuzun faz a parazit yapmasından şikâyetçi misiniz? Bir alaturkacılar; yahut ta her ngi bir garp is yonunu iyi din ek; ağız tadi. zevkine var. ak istiyorsanız oturduğunuz a anı derhal değiştirin. Şehirden dışarı çıkın. Adalarda, Boğaz içinde, Pendik ve civarında bir ev tutarak yerleşin. Makinenizi orada kurduğunuz vakit, bir dereceye kadar rahat edeceksiniz..

İstanbulda radyo aboneleri gittikçe çoğalıyor. Fakat, hemen bütün aboneler de, parazitten şikâyetçi.. Güzel bir şarkı dinlerken, aklınıza gelmiyecek münasebetsiz bir takım gürültüleri de dinlemek mecburiyetinde kalıyorsunuz. Şehirden uzaklaştıkça, gürültü de azalıyor.

Başka memleketlerde radyo parazitlerinin önüne geçen tedbirler alınıyor. Onlar, dünyayı bizden daha rahat dinliyorlar.

Fakat, size şunu müjdeleyebilirim: Bizde de parazitlerin önüne geçmek üzere yeni bazı teşebbüsler yapılmak üzeredir. Temas ettiğim alâkadar bir zat şöyle diyor:

— Radyo kanunu mucibince, parazitlerin önüne geçmek için tedbirler alınması lâzımdır. Kanunda: "Müesseseler, parazite karşı tedabiri mânia ittihaz edecek, mümkün olanı yapacaklar.,, diye bir kayıt vardır. Yakında Ankarada fennî bir komisyon toplanacak, bir nizamname yapacaktır. Nizamnamede parazite sebep olan muhtelif müesseselerin alacakları tedbirler kararlaştırılacaktır. O zaman, radyomuzu yüzde elli daha rahat dinliyebileceğiz. Bugünkü vaziyet, hakikaten işkencelidir.

Parazit dedikleri, radyonun gürültüleri nelerdir? Bunlar neden hâsıl oluyor? Belki, bunları, bir çok aboneler öğrenmek için fırsat bulamamışlardır. Radyo idaresinin salâhiyettar bir teknisiyeni parazit hâdiselerini anlatıyor. İdarenin de en büyük şikâyeti — bütün İstanbul halkı gibi — tramvaylardır. Parazit hikâyesi şöyledir:

— Parazitler iki nevidir: Atmosferik, endüstriyel. Atmosferik parazitlerin önüne geçmek bugün için hemen imkânsızdır. Bu, dünyanın her tarafında böyledir. Yaz mevsiminde ve gündüzleri daha çok, kışın ve geceleri daha az olur. Büyük tulü mevçlerde çok, orta tulü mevçlerde az, kısalarda hemen hiç yok gibidir.

Hulâsa, nerede elektrik şerareşi varsa, ordada parazit vardır. Radyo mütehassısı;

parazitin neler n hâsıl olduğu da şöyle anlattı:

— Bilhassa amvaylar.. Çok arazit yapar. onra elektrik ngırakları; lâm a anahtarları; Elektrik şirketinin transformatör kulübeleri, asansörler, müteharrik elektrik reklâmları.. Daha sonra, doktorların rontgen, ültraviyole atelyeleri...

— Bu parazitlerin önüne nasıl geçilir?

— Gayet basit.. Parazit süzgeçleri vardır. Parazit yapan her âletin, vasıtanın mahiyetine göre, bu süzgeçlerin çeşitleri kullanılabilir. Fiyatları çok ta pahalı değildir. Yeni çıkacak nizamname, bütün yukarda saydığım vasıta ve âletler için birer süzgeç kullanılmsını mecburî kılacaktır. O vakit, radyonuzu, rahat rahat açıp dinliyebilirsiniz...

İstanbul radyo stüdyosu idaresi, tramvay, elektrik şirketleriyle bu mevzu üzerinde muhabereye de girişmiş bulunuyor. Alâkadarların söylediklerine göre, tramvay tellerine temas eden arş üzerinde bazı tertibat vücude getirmek lâzımdır. Bu da, çok masraflı bir şey değildir. Şirket, yeni bir masraf kapısı karşısında tabiî memnun değil. Şimdiden bir harekete geçmiye âmade olmadığı da muhakkak.. Nizamname çıkınca çarünaçar paçaları sıvayacak... Bir sene içinde, parazit süzgeçlerinin kullanılmıya başlanacağı temin ediliyor.

O vakit, rahat rahat radyo dinlemek için, şehirden dışarı çıkmıya hacet kalmıyacak. Parazitlere

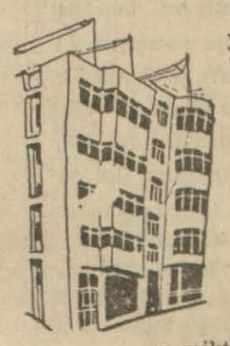

rağmen Radyo; İstanbulun belli başlı ihtiyaçları sırasına girir. Konuştuğum r zat şöyle söyiyor:

— Geçen ağus osta 20 bin rad o abonesi var. ı. Şimdi 30 bini bulmuştur, diyebilirim. Bu miktar da, mütemadiyen fazlalaşıyor. Halk, radyoyu bir ihtiyaç olarak karşılıyor. Artık, radyo, bir lüks olmaktan çıkmıştır. Hükûmet te bu telâkkiye sahiptir. Düğün hediyesi olarak radyo götüren kimseleri çok biliyoruz.

— Radyo neşriyatı programından şikâyet var mı?

— Bu iş üzerinde çok çalıştık. Birçok değişiklikler yaptık. Nihayet bugünkü çok çeşitli programı vücude getirdik. Halkın memnun olduğunu zannediyoruz. İstanbul stüdyosunun küçük bütçesile, daha fazla şeyler yapmak mümkün değildir. Fakat, istikbal radyonundur.

Radyo, lâyik olduğu mevkii alacaktır. Parazitlerin de önüne geçilince, rağbet daha fazla artacaktır.

Radyo makinelerinin fiyatları ucuz denecek bir halde değildir. Konuştuğum salâhiyettar zat, bunu itiraf ederek:

— Doğrudur, dedi, fiyatlar yüksektir. Yapılan son tenzilât ta azdır. Meselâ evvelce 300 liraya alınan bir makine şimdi 280 liradır. Halbuki, bu makine 120 liraya alınabilir. Bunun bir çok sebepleri vardır. Yakın bir istikbalde, fiyat meselesi de halledilebilecektir.

Radyo mühendisleri, abonelerin, makineleri daha iyi muhafaza etmesini tavsiye ediyorlar.. Gece, neşriyat bitince, anteni toprağa vermek, fişi prizden çıkarmak lâzım gelirmiş. Bu tedbirlerin niçin alınması icap ettiğini sorduğum vakit, şu cevabı verdiler:

— Bilhassa fırtınalı havalarda yıldırım düşebilir. Pahalılığından şikâyet ettiğimiz makineler harap olur. Korkulu rüya görmektense, uyanık yatmak evlâ değil midir?

Radyo sahipleri, bu tavsiye de kulağımızda küpe olsun.. Parazit bahsi etrafında daha bazı şeyler yazmak istiyorum. Fakat, bir yeni masraf kapısının açılacağı haberini vermek gibi, fena bir haberi müjdeleyen insan vaziyetine düşmek, işime gelmez. Nizamname çıkınca, parazit süzgeçleri daha öyle şeylere takılacak ki, sormayın... Bunları saymak bile sayfalar doldurur. Fakat, unutmayın ki, o zaman, Bayan Safiyeyi daha iyi dinliyeceksiniz.

Adanadan bir köşe: Hükûmet civarı ve Seyhan

Pamuklar Para Etmedi

Adana, (Tan muhabirinden)— Adana pamuk müstahsilleri bu yıl kederlidir. Çünkü, mahsulleri fazla para etmemiştir. Bütün Çukurovada bu sene 239,370 hektar pamuk ekilmiş ve bundan 38 bin ton mahsul alınmıştır. Fakat, satış fiyatları henüz düşüktür. Kılavlanların kilosu 23—25, birinci nevi kılavlanların 36—38, ikinci nevi kılavlanların kilosu 28 — 29, piyasa temizi pamuğun kilosu da 26 — 27 kuruştur.

Romanya ile yapılan yeni anlaşmadan sonra, pamuklarımız için iyi bir mahreç bulunacağı ümidi kuvvetlidir.

Mandalar Dövüşürken

Gediz, (TAN) — Firdan köyünde Hasan Acarın mandası su içerken Halil Efenin mandası gelmiş, iki manda dövüşe başlamışlardır. Hasan ayırmak isteyince Halil Efe kızmış ve Hasanı sırtından bıçakla yaralamıştır.

Adananın İmarı İçin Muazzam Bir Proje Yapıldı

Adana Belediye parkında Venüs

Adana, (Tan muhabirinden) — Belediye, şehrin imarı için muazzam bir projenin tatbikine girişmek üzeredir. Bunun için umumî bir plân hazırlanmış ve vekâlete gönderilmiştir. Yeni plânda eski şehrin inşa mıntakaları, yeni evler mıntakaları, endüstriye ayrılan yerler, nakil vasıtalarına tahsis edilen kısımlar, bahçe olarak istifade edilecek arazi, istirahat ve park yerleri bütün teferrüatile ayrılmıştır. Ana demir yolu ile eski istasyon şube hattı arasında kurulmuş bulunan ikinci sanayi mahallesi, Ceyhana kadar devam eden demiryolu ile irtibatı temin edilerek Seyhan nehrinin şarkına doğru geniş letilecektir. Bu sanayi mıntakaların da ayrıca amele oturma yerleri de yapılacaktır.

Orman yetiştirilecek

Belediye, şehrin istasyon cephesinde de bir tipte binalar yaptırmak tasavvurundadır. Imar mıntakasından ziraî sahalara geçiş hududu da tayin ve tesbit edilecektir. Şehrin Seyhan kıyısındaki sırtlardan faydalanmak için burada orman yetiştirilecek ve buraları halkın gezintisine tahsis edilecektir. Şehrin garbinde, hipodromun yanında şimdiden bir hava intasyonu kurulmuşthr.

Şehrin, geniş, güzel ve umumî yolları aynen kalacaktır. Bu yollarla birleşen diğer caddelerin şekilleri yeni plâna göre genişletilecek ve yeniden açılacaktır.

Plânda Atatürk parkı

Halen, şehirle demiryolu arasındaki sahanın ortasında Atatürk parkı bulunuyor. Yeni plâna göre, Atatürk heykelinin önünde bir merasim meydanlığı, şehitler pavyonu, teras, bir şehir oteli, müzikholü bulunan bahçeler, ayrıca bir gül bahçesi, büyük bir çocuk oyun yeri, bir yüzme havuzu, tenis sahaları yapılacaktır. Seyhanın garp sahilindeki set te, nakil vasıtalarına kapatılacak, gezinti yeri hali ne getirilecektir.

Adana belediyesi, malî imkânlar dairesinde işe evvelâ yollardan başla mış bulunuyor. Plânın tatbikine geçi linciye kadar şehirde iki kattan faz la bina inşası da menedilmiştir.

Ulucamiin arkasındaki yer, yeni plâna göre, bir pazar merkezi olacak tır. Burada modern ticarethaneler kurulacaktır.

Çukurovada Kültür

Adanada mektep adedi ihtiyaca nisbetle az

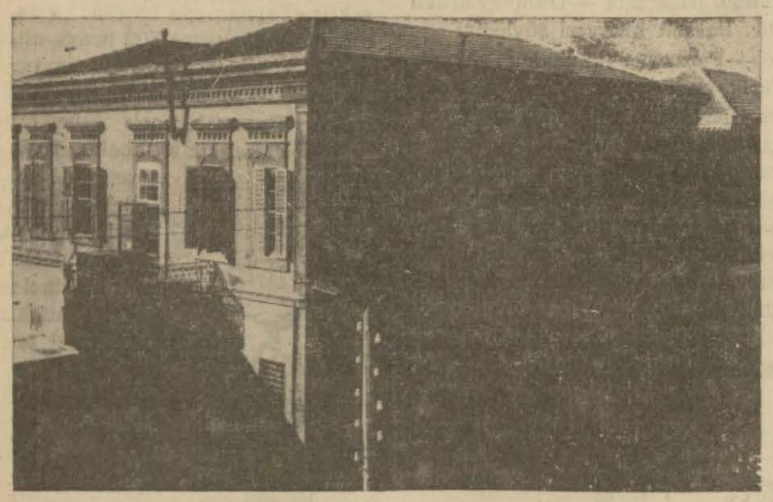

Adanada kültür müesseselerinden biri: Talebe Yurdu

Adana, (Tan muhabirinden) — Çukurovada, bilhassa Adanada kültür sevgisi büyük bir ölçüdedir. Fakat mektep kadroları bu candan alâkaya cevap verecek şekilde değildir. Gerek ilk ve gerekse orta okul kadrolarını mevcudun yarısı kadar daha artırmak lâzımdır.

Adanada biri kız, diğeri erkek talebeye mahsus olmak üzere iki lise vardır. Bu iki okulun talebe mevcudü bin beş yüzü mütecavizdir. Vilâyette iki ortamektep, bir ticaret okulu, 150 ilk okul, bir ziraat okulu, bir erkek öğretmen okulu vardır. Bütün bu okulların talebe mevcudu 25 bindir.

Çukurovada okuma iştahı o kadar artmıştır ki, bütün bu müesseseler ihtiyacı önliyememekte, yeni okullar açılmasını icap ettirmektedir.

Kız Sanat Enstitüsü

Geçen sene Adana kadınlığı örnek bir müesseseye kavuşmuştur. Bu da, Adana kız sanat enstitüsüdür.

Geçen yıl açılan enstitü, Adana kadınlığına bir çok faydalı şeyler öğretmiştir. Bu müessese, Adana kız sanat enstitüsü ve akşam kız sanat mektebi ismi altında iki devrelidir. Birinci devre enstitü kısmıdır. Buraya diploma ile orta okul mezunları kabul edilmektedir.

Nazarî derslerden başka dikiş, moda, şapkacılık, çiçek, çamaşır, nakış, resim, ev kadınlığı, çocuk bakımı, yemek pişirme, ütü, kola, çamaşır işleri gösterilmektedir. Ikinci devre akşam kız sanat kısmında da ayni amelî dersler olmakla beraber biraz daha basit şekilde nazarî dersler gösterilmektedir.

Talebe Yurdu kadrosu

Adana, kültür vadisinde yeni bir eser daha vermiştir. Adana talebe yurdu... Şehirde açılan talebe yurdu, geçen yıl Türk Maarif Cemiyeti Adana şubesinin ve Adanalı zenginlerin yardımı ile kurulmuştur. Ilk talebe kadrosu otuz beşken bu yılki mevcudu kırk üçü bulmuştur. Çukurovanın köylerinden kazalarından okumıya gelen fakir çocukları, burada yiyip içmekte ve yatmaktadır. Gelecek sene bu müessesenin kadrosu da yüze çıkarılacaktır.

Adanadaki okul ihtiyacını önlemek için daha bazı hususî teşebbüslere geçildiği, hususî ilk okullar ve liseler açılacağı haber veriliyor.

Bir Milyar Portakal Yetişecek

Adana, (Tan muhabirinden) — Çukurova topraklarının bir milyar portakal yetiştirebilecek şartları haiz olduğu tesbit edilmiş bulunuyor, Çukurovada portakalcılık, pamukçuluk kadar ehemmiyetli bir dava halindedir. Portakalcılık ıslah edildiği takdirde denilebilir ki, pamuk kadar ve rim temin edecektir.

Bundan bir müddet önce, Ankara ziraat enstitüsü narenciye profesörlerinden Gasner, Adana ve havalisinin portakalcılığı üzerinde tetkiklerde bulunmuştur.

Profesör Gasner'in portakallarımız üzerindeki tetkiklerinin neticesi ümit verici ve şayanı memnuniyettir. Profesör, Çukurovadaki portakalcılık üzerindeki etütlerini anlatırken başlıca şu tavsiyelerde bulunmuştur:

Yetiştirilecek narenciye fidanları için her şeyden evvel sağlam turunç ağaçları üzerindeki meyvalardan çekirdek alınmalıdır. Bilhassa damızlık için çekirdeği alınacak turunç ağaçlarında sarılık hastalığı bulunmıyacaktır. Aşı kalemi alınacak damızlık ağaçların da sarılık ve sair hastalıklardan âri olması lâzımdır. Bir iki ay evvel mıntakanın narenciye bahçelerinde görülen yaprak kurutan hastalığı hakkında tetkiklerde bulunan profesör katî bir teşhis koyamamıştır. Hastalıklı ağaçlardan nümune olarak alman dalların Ankara enstitüsünde mikroskopik tetkikleri yapıldıktan sonra netice anlaşılabilecektir.

Portakal bölgelerinde uzun boylu etütler yapan profesör, Çukurovanın portakalcılıkta büyük bir inkişafa müsait olduğunu, milyonlarca ve hattâ bir milyar portakal almanın imkân dahilinde bulunduğunu ve bu miktarı istihsal edecek sahanın da mevcut olduğunu ilâve etmektedir.

Bu yıl portakal mahsulü çok iyidir. Ihraç edilmiyen düşük mallar da hesap edilecek olursa yeni mahsul 1,500,000 portakal tahmin edilebilir.

Kanallar İnşaatına Geçiliyor

Adana, (Tan muhabirinden) — Çukurovada suları bir nizam altına almak için çalışmalara geçilmiştir. Seyhanın sağ ve sol kısmında açılacak ana kanalların ihalesi yapılmış, bu iş Aral Türk şirketine verilmiştir. Inşaatın mukavelesi de bu hafta içinde Ankarada Nafıa Vekâleti ile şirketin salâhiyetli mümessilleri arasında imzalanmıştır.

Ilk hamlede 18900 metrelik kanal yapılacaktır. Inşaat hazırlıkları başlamıştır. Şu hale göre, Adana, bütün Çukurovayı ihya edecek olan büyük su projesinin tatbiki arifesinde bulunuyor. Çukurova sularının zararını ortadan kaldırmak ve faydalı bir hale koymak için yedi milyonluk iş yapılacaktır.

Ilk iş olarak şunlar başarılacaktır: Ilkbahar feyezanlarının tahribatını menetmek, suların bir an evvel denize akmasını temin etmek, sulama ve kanal teşkilâtı yapmak, suların tanzimi için barajlar kurmak.

Hükûmet, Çukurova sularını tanzim işine girişirken, ilerde Adananın bir "Içliman,, haline konulmasını gözönünde tutarak ameliyatı ona göre yaptıracaktır. Bu büyük projeye göre, Adana, Şarkî Akdenizin en büyük limanı olacaktır.

Kuvvetle tahmin edildiğine göre, bu proje başarıldıktan sonra Çukurovadan 150 milyon kilo pamuk alınabilecektir.

Çin - Japon Boğuşması

(Başı 1 incide)

meselesinin birkaç seneden evvel tamamiyle halledilemiyeceği zanne dilmektedir.

En son harp vaziyeti

Tokyo, 8 (A.A.) — En son Japon tebliğine göre vaziyet şu merkezdedir:

Şimalî Çinde Nankin—Tsinan demiryolu uzunluğunda faaliyette bulunan kıtalar 5 Sonkânunda saat 14,30 da Tsinanın 150 kilometre cenubunda kâin Tsovtsien şehrini işgal etmişlerdir. Bu kıtalardan bir kısmı ayni gün Tsovtsienin 12 kilometre cenubunda kâin Kiehhotsun'u işgal etmiştir.

Tsinan—Çingto şimendifer hattında Japon kıtaları 6 sonkânunda Tsinanın 90 kilometre şarkında kâin Çangtieni işgal etmişlerdir.

Japon kıtaatı püskürtüldü

Hangçeu, 8 (A.A.) — Çin ajansı bildiriyor: Yençun Tsiningin cenunda cereyan eden muharebe her saat daha ziyade şidetlenmektedir. Fakat mevzilerini muhafaza eden Çinliler düşmanın ileri hareketini Hsuçobda durdurmıya hazırlanıyorlar.

Tsinpunun cenubunda Çin kıtaatı,Japonların Minguanga olan taarruzlarını defetmişler ve cenup istikametin de 25 kilometre mesafede bulunan Kiaşana kadar ilerlemişlerdir.

Hangçeunun arızalı batı cenubu bölgelerinde muharebe şiddetle devam etmektedir.

Japon tayyareleri Vuhya yaptıkları hava baskınında 40 kişinin ölmesine sebep olmuşlardır. Hasarat ehemmiyetsizdir.

Paotinfu yakinindeki Kaoysing-Li hisem kıtasına mensup Japon askerleri arasında isyan çıktığı ve asilerin birçok yüksek rütbeli zabaitleri öldürdükleri bildiriliyor.

Japon tebliğine göre

Tokyo, 8 (A.A.) — Bir Japon telgrafı, Pekin - Hankov ve Tiençin Puko demiryolları boyunca şimalden ve cenuptan ayni zamanda yapılan Japon ileri hareketi önünde batı Lunghai ve doğu bölgelerinde 500 bin Çin askerinin Yangtsenin cenubuna doğru çekilmekte olduğunu bildiriyor:

Bu telgrafa göre, aJponlar, Çinliler tarafından boşaltılmak üzere bulunan Şangtung vilâyeti içindeki Tsining ve Tsuhsieni işgal etmişlerdir

Tokyo, 8 (A.A.) — Kogyo gazetesi, Çin sahillerinin abluka edilmesi üzerine Singapur ve Manil limanlarında Çine gidecek 300 bin ton eşyanın beklemekte olduğunu bildirmiştir.

Tsingtao, 8 (A.A.) — Dış limanında on iki Japon nakliye ve harp gemisinin gözükmesi büyük bir endişe uyandırmıştır. Henüz hiç bir ihraç hareketi vuku bulmamıştır.

Çin komünistlerinin kongresi

Hankov, 8 (A.A.) — Çin komünist partisi, Çin — Japon harbinde Çin komünistlerile Kuomintang arasındaki iş birliğini kuvvetlendirmek ve genişletmek için yedinci millî kongresini içtimaa davet etmiştir.

Kongrenin ruznamesi, amele sınıfının seferber hale getirilerek harbe fiilen iştirak ettirilmesi meselesini ve Çin komünist partisinin müstakbel programının tanzimini ihtiva etmektedir.

Her Tarafta Karakış

(Başı 1 incide

rında da şiddetli kış hüküm sürmektedir. Karadenizde oldukça kuvvetli fırtına vardır.

Bilhassa deniz üzerinde, tipili kar tehlikeli olmakta limandaki vapurların seyriseferini bozmaktadır. Dün, Akay, Şirketi Hayriye vapurları güçlükle işliyebilmişlerdir. Dün sabah Yalovaya kalkacak vapur, ancak öğleyin saat 13,30 da hareket edebilmiştir. Karadeniz postasını yapacak Bartın vapuru da seferden vazgeçmiştir.

Saadet vapuru Bandırmadan yol alamamış ve iskeleyi tahrip etmiştir. Bunun üzerine o sahillerde Bakraç limanına sığınmıya mecbur kalmıştır. Güneysu vapuru da yirmi dört saat teahhürle, dün akşam Karadenizden gelebilmiştir.

Dün beklenen Inönü vapurunun da Fethiye limanına sığmdığı anlaşılmıştır.

Köstenceden gelen malûmata göre, bir Norveç vapuriyle Türk bandıralı Yekta vapuru, tipi yüzünden çarpışmış, Yekta, kıç tarafından tehlikeli bir yara almıştır. Vapurun kurtarılmasına çalışılmaktadır.

Biga çayı taştı

Biga, 8 (TAN) — Biga çayı taştı. Sahildeki evlere sular hücum etti. Bağlarda çalışan birçok aileler mahsur bir vaziyette kaldı. Karabiga ve Çanakkale şoselerini sular kapladı. Postalar geri döndü. Kiremit ocakları ve arabalar sular tarafından denize sürüklendi. Çavuşköyü tamamen su altında kalmıştır. Sular beş metre kadar yükselmiştir. Seylâp o kadar şiddetlidir ki, taşan dereler üstünde, yüzlerce ölü yılan vardır. Yılan yuvalarının seller tarafından bozulduğu ilk defa görülmektedir.

İzmir, 8 (TAN) — Gediz ve Menderes havalisinde sular biraz yatışmıştır. Fakat, tehlike tamamen bertaraf olmuş değildir. Dağlardaki kar [illegible] ovası tamamen su altındadır. Tire civarındaki Rahmanlar köprüsü arızaya uğramıştır. Ödemiş — Adagide yolunun bir yeri yarılmıştır.

Her tarafa kar yağıyor

Diyarbakır, 8 (TAN) — Günlerdenberi kar devam ediyor. Yollar kapalıdır. Bir haftadanberi posta gelmiyor. Civar kaza ve vilâyetlerle olan irtibat ta kaybolmuştur. Şiddetli soğuklar hüküm sürüyor.

Erzincan, 8 (TAN) — Kemaha çimento götüren bir kamyon, şehrin dışındaki köprüden geçerken dereye uçmuştur. Yolculardan Terçanlı Ismail oğlu Ali öldü. Diğer yolcuların yaraları var. Yaralılar tedavi altına alınmıştır.

Sıvas, 8 (TAN) — Kar devamlı surette yağıyor. Her taraf bembeyazdır. Yollar kapandı Münakalât durdu. Birçok yerlerde kızaklarla irtibat teminine çalışılıyor.

Neveser vapuru, karaya oturdu, kurtarıldı

Dün akşam, saat 19 raddelerinde Akay idaresinin Neveser vapuru Kalamış önlerinde bir kaza geçirmiş, vapur sığlık olan karaya oturmuştur.

Hâdise şöyle olmuştur:

Neveser vapuru Büyükadaya gitmek üzere saat 17,40 ta Köprüden kalkmış, ve bir iki iskeleye uğradıktan sonra Kalamışa gelmiştir. Kalamıştan sonra, Anadolu yakası iskelelerine uğrıyarak Büyükadaya gidecekti.

Fakat, vapur tam Kalamışa yanaşacağı sırada, manevra yaparken, dümenin bir cıvatası kırılmış ve vapur istenilen istikamette hareket edemeyince bocalamıya başlamış, kumluğa hafifçe oturmuştur.

Bu sırada vapurdaki yolcular büyük bir heyecanla yerlerinden fırlamışlar, kadınlar, çocuklar haykırışmıya başlamışlardı. Vapurun bocaladığını gören iskeledeki memurlar kayıklarla vapura gelmişler ve Neveser, alınan tedbirler sayesinde daha feci bir akıbete düşmekten kurtarılmıştır. Vapur güçlükle ve civardaki diğer vasıtaların yardımiyle iskeleye yanaştırılabilmiş ve korku içinde bulunan Ada yolcuları Kalamışa çıkarılmıştır.

Neveser vapuru sonra Kalamış iskelesinden Modaya getirilerek bağlanmıştır Vapurun arızası tamir edilmektedir.

Ispanyada Hükûmetçilerin Zaferi

(Başı 1 incide)

ka hükûmeti, bugün yeni mevkiler elde ettiğini haber vermektedir.

Cenubî Ispanya sahillerinde karaya oturmuş olan Fransız Guayja vapuru tamamile batmıştır. Mürettebattan bir mühendis ölmüş ve 19 kişi yaralanmıştır.

Teruel cephesinde ölen Röyter muhabiri Sheoplenksin merasimle gömülmüştür.

Borselona bombardıman edildi

Bugün âsilerin tayyareleri Barselonayı bombardıman etmiş ve bir sürü yangın bambaları atmıştır. Sekiz kişi ölmüş ve birçok kişi yaralanmıştır. Franco bugün Londraya bir muhtıra göndererek Barselona ile Burgos tarafından gönderilen mümessillere ayni muamelenin yapılmasını istemiştir. Burgos bilhassa Londradaki ajanı Dük D'Alba'ya sefirlik pâyesi verilmesini talep etmiştir. Londranın bu teklifi kabul etmiyeceği umumiyetle zannolunuyor.

No. 8 — İKİNCİ KISIM — *Yazan : Ziya Şakir*

Mısırdaki Itilâfçılar ilk olarak işe girişiyorlar

Harp feci bir felâketle neticelenmişti.

(8 teşrinievvel — 334 — 918) günü, sadrazam Talât paşa — kabinesi ile beraber — istifa etmekle, (İttihat — Terakki saltanatı) da hitama ermişti.

Padişah Vahdettin, bir takım ince hesaplara binaen, sadaret makamına Müşir Ahmet Izzet paşayı getirmişti. Teşrinievvelin on dördüncü günü iktidar mevkiine gelen bu kabine, ancak teşrinisaninin 9 uncu gününe kadar mevkiinde tutunabilmişti. Sadaret mevkiine göz dikmiş olan bazı menfaatperestler ile, saklandıkları köşelerden baş kaldıran Istanbuldaki eski (Hürriyet ve Itilâfçılar) ın:

— Bu kabine, ittihatçıların maskesinden başka bir şey değildir. İttihatçılar, ortadan zâhiren silindiler. Hakikatte memlekete onların ruhu hâkim. Gizli icra vasıtaları da, işte bu kabinedir.

Diye, bir velvele koparmaları üzerine, Izzet Paşa ile arkadaşları, istifa etmişlerdi.

Bu kısa müdedt zarfında, başlıca dört mühim vaka cereyan etmişti:

1 — (Ittihat — Terakki cemiyeti) nin bir kongre akdederek kendi kendini feshetmesi.

2 — Ittihat — Terakki cemiyeti erkânından bazılarının, (Teceddüt fırkası) namile yeni bir siyasî fırka teşkil etmeleri.

3 — Ittihat — Terakki cemiyeti erkânının en mühimlerinin, Istanbuldan firar eylemeleri.

4 — Mondros mütarekesinin imza edilmesi ve mütarekename ahkâmı mucibince, Istanbula Ingiliz ve Fransız harp gemilerinin girmesi.

Padişah Vahdettin, memleketi ihata eden buhranı artırmamak için, Londra sefiri Tevfik paşayı sadaret makamına getirmişti. Fakat, mütareke akdini müteakıp süratle toplanan mebusan meclisi; teşrinisaninin 18 inci günü mecliste beyannamesini okuyan Tevfik Paşaya karşı güler yüz göstermemiş.. Gürültülü bir içtimadan sonra, dağılıvermişti. Ancak, bazı tesirler ve düşünceler dolayısile meclis ertesi gün tekrar müzakereye girişmiş.. bu suretle Tevfik Paşaya itimat reyi verilmişti.

O tarihe kadar ne Istanbuldaki, ve ne de memleket haricindeki eski (Hürriyet ve Itilâfçılar) filen en küçük bir mevcudiyet gösterme - mişlerdi. Ingiliz kuvayi askeriyesile ilk defa olarak Istanbula giren (sabık erkânı harp binbaşısı Manav oğlu Nevres B.) den başka, hiçbir itilâfçı da Istanbula gelmemişti.

Ittihatçıların, ortadan silinmesi ve senelerdenberi dört gözle bekledikleri günün gelerek, düşman filolarının Istanbula girmesi üzerine, bir anda Istanbula şitap etmeleri lâzım gelen itilâfçıların böyle ağır davranmaları, sebepsiz değildi.

Bunlar, ittihatçıların bir anda siyaset sahasından çekilivermelerini bir türlü akıllarına ve havsalalarına sığdıramıyorlar:

— Bugünkü vaziyet, kahirane bir manevradır... Artık siyasetin kurdu olan bu cüretkâr adamlar, mutlaka gizli bir ihtilâ[1] hazırlıyorlar. Istanbulda, son oyunlarını da oynıyacaklar.. memleketi, kana boğacaklar... Hele, itilâf devletlerinin iyice yerleşmesini bekliyelim.. ayağımızla giderek, budala gibi kendimizi ittihatçıların ağına düşürmiyelim, diyorlardı.

Fakat, bu müddet zarfında da boş durmayı muvafık görmemişler.. vaktile hürriyet ve itilâf fırkasının mânevî hâmisi addettikleri padişaha, kendi mevcudiyetlerini hatırlatmak için derhal faaliyete geçmişlerdi.

Talât Paşa

Mısırdaki itilâfçılar, Sadık Beyin riyaseti altında bir içtima aktederek girişecekleri faaliyetin şeklini tesbit etmişlerdi. Ilk iş olarak ta, müşterek imzalarla, padişah Vahdettine hitaben şu telgrafı çekmişlerdi:

TELGRAF SURETI

— Aynen —

Zatı Şevketmeabı Cenabı Padişahiye

"Cenabı hak, ömrü şevketi şahanelerini müzdat buyursun.

On senedenberi, Ittihat ve Terakki cemiyetinin dahili ve harici takip ettiği siyaseti sakime, memleketi bugünkü hal ve felâkete vardırmış.. ve bu müddet zarfında (hakiki vatanperveran) (1) tarafından ıslahı idare namına ibzal olunan mesai, maalesef muvaffakıyetbahş olamamıştır.

Tahtı âli bahtı Osmaniye cülûsu hümayunları, memleketimiz için fatihai saadet olduğunda şüphemiz olmadığından, Ittihat cemiyetinin hatimei ömrü makamında telâkki olunmuş.. ve binaenaleyh; mevadı âtiyenin, hâkipayı şahanelerine arzına cüret edilmiştir.

Evvelâ — Intihabı, muvafıkı meşrutiyet olmıyan meclisi mebusanın feshi.. ve, memaliki mütemeddimede olduğu veçhile, kanun dairesinde serbest intihabat icrası.

Saniyen — Heyeti âyana, evsafı kanuniyeyi haiz olmıyarak cemiyet tarafından tayin ettirilen azaların ihracı.

Salisen — Yeni teşekkül eden Tevfik Paşa kabinesinde, ittihada mensup rical bulundurulmaması.

Rabian — Ittihat ve Terakki cemiyeti tarafından, on senedenberi ceraimi siyasiye ile mahkûm edilenlerin, bilâ istisna ve bilâ kaydü şart affı.

Hamisen — Cemiyeti ittihadiyenin; cürmü siyasiye tatbik edememesinden naşi, bigarazin ceraimi âdiye ile mahkûm ettiği eşhasın, iadei muhakemeleri.

Sadisen — Milleti, bilâ lüzum harbı umumiye sevkeden kabine ile; on senedenberi gelen ve bir çok ceraim irtikâp eden, ve cemiyetin afali cinaiyesine müsaade ve iştirak eyliyen ittihat kabinelerinin.. ve her hususta icrayı nüfuz ile kabineleri ellerinde bulunduran rüesayı ittihadiyenin hemen hapisle - rile tahtı muhakemeye alınmaları.

Sabian — Memaliki şahanelerinde mevcut ittihat klüplerinin bed ve bendleri.. ve şimdiye kadar asayişi ihlâlden başka bir hayra yaramıyan bu cemiyetin, mesleğin deki anarşi fikir ve ruhunun imhası neye mütevakkıf ise anın icrasile, memleket ve millete rahat yüzü gösterilmesi.

Saadeti millet, ve selâmeti memleket namına; mevaddı maruzanın bir an evvel mevkii tatbike vazı hususuna, müsaadei seniyelerinin şayan buyurulması babında...„

Bu telgraf. Padişah Vahdettini memnun etmişti. Çünkü, meşrutiyetin ilânı günündenberi ittihatçılara diş bileyen bu adam da artık intikam zamanının geldiğine hükmetmişti.

Vahdettin saltanat makamına geldiği zaman, memleketin bütün silâhlı kuvveti ittihatçıların elinde bulunduğu için, onlara karşı kalbinde beslediği ezelî kini, izhara cesaret edememiş:

O da bütün itilâfçılar gibi:

— Itilâf devletleri nasıl olsa galebe edecekler.. ve hiç şüphesiz ki; bunun neticesi olarak bir müddet için memleketi işgal eyliyecekler. Işte o zaman benim günüm gelir.

Demiş.. ve neticeyi beklemişti Nihayet o beklediği gün de gelmişti.

(1) İttihatçıların mezalim ve sevyiatını dizip dökerken kendilerine (hakiki vatanperver) namı veren bu efendiler, Mısırdaki (Entellijens Servis) ten aldıkları maaşlar mukabilinde imzaladıkları makbuzların henüz mürekkebi kurumadığını unutuyorlardı.

EKONOMİ

Pirinç Fiyatı Birdenbire Fırladı

Son günlere kadar hçbir değişiklik göstermiyen pirinç piyasamızda iki gündenberi kilo başına ve cinslerine göre 0,50-1 kuruş kadar yükselme olmuştur. Sebebi, Romanya ile yapılan anlaşmadan sonra Türk pirinçlerinin Romanya piyasalarından istenileceği ve Romanyaya pirinç ihraç olunacağıdır. Filhakika Romanya elverişli bir fiyat bulduğu takdirde piyasalarımızdan pirinç alacaktır. Fakat sebepsiz olarak fiyatlerin yükselmesi bu yeni ve dost müşteriyi kaçırabilir. Bu sene zaten pirinç mahsulümüz boldur ve ihtiyacımızdan fazladır.

Geçen seneden de kalmış pirinç stoklarımız vardır. Pirinç tüccarlarının Romen piyasalarile alâkalı bulunmaları ve müsait fiyatlar teklif etmeleri beklenmektedir.

Yerli pirinçlerden Mersin malları 17-17,5 Antalya pirinçleri 19-20. Adapazar malları 20-21, Tosya pirinci 19-20.5. Orhangazi 21-22. Bursa pirinci 20,5 - 21,5, Violona 22 - 23, yerli Bombay 20,5-22, Edirne pirinci 20 22 kuruştur. Ecnebi pirinçlerinden Hint pirinci de 36-37 kuruşa toptan satılmaktadır.

Yumurta Satışları

Yumurta piyasasında durgunluk görülmektedir. Almanya, İtalya ve Yunanistan için son hafta içinde fazla mal satılmamıştır. Son yumurta fiyatlarına göröe 1440 tane'ik iri yumurtalı sandıklar 32-33 lira arasındadır.

Romanya İle Ticaretimiz

Piyasa Anlaşmayı Çok İyi Karşıladı

Romanya ile yapılan yeni ticaret anlaşması ihracatçı tüccarlarımız arasında çok iyi karşılanmıştır. Romanya ile iş yapmak üzere bazı Türk firmaları Bükreşe gitmiye karar vermişlerdir. Romanya piyasalarının Türk mahsullerini tercih edecekleri de hususî surette alınan haberlerden anlaşılmaktadır. Bunun iki sebebi vardır:

Evvelâ, Romanya ve komşularının iklimi ziraat mahsullerinin yetiştirilmesine müsait değildir. Meselâ, şiddetli donlar yüzünden sebzecilik inkişaf ettirilememektedir. İklim itibarile yaz sebzeleri de yaş ve kuru olarak ihtiyacı karşılıyamıyacak kadar azdır. Çiçek yetiştirilmesi de imkânsız gibidir. Iklimin ayni tesirleri bir kısım mahsuller üzerinde daha çok müessir olmaktadır. Pamuk, pirinç, susam, Nohut, Mercimek, kuru sebzeler, Romanya pazarlarında daima kolaylıkla satılabilen mallardır. Bazı taze ziraat mahsullerile çiçeklerin istihsal masrafları azaltılacak olursa bunların 18-24 saat içinde Bükreşe kadar kolaylıkla göönderilmesi mümkün olabilecektir. Bu maddelerin Romanyaya ihracı suretile Bulgaristan, Italya ve Fransanın baş mahsullerini alan şimal memleketleri gibi bizde daimî bir müşteri bulmuş olacağız,

Ikinci sebep, Türk mahsullerinin iklim ve toprak itibarile nefis olarak yetişmesidir. Hakikatte de mahsullerimizin mütenevvi nisbeti mükemmel bir dereceye varmamış olmakla beraber en iyi ve makbul kaliteleri kazanması iklim ve toprakların bereketli tesirlerinden ileri gelmektedir. Eğer başlanılmış olan ziraat şartları ve nevilerin ıslahı işi başarılacak olursa dünyanın en yüksek randımanlı ve en makbul kaliteli mahsulünü yetiştirmemiz mümkün olacaktır. Bu inkişaf bilhassa Romanya gibi daha uzak şimal memleketlerine bile yaş ziraat mahsullerimizin ihracını kolaylaştıracaktır.

Zahire Satışları

Dün zahire borsası satışları, gevşek ve iştihasız geçmiştir. Piyasaya on bir vagon zahire gelmiş ve pek azı satılmıştır. Yumuşak ve sert buğdaylarda fiyat değişmemiştir. Yalnız evvelki gün yükselmiş olan arpalarda yükselme nisbeti sabit kalmıştır. Arpa fiyatı 4,10-4.12 kuruştur. Çavdarlar 4.35 5 kuruşa satılmaktadır.

Türk Parasını Koruma Kararnamesi

[Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki 12 sayılı kararnamenin neşrine devam ediyoruz:]

Madenî ecnebi paraların ithalî ve alım satımı serbestitr. Ancak bunların memleketten ihracı kambiyo mürakabe mercilerinin müsaadesine bağlıdır.

Seyyah acentalarının vaziyeti

Madde 3 — Bankaların tâbi bulunduğu şerait dairesinde gişelerinde yalnız ecnebi seyyahlarından kambiyo ve ecnebi nukudu alımı muamelesini yapmak isteyen Vagon Li vesaire gibi seyyah acentaları bir beyan name ile kambiyo mürakabe mercilerine müracaat ederek mezuniyet almakla mükelleftirler. Bu muameleyi yapmıya mezun kılınan müesseseler müşterilerinden aldıkları kambiyo ve ecnebi nukudunun nev'i ve mikdarını ve satanın isim ve adresini ve tabiiyetini mübeyyin bir listeyi on beş günde bir kambiyo mürakabe mercilerine vermiye ve bir gün zarfında aldıkları ecnebi nukudunu, bankaların kapalı olduğu günler müstesna olmak üzere 24 saat zarfında bankalara satmıya ve satış pusulalarını kambiyo mürakabe mercilerine ibraz eylemiye mecburdurlar. Bu müesseseler tarafından satın alınan çekler ecnebi memleketlere ait bilet satış hasılatından tenzil edilerek kambiyo mürakabe mercilerinin müsaadesile aynen ihraç olunabilir.

Madde 4 — Türkiyeye gelen seyyah vapurlarından kambiyo ve ecnebi nukudu alım muamelesini ifaya Cümhuriyet Merkez Bankası veya bu bankanın tensip edeceği diğer bankalar mezundur.

Madde 5 — Borsa bulunan mahallerdeki bankalar gişelerinde yapılacak kambiyo alım ve satım fiatları, mikyas olarak kabul edilmiş olan dövizlerin o andaki borsa fiatlarına nazaran Türk lirası tutarının nihayet binde ikisini tecavüz edemez.

Borsa olmıyan yerlerde bu fark binde üçü tecavüz edemez.

Madde 6 — Bankaların Maliye Vekâletinin mezuniyeti lâhik olmadıkça ecnebi kambiyosunu ve nukudunu karşılık tutarak Türk lirası olarak avans vermeleri memnundur.

Döviz olarak sermaye

Madde 7 — Türkiyede iş yapmak istiyen hariçte müesses ecnebi şirketler yapacakları işin istilzam ettiği sermayeyi hariçten döviz olarak getirmiye mecburdurlar. Girdikleri iş icabı hariçten sermaye getiren inşaat şirketleri ve müteahhitler bu işlerin ifası esnasında hariçten doğrudan doğruya veya bilvasıta getirip sarfetmiye mecbur oldukları dövizleri Türkiyede hangi bankaya sattıklarını, sorulduğu takdirde, isbat edici vesaiki hazır bulundurmaya mecburdurlar. (Arkası var)

Borsamızda Dünkü Muameleler

Dün borsadaki satışlarda Unitürk 18,65 lirada açılmış ve ayni fiyatta kapanmıştır. Ikinci ve üçüncü tertip Unitürkler 18,55 liradır. Anadolu tahvil ve mümessillerinde, hisselerde, millî tahvillerde hiçbir değişiklik olmamıştır. Aslan çimentosu 9.95 liradır. Merkez bankası bir sterline 625-628 kuruş fiyat tespit etmiştir. Londra borsasında bir sterlin 147,37, dolar ise 5,0004 tür.

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

Soğuk Dalgası

Radyoda her akşam aradığımız kısa dalgalar, orta dalgalar ve uzun dalgalar yetişmiyormuş gibi, şimdi başımıza bir de soğuk dalgası çıktı. Gazetelerde okumuşsunuzdur, Avrupa memleketlerinin üzerinde bir soğuk dalgası dolaşıyormuş.

Soğuk dalgasını biz Istanbulda ötedenberi biliriz. Zorlu kış mevsimlerinde kasırga estiği vakit soğuk ta çok şiddetli olur. Fakat biz Istanbuldaki soğuk dalgasının Balkan dağlarından Karadenize indiğini ve oradan bizim Boğaziçine girdiğini sanırdık. Kitaplar da Istanbuldaki kasırgaları ve onların neticeleri olan soğuk dalgalarını böylece gösterirlerdi.

Halbuki Iskandinavyalı hava âlimleri soğuk dalgası işinin bu kadar basit olmadığını bize öğretiyorlar. Onların dediklerine göre soğuk dalgasını yapan kasırgalar değil, kasırgaları yapan soğuk dalgasıdır. Soğuk dalgası Kutuptan gelen soğuk havanın cenuptan gelen sıcak havadan üstün çıkarak onu kaplamasından ileri gelirmiş. Sıcak hava soğuk hava tabakasının içerisinde kalarak bütün hava kitlesini oynattığından kasırga hâsıl olurmuş...

Hava işlerinde söz söylemiye salâhiyetim olsaydı, bizim memleket cenuptan gelecek sıcak havaya karşı Toros dağlariyle kapalı olduğu için Istanbulda çıkan kasırgalar hakkında böyle soğuk hava ile sıcak hava çarpışmasının kabul edilemiyeceğini söylerdim. Ama, onlar da sıcak hava Akdenizden dolaşarak Çanakkale Boğazından Istanbula gelir de yine orada Kutuptan gelen soğuk hava ile çarpışır, diye cevap verebilirlerdi...

Onun için soğuk dalga nazariyesinin, hava ilmi bakımından, münakaşasını mütehassıslarına bırakarak şimdilik soğuk dalganın insanlar üzerine tesirini söyliyeceğim.

Bir kere, soğuk dalgası sadece fazla, şiddetli bir soğuk demek değildir. Soğuk dalgasının kasırga ile birlikte gelmesi havadaki elektrikte de bir değişiklik olduğunu gösterir. Havada elektriğin değişmesi deyince de, onun kötülüklerini biliriz. Bayağı soğuk hava, nekadar soğuk olursa olsun, elektriği azdır. Insana dokunmaz. Halbuki soğuk dalgası havanın elektriğini karıştırır, radyoda en güzel sesleri bozan parazitler gibi bir takım karışıklıklar hâsıl eder.

Radyo ile soğuk hava arasındaki benzeyiş yalnız bu kadar değildir. Kısa dalgalarla çalışan kuvvetli radyo merkezlerine yakın bulunan adamlarda başağrısı, kırıklık, bazılarında ateş ve ziyade halsizlik olduğuna çok dikkat edilmiştir. Hava değişikliklerinden çok müteessir olan ve işin aslını bilemediğimiz için sadece sinirli dediğimiz kimselerde de, kar yağmadan, hattâ kasırga çıkmadan önce halsizlik, başağrısı, kırıklık olduğunu bilirsiniz.

Soğuk dalgası insanda boğaz ağrısı yapar, romatizma sancılarını uyandırır, göğüs hastalıkları getirir. Kanın kimyasını bile değiştirir: Kanda normal nisbetindeki şekerle birlikte potasyom ve kolesterin artar, buna karşılık tuzla, fosfat azalır.

Soğuk dalgasından en ziyade müteesir olanlar çocuklardır, yazın sıcak dalgasından en ziyade müteesir olanlar yine onlar olduğu gibi. Bundan dolayı soğuk dalgasının bizi korkuttuğu şu günlerde çocuklara dikkat her vakitkinden ziyade lüzumludur. Soğuk dalgasının havada hâsıl ettiği parazitlere karşı ne yapılacağını şimdilik bilen yoksa da. oda içerisindeki sıcak havanın parazit tesirine karşı geleceği tahmin olunmaktadır. Nitekim yazın sıcak dalgalarından müteessir olan çocuklar için de ancak oda içerisindeki havanın soğutulması tavsiye edilir. Havadaki elektrik işleri daha iyi anlaşılıncıya kadar....

BORSA

8—1—938

PARALAR

Dolar	123,—	126,—
Frank	80,—	88,—
Liret	99,—	106,—
Belçika Fr.	80.—	84.—
Drahmi	18,—	22,—
Isviçre Fr.	570.—	580.—
Leva	20.—	23.—
Florin	65.—	70.—
Kron Çek	78.—	82.—
Silin Avusturya	21.—	23.—
Mark	26.—	29.50
Zloti	20.—	22.—
Pengo	21.—	25.—
Ley	12.—	14.—
Dinar	48.—	52.—
Kron Isveç	30.—	32.—
Sterlin	625.—	630.—
Altın	1075,—	1077,—
Banknot	273,—	274,—

ÇEKLER

	Acılış	Kapanış
Paris	23,4775	23,505
Nevyork	0,7966	0,795
Milano	15,1394	15,1575
Brüksel	4,6950	4,70
Atina	87,0916	87,1958
Cenevre	3,4413	3,4457
Sofya	63,7450	63,8123
Amsterdam	1,4312	1,4323
Prag	22,7092	22,7363
Viyana	4,2120	4,2170
Madrit	13,705	13,7215
Berlin	1,9775	1,98
Varşova	4,1925	4,1975
Budapeşte	4,0040	4,0087
Bükreş	106,295	106,4220
Belgrat	34,3825	34,4236
Yokohama	2,7375	2,7410
Stokholm	3,0914	3,0950
Londra	627,50	626,75
Moskova	23,68	23,65

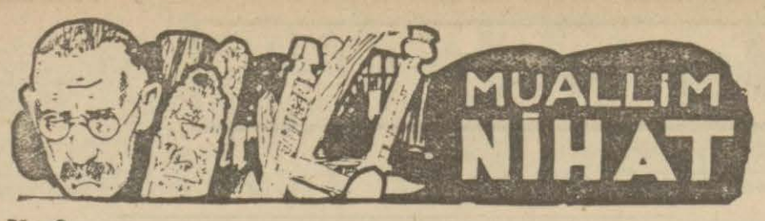

No. 8

Timarhanede Akıllıca Aylar

Darülâcezenin gösterdiği beş aylık şefkat ve himaye sayesinde sıhhatim tamamen yerine gelmişti. Çalışacak bir haldeydim. Çalışmasına çalışacağım, fakat ne iş tutacağım? Kimden iş istiyebileceğim? Hayatta öyle günler oluyor ki elin ayıkları bile iş bulamıyor, benim gibi elin ayyaşına kim iş verir? Dinle! Anladın değil mi?

Eminönü kaymakamı Bay Raif aklıma geldi. Bay Raif talebemdendi. Gittim. Bir iş bulmasını rica ettim. Iyi karşıladı. Kendi çevresinde hemen bir iş bulamadığı için beni Üsküdar kaymakamı Bay İzzettine tavsiye etti. Bay İzzettin beni Üsküdar temizlik işleri amele kadrosuna yazdı ve daktilolukla temizlik memurluğuna yolladı.

Buradan pek memnundum diyemem, bununla beraber kavuştuğum insanî himayeyi de bir zaman unutamam.

Bir gün, hani bir kadehten bir şey çıkmaz canım, üçü karar dördü zarar tekerlemesiyle bir tek yu varlayıverdim. Bu yuvarlayıvermenin öteki mânası da yuvarlanıvermektir. Yine böyle bir uçurumun kenarında sallanırken arkadaşlarımdan biri bana bir kurtuluş yolu gösterdi, dedi ki:

— Niçin Mazhar Osman Beye müracaat etmiyorsun. Git, rica et. Hastanede bir hizmet versin. Hem daha rahat yaşarsın, hem gıda işi yoluna girer. Devamlı, sıhhî bir kontrol altında yaşarsın.

Muvafık gördüm. Mazhar Osman Beyi kabinesinde ziyaret ettim. Hali anlattım. Kabul etti:

— Fakat, dedi. Birkaç ay parasız çalışacaksın, ondan sonra aylık vereceğim.

Teşekkür ettim. Niçin çalışmayım? Hastane her ihtiyacımı temin ettikten sonra 14 lira tekaüt aylığım da bana kalıyordu.

Ertesi gün işe başladım.

Kalemde daktiloluk ve yazı işlerine yardım ediyordum.

Öğleden sonra kalem işleri hemen hemen hiçe iniyordu.

Müdür muavini doktor Bay Cevat Zekâi Usküdar Ravzai Terakki mektebinden talebemdi. Bir gün rica etti:

— Hocam, dedi. Öğleden sonra iş kalmıyor, canım sıkılıyor. Bu boş saatlerde 19 uncu servisteki çocuklarla meşgul olur musun?

Bu serviste çoğu velâdî malûliyetle doğan zavallı çocuklar vardı. Derhal kabul ettim. Marangoza bir kara tahta ısmarlattım. Yıllarca aklı başındakilerle uğraşmıştım. Şimdi bazısı zır deli morkerraki bazısı da beş parmağını sayamıyacak derecede malûl biçarelerle uğraşacak, onlara okuyup yazma öğretmiye çalışacaktım.

Iş bununla kalmadı. Hastabakıcıların çoğu okuma yazma bilmiyordu. Onların da feyzi üstadanemden.. Dinle! Anlıyorsun değil mi? istifade etmeleri rica olundu. Bir:

— Hayhay! da buna bastırdım. Konferans salonunda dersaneyi kurduk. Servislerin boş kalmaması için nöbetleme usulünce bir program hazırladık. Yaradana sığınıp bu işe de paçaları sıvadık. Sabah sekizden ikiye kadar kalemde.. İki de çamaşırhanenin düdüğünü öttürdüm mü hastabakıcılar parti parti alfaye!

Ikiden dört buçuğa kadar ilim ve irfan dağıtacağım diye kan terlere batmak.. Yüz on kişi bu, dile kolay. Zavallı çocukları hesaba katmazsak, ötekilerin çoğu zeki insanlardı, çabuk öğreniyorlardı.

Hastanede işe başladığım gün denberi dört ay geçmişti. Benim aylık işim her ay başında, gelecek ayın sonuna bırakılıyordu. Pek aldırış etmiyordum. Çünkü rahatım, meşguliyetim iyi idi. Tekaüt aylığım hem çocukların harçlığına hem benim tütünüme bol bol yetişiyordu.

Sekiz ay oldu. Ses yok.

Benden iki üç ay sonra gelenlere aylık verilmişti. Zarar yok. Biraz daha geçsin. Hazır rakısızlığa da alışır gibi olmuştum. Bu sırada gazeteler bir havadis verdiler. Bizim tekaüt maaşlarımın ikramiyeye çevrilmesi kanunu Meclisten çıkmak üzere imiş. Dedim ya şu insanlar bir acayip nesnelerdir. Hemen insanlıkları kabarı kabarıverir. Bende de bir telâştır başladı. Acaba ne miktar ikramiye verecekler!? Vaziyetim nice olacak!?

Derken 2097 numaralı kanun çıktı. Resmî hizmeti yirmi yıldan aşağı olanların tekaüt maaşları ikramiyeye çevrilir.

Benim talim hayatımın çoğu hususî mekteplerde geçmişti: Üsküdarda Miratülfeyz, Ravzai Terakki, Ittihat ve Terakki Nümune mektebi, Fiyuzatı Osmaniye, Karabetyan Idadisi, Kuzguncukta Alyans Izraelit, İzmirde Italyan Lisesi, Bünyamin Naum mektebi vesaire gibi...

Hemen Maarif Vekâleti Sicil Müdürlüğüne bir mektup uçurup vaziyetimin izahını rica ettim. Gelen cevapta her hizmet senesine mukabil son hizmetimde aldığım maaşın bir tanesi verileceği bildiriliyordu.

Eh! Bu pek te hoş görülmiyecek bir yekûn olmıyacaktı. Maarif Müdürlüğüne gittim:

— Yahu! Arkadaşlar! Dedim. Hesap edin, bizim ikramiye ne tutuyor bakalım?

Bilhesap velkitap; dokuz yüz ile bin lira arası tutacağını söylediler. Eyvallah! Diyerek çıktım. Kanunun resmî Ceride ile neşrinden sonra bizim tekaüt maaşları vaklarımı sallandırdı. Öyle ya, adama hem ikramiye hem aylık vermezler ya. Haklı şeye ne denir. Nasıl olsa ikramiye alacak değil miyim, varsınlar kessinler. Yalnız ne vakit verilecek?

Sicil Müdürlüğüne bir mektup daha uçurdum. Allah fakir köylüyü memnun etmek için önce eşeğini kaybettirir, sonra da buldururmuş. Biz aylığı kaybettik amma ikramiyeyi bulamadık. Gelen cevap bütün ümitleri suya düşürdü, beni de şapa oturttu: (Muhasebi Hususiye bankası yeni teşekkül etmek üzere olduğundan ikramiye için biraz daha sabretmekliğim) icap ettiği bildirildi.

Bu zamanın uzunluğu kısalığı nekadardı? Bunu bilen yoktu. Muhasebei Hususiye bankası teşekkül etti mi, etmedi mi? Hâlâ onu da bilmiyorum. Şu sebep bu sebep.. ne olursa olsun, en büyük sebep benim kendi bahtı karalığımda. Anlıyorsun değil mi? Dinle!

Hastaneye gireli on buçuk ay olmuştu.

Göğsümü gere gere aylık istemiye yüzde yüz hak kazanmıştım.

Bir gün önümü ilikledim. Boynumu büktüm. Sertabibin huzurunda elpençe divan durdum. Sesime bir tatlılık vermiye çalışarak tekaüt maaşımızın uğradığı hazin âkıbeti anlattıktan sonra müesseseye gireli on buçuk ay olduğunu her ay vadedildiği halde henüz aylık verilmediğini, kalemde sınıfta naçizane çalıştığımızı arzettik.

Hastanede hizmetinin ne olduğunu bir türlü anlıyamadığımız bir âşık Ismail vardı, o da sertabibin yanında idi. Her nedense bu âşıkı günahım kadar sevememiştim. Bay sertabip benim bu pek haklı, pek makul sandığım dileğime şu cevabı verdi:

— Vallah azizim, bana Sıhhiye Müdürlüğünden: Sen kalemi amelimandalarla doldurmuşsun! Diyorlar. Ben de ne yapacağımı şaşırdım. Hem siz bana fahrî çalışacağınızı söylemiştiniz değil mi?

Oda döndü, döndü de başıma yıkıldı. Yüzümün bembeyaz kesildiğini hissettim. Dudaklarımı ısırarak:

— Pekâlâ, sizi rahatsız ettim efendim.

Diyerek çıktım. Bu cevap bana o kadar dokunmuştu ki ertesi gün kimseye bir Allahaısmarladık bile demeden hastaneyi terkettim. Istasyona gelirken gözlerim dolup dolup boşalıyordu. Bu da geçer yahu! Dinle! Anladın değil mi?

(Arkası var)

TOPLANTILAR • DAVETLER •

HAFTA IÇINDE:

* Etibba odası kongresi, yarın saat 18,30 da toplanacaktır:

* Eminönü halkevi ar şubesinin salon orkestrası yarın saat 20 de halkevi binasında ilk konserini verecektir,

* Üniversite tarih doçenti Cavit, salı günü Eminönü halkevinde (Kuruluşundan Türk Fethine kadar İstanbul) mevzulu bir konferans verecektir,

* Profesör Tevfik Ali, salı günü saat 18,30 da Beyoğlu halkevinde "Ormanlarımız,, mevzulu bir konferans verecektir,

* Çocuk Esirgeme kurumu Kütüphanesi menfaatine 18 kânunusanide Fransız tiyatrosunda bir müsamere verilecektir, Müsamerede Çocuk oyunları oynanacak, konser verilecektir: Ayrıca sanatkâr Naşit, ve Şehir tiyatrosu artistleri tarafından birer komedi temsil edilecektir:

Askerlik işleri

TÜTÜN IKRAMIYELERI

Üsküdar askerlik şubesinden:

Üsküdar As, Ş. mukayyet ve derece üzerinden harp malûlü subay ve erat ile elyevm Üsküdar emvalinden maaş almakta olan ve on seneliklerini alarak hazine ile alâkaları kesilmiş bulunan şehit eytamının 938 yılı tütün beiye ikramiyelerinin tesbiti ne başlanmıştır,

Malûl subay ve eratın maaşı resmî senet ve raporlarile şehit eytamından maaş almakta olanların resmi maaş senedi ve hüviyet cüzdanlarını ve on seneliklerini almış olanların da yedindeki vesaik ve hüviyet cüzdanları ile birlikte yoklamalarını yaptırmak üzere şubeye müracaatları,

BULMACA

DÜNKU BULMACAMIZIN HALLI:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	T	E	L	V	İ	S	■	D	U	L
2	A	L	■	A	P	İ	K	O	■	A
3	K	A	İ	N	■	N	A	■	K	■
4	R	■	S	■	D	A	V	A	R	■
5	İ	■	■	K	A	M	A	R	A	■
6	R	E	Y	■	V	E	K	İ	L	■
7	■	T	A	V	U	K	■	F	■	T
8	E	R	■	A	T	İ	M	A	N	E
9	L	A	■	İ	■	■	İ	N	E	K
	■	F	İ	T	İ	L	İ	E	M	E

BUGUNKU BULMACA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

● SOLDAN SAGA;

1 — Saz çalan — Eser
2 — Yemiş — Gaye
3 — Kabul etmemek
4 — Titremek
5 — Yakalama
6 — Sorgu — Hararet
7 — Terazi (arapça)
8 — Kıt — Bol
9 — Emir sigası — İlgili
10 — Taharri etmek

● YUKARDAN AŞAGI:

1 — Sefil halde yaşamak
2 — Kıt — Erkek
3 — Zevzek— Üstünde yemek yenen şey
4 — Emir sigası — Dar
5 — Utanmaz — Gıda
6 — Zarf edatı — Takat
7 — Emir sigası — Hâlâ — Havâ
8 — Dişinin zıttı — Bir nevi çimen
9 — Beraber — Geminin yolu
10 — Demiryolu katarı

Radyo

Bugünkü program:

ISTANBUL RADYOSU

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12.50 Havdis, 13,05 Violonist, Prf. Liko Amar tarafından konser: Piyanoda Bayan Sabo: 1 — Sonate (Sol majör) Korelli, 2 — Sonate (re majör) Lökler, 14,00 Son,

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18.30 Plâkla dans musikisi, 19 00 Saiye: Piyano ve keman refakatile, 19,30 Konferans, Prf. Salih Murat (Radyo dersleri.), 20,00 Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Hava raporu, 20,33 Ömer Riza tarafından arapça söylev, 20.45 Bay Muzaffer İlkar ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı), 21,15 Viyolon solo konser Orhan Borar, piyanoda Valantin,

1 — Viyeniyavski: Obertass, 2 — Çakovski: Canzonette, 3 — Vonti: Çardaş 21,45 Orkestra: 1 — Mendelssohn: Hebriden uvertür, 2 — Leoncavallo: Palliacci fantezi, 22,15 Ajans haberleri, 22.30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 22,50 Son haberler, ve ertesi günün programı, 23.00 Son,

ANKARA RADYOSU

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12.30—12,50 Muhtelif plâk neşriyatı, 12,50—13,15 Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları, 13,15—13,30 Dahili ve harici haberler,

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18,30—18,35 Plâk neşriyatı, 18.35—19.00 Çocuklara masal. Nurettin Artam 19,00—19,30 Türk musikisi ve halk şarkıları. (Servet Adnan ve arkadaşları), 19,30—19,45 Saat ayarı ve arapça neşriyat, 19,45—20.15 Türk musikisi ve halk sarkıları (M. Karmdaş ve arkadaşları), 20,15—20.30 Edebî konuşma: Behçet Kemal Çağlar, 20,30—21,00 Viyolonsel solo: Edip Sezen, Piyanoda Marsel Bi Matthios Georg Monn Konserto, 21.00—21,15 Ajans haberleri, 21.15—21.55 Stüdyo salon orkestrası, 1 — Lalo: Oh Kanje dors, 2 — Poget: Menuet Royal, 3 — Strauss, Reve de Printemps, 4 — Puccini, La Tosca, 5 — Mozart: Ascanio in Alba. 21.55—22,00 Yarmki program ve Istiklâl Marşı:

Romanya ve Küçük itilâf

(Başı 5 incide)

goslavyayı yerinde tutacak kuvvetleri memlekette bıraktıktan sonra, mütebaki kuvvetlerile gerek alp geçitlerini zorlamak ve gerek sahil mıntakasından Tulona sarkmak ve yahut birkaç kolordusunu Avusturya üzerinden Alman ordusunun yardımına yollamak suretile harbe müdahalesi tabiîdir. Böyle bir harpo artık mevzii kalamaz ve genişlemiye büyük bir istidat gösterir.

İlk neticenin Çekoslovakyanın Almanlar tarafından istilâsı olacağını yukarıda gösterdik. Fakat Almanyanın garp hudutlarında bırakacağı bir milyonluk bir kuvvetle Italyanın Fransaya tahsis edeceği ordusunun üçte ikisi, ki, ceman 3 milyon asker le 2000, 3000 tayyare, Fransanın takriben buna muadil askerî kuvvetleri aleyhinde seri bir netice el de edemiyeceğinden Fransa, Almanya ve Italya arasında harp uzıyacaktır. O halde Almanyanın Çekoslovakyada işi biten ordusunu derhal Fransa hududuna yollıyacağı hatıra gelir!. Fakat, o zaman Lehistan ile Romanya kuvvetlerini kim tutacaktır? Keza Rusya ile Ingiltere ilânihaye duracaklar mıdır?

Görülüyor ki, böyle bir harple Roma - Berlin mihverinin galip çıkması muhakkak değildir; ve bilâkis neticede çok fena bir vaziyete düşebilir. Farzımuhal, Romanya, Almanya tarafını iltizam ederek Avusturya ve Macaristan ile birlikte Lehistanı bitaraf ıkta devama mecbur ederse bundan acaba ne kazanacaktır? Ve her şeye rağmen Rusya harekete gelirse Romanyanın hali ne olacaktır?

Görülüyor ki, böyle bir harbin neticesi herkes için meşküktür ve yüzde yüz kazanç ihtimali olmadıkça hiçbir taraf harp mesuliyetini üzerine alamıyacaktır. Hülâsa 1938 de büyük bir Avrupa harbinin olmayışını Almanyanın henüz hazır olmadığına borçluyuz. Zaten Ingilterenin bütün siyasî faaliyeti, askerî, hazırlıklarını tamamlamak üzere kendisine lâzım olan zamanı kazanmıya matuftur. Roma - Berlin mihverinin Uzak Şark müttefiki de henüz Çinde meşguldür. Ispanya işinin de bitmesi lâzımdır. Onun için küçük itilâfın gevşemesine rağmen bu sene bir harp beklemiyoruz. Fakat, dünyanın bütün ufukları çok kesif ve kara bulutlarla yüklüdür. Müthiş fırtına ergeç kopacak ve insaniyet için bir afet olacaktır.

İzmirde Evlenenler Çoğalıyor

İzmir, (TAN) — 937 yılında İzmirde 1193 çiftin nikâhları kıyılmıştır. 936 da ise 1005 çift evlenmişti. Bu rakamlar, son yılda evlenenlerin yüzde 18 nisbetinde arttığını gösteriyor.

BAŞMAKALEDEN MABAAT

Devlet Ziraat İşletmeleri

(Başı 1 incide)

Şimdiye kadar canlı tecrübelerden geçen prensipler yeni kurumun çalışma tarzında ayni ile tatbik edilmiştir. Kurumun malleri devlet malî hükmüne tâbi olmakla beraber işleyiş tarzı tamamile ticarîdir. Kurum serbest faaliyet ve inkişafa mâni olabilecek ve ölü bir kırtasiyecilik yaratacak her türlü kanun, kayıt ve usullerden müstesna tutulmuştur. Lüzum görürse, millî bankaların yaptığı gibi, muhtelif teşebbüsleri kendine tâbi ikinci derecede kurumlarla idare edecektir.

Devletin bu yoldaki teşkilâtla ziraî istihsal sahasına girmesi, ziraatteki hususî teşebbüs ve çalışmaların himayesine karşı gösterilen alâka ve hassasiyete kat'iyyen aykırı değildir.

Aksine olarak bu suretle çiftçiler kendi muhitlerinde canlı örnek ve tecrübeler görecekler ve maliyet masrafını dünya piyasasile rekabet kabul eder bir seviyeye indirmiye ait emellerinde canlı bir istinat noktası bulacaklardır.

Bundan başka yeni kurum, Türkiyede ziraî sanayiin temelini kuracaktır ki, bu nevi sanayiden bazılarının hususî teşebbüslerle iyi bir surette başarılamıyacağını tecrübe göstermiştir. Hele memleketin şark kısımları ziraî sanayiin ve bunun ait kolaylıkların inkişafından pek çok istifade edecektir.

Yeni hazırlanan kurum, Türk ziraî istihsallerini iptidaî şekilden uzaklaştırmıya ve harici âlemle normal yarışa, kudretli bir seviyeye yaklaştırmıya doğru ilk büyük adımdır. Kuruma muvaffakıyet dilemek ve bu teşebbüse faydalı olmıya çalışmak her vatandaş için milli bir vazifedir.

Ahmet Emin YALMAN

İlk ve Orta Tedrisat Muallimleri İçin Yeni Hükümler

Ankara, 8 (Tan muhabirinden) — Ilk ve orta tedrisat muallimlerinin terfi ve tecziyeleri hakkında bütçe encümeninin tetkik etmekte olduğu lâyiha yakında umumî heyete alınacaktır. Bu lâyihaya göre, muallimlerin terfi ve tecziyesi hakkındaki kanuna iki fıkra ilâve edilmektedir. Fıkranın biri şudur:

"Muallimlerden liseyi veya öğretmen okulunu veya lise derecesinde bir okulu bitirdikten sonra kendi sahalarında yüksek bir tahsil yapmış olanlar hakkında bu kanunun birinci maddesi tatbik olunur.,,

Diğer fıkra şudur:

"Orta öğretim müesseselerinde resim, beden terbiyesi, müzik, dikiş biçki dersi vermekte olan öğretmenlerin üzerlerindeki ders ve müzakere saatleri sayısı muayyen hadden az ise, kültür bakanlığı bu öğretmenlere mütebaki ders saatlerini münasip görecekleri yerlerde ihtisasları dahilinde ki derslere tahsis etmiye mecbur tutabilir.,,

Gayrimübadil Bonoları

Gayrimübadil bonoları, dün bir miktar düşmüştür. 25 liraya kadar yükselen bonolar, 22 23 lira arasında alınıp satılmıştır. Fiyatların, bu gayritabiî yükselişinden, kurtularak tabiî hadde ineceği anlaşılıyor.

RESİMLİ ZABITA ROMANI: 7

Her Evde Bulunması Lâzım Olan Eser

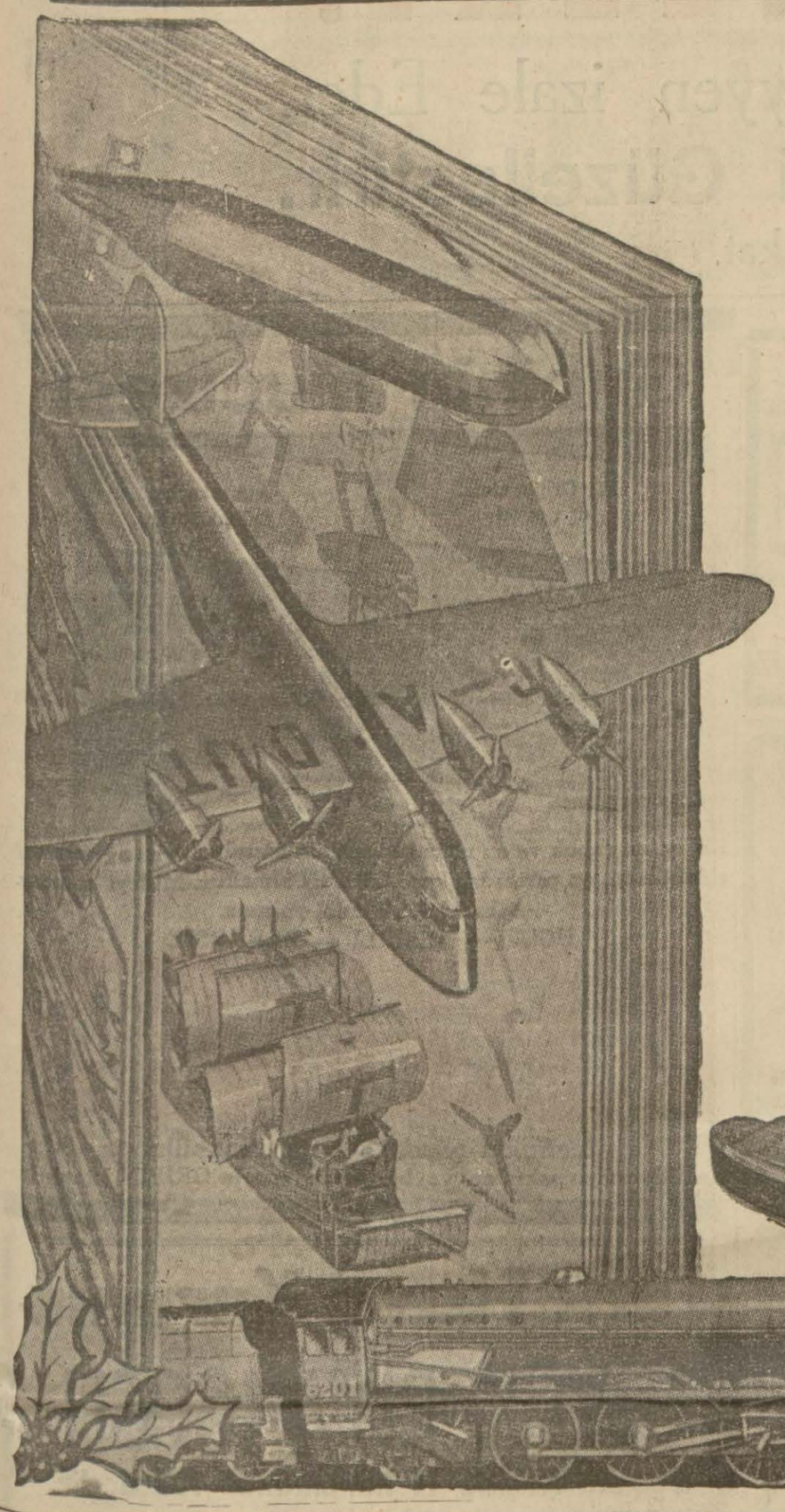

Yeni
Çocuk Ansiklopedisi

Salih Murat Faik Sabri M. Zekeriya

Çocuğunuza birçok kitap alacağınıza bir tane alınız. Bütün o kitapların yerini doldursun. Ve çocuğunuz için bütün hayat müddetince ona verebileceğiniz en kıymetli hediye yerine geçsin. Bu kitap

Çocuk Ansiklopedisi

dir. Çünkü bu eser çocuğun mektep içinde ve mektep dışında okuyabileceği, her vakit müracaat edebileceği, bir kütüphanedir.

Çocuk Ansiklopedisi yalnız çocukların değil, büyüklerin, bilhassa muallimlerin de şiddetle muhtaç olduğu bir eserdir. Çünkü bütün bilgileri resimlerle, grafiklerle anlatan biricik eserdir. Hele derslerini hayat bilgisine uygun şekilde tertibe mecbur olan ilkmektep hocaları için en iyi rehberdir.

Evinde Çocuk Ansiklopedisini bulundurmak bir kütüphaneye sahip olmak demektir.

Yeni Çocuk Ansiklopedisi

Tam eser iki ciltlirr. Iki cildi de hazırdır.

Elimizde mahdut mik tarda tam takım vardır.

Tam takımın fiyatı 7 liradır.

Eksik cüzleri olanlar eksiklerini ucuz fiyatla idarehanemizden temin e debilirler.

Çocuk Ansiklopedisi 2 büyük ciltten ibarettir. Ciltleri sureti mahsusada müessesemiz tarafından yaptırılmıştır. Tam takımın fiyatı 7 liradır. Muallim ve talebeye hususî fiyat ve kolaylıklarımız vardır. Ansiklopedi hakkında bir fikir sahibi olmak istiyorsanız, sağ köşedeki kuponu doldurup idarehanemize gönderiniz. Namınıza broşürümüz bedava gönderilir.

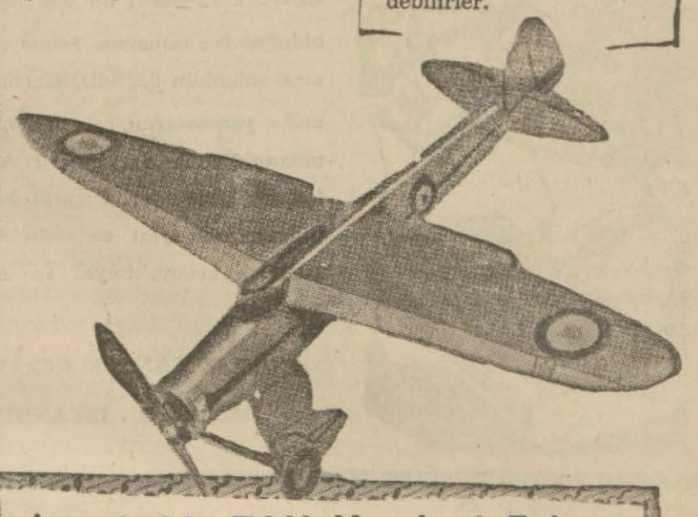

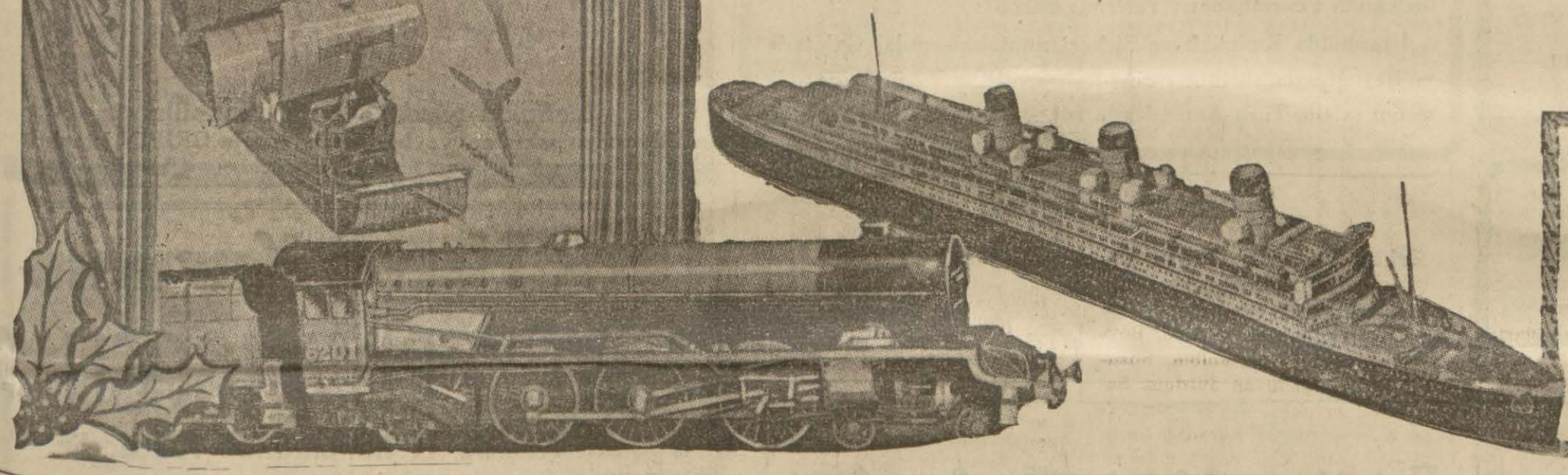

İstanbulda TAN Neşriyat Evine

TAN müessesesi tarafından neşredilen Çocuk Ansiklopedisine ait broşürden bir tane göndermenizi ve muallim ve talebeye ait şartlarımızı bildirmenizi rica ederim.

İsim: . . . . . .

Adres: . . . . . .

Maliye Vekâletinden:

Eski bronz beş kuruşluklarla yüz paralıklar ve nikel kırk paralıklar 1—1—938 tarihinden itibaren bir sene nihayetinde yani 1—1—939 tarihinde tamamen tedavülden kaldırılacaktır.

Keyfiyet 2257 numaralı kanunun sekizinci maddesi mucibince ilân olunur. (8620)

1938 Modeli

KAMYONET

ikibin kilo yükü, otuz iki para masrafla bir kilometreye taşır.

MERCEDES - BENZ;

Taksim Bahçesi karşısı

Aşkın Temizi

Aka Gündüzün yepyeni romanı

TAN Gazetesinde "Adsız Roman,, adı ilé tefrika edildikten sonra kitap halinde çıkmıştır.

Bir lira mukabilinde Kanaat Kütüphanesinde satılmaktadır

SİLKO

ile ovalayiniz ağrılarınız geçer

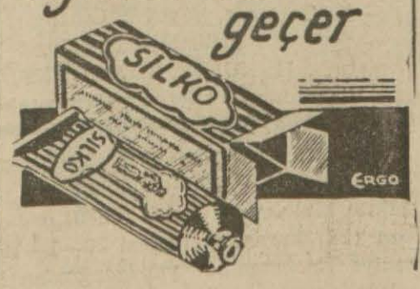

Yakında hareket edecek olan

EDUARDO BİANCO

ve meşhur ARJANTİN ORKESTRASINI

Bu akşam yeni repertuvarile

Park Otelinde

gidip dinleyiniz. Bugün 17,30 da MATİNE DANSANT

ADEMİ İKTİDAR

ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri. Her eczanede arayınız

(Posta kutusu) 1255 Hormobin Galata İstanbul

VIROZA

PATI

Kan çıbanları, el ve ayak parmaklarının arasındaki kaşıntılar, dolama, meme iltihabı ve çatlakları, flegmonlar, yanıklar, tıraş yaraları, rgenlikler, koltuk altı çıbanları.

Tedavisini en erken ve en emin bir surette temin eder.

Sark spenciyari laboratuvarı T. A. S.

Kartal Malmüdürlüğünden:

D. N.	Mevkii ve sokağı	N.	Cinsi mikdarı	Muhammen krymeti
221	Maltepe Manastır çıkmazı	5	Kârgir Ahır	150
221	Maltepe Manastır çıkmazı	7	Kârgir Ahır	150
221	Maltepe Manastır çıkmazı	9	Kârgir Ahır	150
221	Maltepe Manastır çıkmazı	11	Kârgir Ahır	200
210	Maltepe Çarşı meydanı	11	Kârgir dükkân	600
230	Maltepe Yalı C.	13/109	Arsa 72 M2	72
230	Maltepe Yalı C.	48/178	Arsa 38 M2	40
118	Pendik Yeldeğirmeni	35	Tarla 7352	400
214	Pendik Yasemin sokak	17	Ahşap dükkân	150
231	Pendik Rasih sokak	51	Arşap Oda	150
191	Kartal vapur iskelesi	532/5	Gazino arsası 149 M2	100
136	Kartal Orta sokak	546/34	Arsa 57 M2	60
34	KartalMişeli ayazma 63 hisse de 47 hisseli dolaplı bostan		5294 M.	300
235	Kartal Çarşı caddesi	bilâ	Arsa 40 M2	50
234	Kartal Çinar caddesi:		Kârgir furun	200
215	Kartal Çinar caddesi	9	Kârgir Dükkân	150
233	Kurna köyü	39	Değirmen yeri 287 M2	20
236	Samandıra	99/2	Değirmen yeri 115 M2	20

Yukarıda yazılı emlâk ve arazinin hizalarında gösterilen kıymetlerle 8.1.938 Pazartesi günü saat 14 de satılacaktır.

İsteklilerin % 7,5 pey akçelerini vaktinde Malsandığına yatırarak Kartal Malmüdürlüğünde teşekkül eden satış komisyonuna müracaatları ilân olunur. (101)

AŞİPİN ALAN·YATAĞA·DÜŞMEZ

PROFİLÂKSİN

Belsoğukluğu ve Frengiden korur.

Beykoz Sulh Mahkemesinden:

Beykozda Fevzipaşa caddesinde Tütüncü Nihadın Beykoz Alibey sokağında 48 sayıda oturan ölü Ikbalin oğlu Küçük Ismete vasi tayinine 18.12.937 tarihinde kabili itizar ve itiraz olmak üzere karar verilmiştir.

KAYIP — Askerî vesikamın sureti de yazılı olan nüfus tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

Ahmet oğlu İsmail ERİŞ

Sahibi: **Ahmet Emin YALMAN**

Umumi Neşriyatı İdare Eden:

S. SALİM

Gazetecilik ve Neşriyat Türk Limitet Şirketi. Basıldığı yer **TAN** matbaası

Yağı ve yağsız acı badem, yağsız kar va yarım yağlı gece ve gündüz

HASAN KREMLERİ!

Çilleri ve Sivilceleri ve Lekeleri Kat'iyyen izale Eder.

İhtiyarları Gençleştirir, Gençleri Güzelleştirir.

HASAN İsmine ve Markasına Dikkat.

KANZUK

MEYVA TUZU

EN HOŞ VE TAZE MEYVALA RIN USARELERINDEN ISTIHSA EDILMIŞ TABII BIR MEYVA TU ZUDUR. Emsalsiz bir fen harikas olduğundan tamamen taklid edilebi mesi mümkün değildir. Hazımsızlığ mide yanmalarını, ekşiliklerini v muannid inkıbazları giderir. Ağız k kusunu izale eder. Umumi hayatın intizamsızlıklarını en emin suretl ıslah ve insana hayat ve canlılı bahşeder.

INGILIZ KANZUK ECZANESI

BEYOGLU - ISTANBUL

Arada büyük fark var

Pertev çocuk pudrası, şimdiye kadar hiçbir benzeri tarafından taklit edilmemiştir. Bu pudranın, en büyük meziyeti bilhassa çocuk ciltleri için hazırlanmış olması ve terkibinde tahriş edici hiçbir madde bulunmamasıdır.

PERTEV ÇOCUK PUDRASINI

Şişman vücutlu yaşlı kimseler de kul'anmaktadırlar. Vücudün iltivalarında ve koltuk altlarının pişiklerine karşı bundan daha müessir bir pudra henüz keşfedilmemiştir.

Onu diğer adi (Talk Pudra) 'arı i'e karıştırmayınız

Gripinin Mucizesi

Kolay, en çabuk ve en ucuz geçirmenin ıstırabın ve ağrının en şiddetlisini, en çaresi bir kaşe GRİPİN almaktır. Mideyi bozmaz böbrekleri ve kalbi yormaz.

UCUZ — TESİRLİ — ZARARSIZ

GRİPİN

Icabında günde 3 kaşe alınabilir

Taklitlerinden sakınınız ve her yerde ısrarla GRİPİN isteyiniz.

TÜRK ANTRASİTİ

SATIŞ YERLERİ:

1 — Galata Yolcu salonu karşısında Tahir hanında Gilkrist Voker ticarethanesi: Telefon: 44915

2 — Kadıköyünde Rıhtım caddesinde No. 36 - 38 Fazıl Zaim kömür ticarethanesi: Telefon: 60728

İstanbulda Eminönü ve Sirkeci mıntakalarında, Galatada ve Beyoğlunda alıcının yerine teslim ve Kadıköyünde depoda teslim şartile Türk Antrasitinin beher tonu (24) liradır.

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

Üçüncü Keşide 11 İkincikânun 938 dedir.

Büyük İkramiye 45.000 Liradır...

Bundan başka: 15 000, 12.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak ediniz...

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Leklergo Apt. Tel 43924

Zührevi ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ome

Öğleden sonra Beyoğlu Ağacan karşısında No. 133 Telefon 435

BURUŞMUŞ CİLT

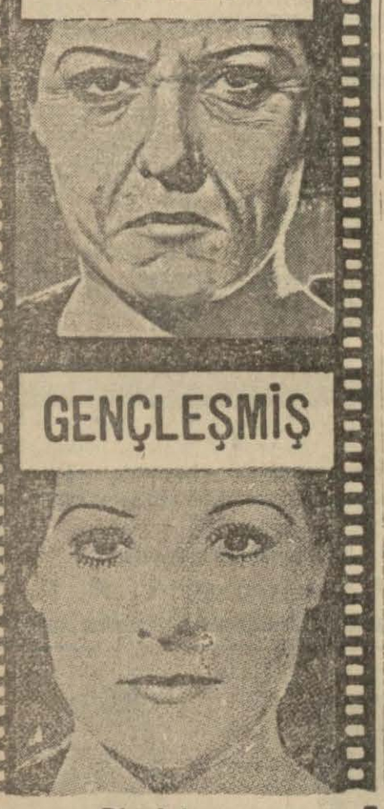

GENÇLEŞMİŞ

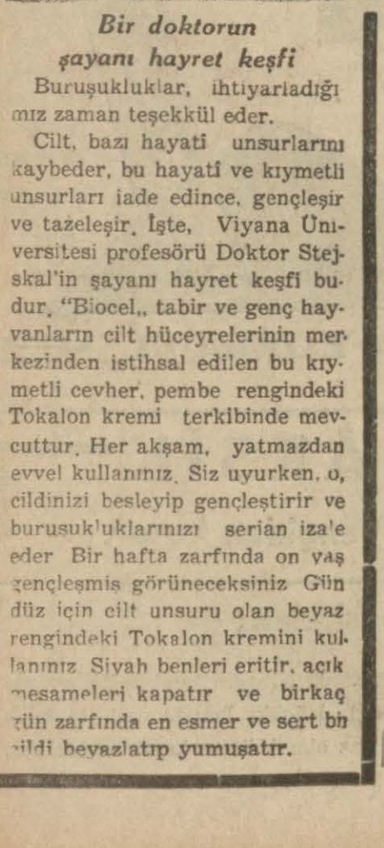

Bir doktorun şayanı hayret keşfi

Buruşukluklar, ihtiyarladığımız zaman teşekkül eder.

Cilt, bazı hayati unsurlarını kaybeder, bu hayati ve kıymetli unsurları iade edince, gençleşir ve tazeleşir. İşte, Viyana Üniversitesi profesörü Doktor Stejskal'in şayanı hayret keşfi budur. "Biocel,, tabir ve genç hayvanların cilt hüceyrelerinin merkezinden istihsal edilen bu kıymetli cevher, pembe rengindeki Tokalon kremi terkibinde mevcuttur. Her akşam, yatmazdan evvel kullanınız. Siz uyurken, o, cildinizi besleyip gençleştirir ve burusukluklarınızı serian izale eder Bir hafta zarfında on yaş gençleşmiş görüneceksiniz Gündüz için cilt unsuru olan beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız Siyah benleri eritir, açık mesameleri kapatır ve birkaç gün zarfında en esmer ve sert bir cildi beyazlatıp yumuşatır.

Kültür Bakanlığı

Erkek Terzilik Okulu Direktörlüğünden:

Okulumuzda bir Atölye Dikiş Öğretmenliği münhaldir Bu vazifeye talip olanların şeraiti öğrenmek için 20 -1-1938 akşamına kadar Divanyolundaki okul Direktörlüğüne müracaatları. (73)

Kumbara biri

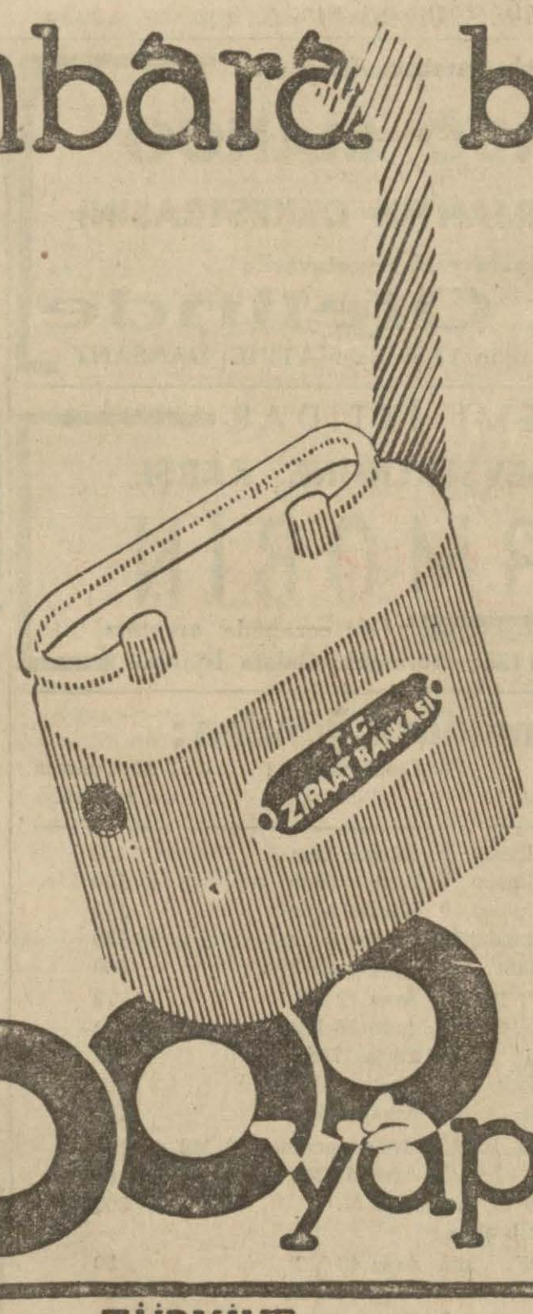

100 yapar.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ZIRAAT BANKASI

Diyarbakır Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Talip çıkmadığından yeniden arttırma ve eksiltmeye konulan 34,230 lira 92 kuruş keşif bedelli Diyarbakır Lise Paviyonu inşaatıdır.

2 — Bu işe ait evrak şunlardır:

a) Eksiltme şartnamesi

b) Mukavele Projesi

c) Ek hususi ve Ek fennî şartname

d) Bayındırlık ve yazı işleri genel ve fennî şartname'leri,

e) Bu evrak Nafıa dairesinde görülebilir. Ve istenebilir.

3 — Bu iş 17—1—1938 Pazartesi günü saat 11 de kapalı zarf usuliyle Diyarbakır Nafıa Müdürlüğünde yapılacaktır.

4 — Eksiltmiye girebilmek için (2567) lira (32) kuruşluk muvakkat teminat vermek ve aşağıdaki vesikaları ibraz etmek lâzımdır.

A — Nafıa Vekâletinden alınmış inşaat müteahhitlik vesikası.

B — 1937 yılına ait ticaret odası vesikası..

5 — Taliplerin Pazartesi ihale saatinden bir saat evvel Komisyon reisliğine makbuz mukabili vermeleri, Postadaki geçikmeler kabul edilmez.

(8732)

Daima Sağlam Kalmak

İstiyenlere: Midelerinden muztarib olanlara, hazımsızlıktan şikâyet edenlere ve kalöri alamıyorum diyenlere kan ve can verici, meşhur Akçaburgaz çiftliği meralarında fenni bir şekilde yetiştirilen binlerce koyunların sütlerinden yapılmış olan :

Hüseyin Avni Akçaboğaz

YOGURDU

tavsiye olunur. Tenekenin yan tarafındaki etikete dikkat ediniz.

Satış mahalli: Tütüngümrük No. 10 Telefon: 23581

Merkez yazıhane: Merkez Hâl No. 75. Tel. 23717

Tophane. Beyoğlu. Cihangir, Pangaltı, Maçka. Kurtuluş, Şişli, Mecidiyeköy, Sehremaneti. Beyazıd

HERGÜN KAMYONET SERVİSİMİZ VARDIR.

Bir gün evvel telefon ettiğiniz takdirde yoğurt evinize kadar gelir.

Tarsus Belediye Reisliğinden:

Belediyemiz Itfaiyesine kapalı zarf usuliyle bir Yangın Arabözü alınacaktır. Muhammen bedeli (6830) lira olup muvakkat teminat akçesi (512) lira (25) kuruştur. İhalesi 20—1—1938 Perşembe günü saat 15 de Belediye Encümeninde yapılacağından isteklilerin şartnamesini Belediyemizden aramaları ilân olunur. (I)